

0 1597/1985 || 11291 / 21

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1985

1119851597, 1

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

januar 1985

leto XXI

št. 1

srečno

Dograjevanje organiziranosti v kombinatu

Proces dograjevanja dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v našem kombinatu poteka v glavnem skladno s sprejetimi dogovori in rokovnikom aktivnosti. Doslej so sklenjene v glavnem vse aktivnosti, ki smo jih morali opraviti po uspešnem lanskolentnem referendumu, ko smo se odločali o združevanju v DO in kombinat.

Tako je zaživela nova samoupravna organiziranost, ko smo skladno z določili Zakona o energetiki in njegovega izvedbenega akta Družbenega dogovora o organiziranosti energetike oblikovali tri delovne organizacije: delovno organizacijo Rudniki rjavega premoga Slovenije, delovno organizacijo Termoelektrarna Trbovlje (tu ni prišlo do organizacijskih sprememb) in delovno organizacijo Rudarska gradbena dejavnost. V teh januarjskih dneh pa smo se na referendumih opredelili tudi do sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o združevanju delovnih organizacij v SOZD EGS.

Po novi samoupravni organiziranosti, v kateri je poseben poudarek na delovnih enotah, delujejo v okviru naštetih delovnih organizacij naslednje temeljne organizacije združenega dela: TOZD Rudnik rjavega premoga Zagorje, TOZD Rudnik rjavega premoga Trbovlje, TOZD Rudnik rjavega premoga Hrastnik, TOZD Rudnik rjavega premoga Laško, TOZD Rudnik rjavega premoga Senovo, TOZD Rudnik rjavega premoga Kanižarica, TOZD Separacija Trbovlje in TOZD Rudarski šolski center ter delovna skupnost skupnih služb — v sestavi DO Rudniki rjavega premoga Slovenije; DO RGD; TOZD IMD, TOZD Avtoprevoz in TOZD GRAMAT ter DS SS v okviru DO Rudarska gradbena dejavnost; v okviru Termoelektrarne pa delujeta, tako kot prej; TOZD PEE in TOZD VN ter DS SS.

V okviru procesa dograjevanja dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti

sti poteka januarja tudi razprava o mikro in makro organizaciji na ravni kombinata in na ravni vseh organizacijskih enot. Komisija, ki je po dolgotrajnem delu (da se je to delo zavleklo ni kriva komisija) izdelala predlog, je pri svojem delu izhajala iz načela ekonomičnosti in racionalnosti z željo preseči podvajanja ali celo multipliciranja administrativnih del ter doseči takšno organiziranost, ki bo zagotovila uresničitev vseh dogovorov in opredelitev ter določitev. Pri vseh dosedanjih aktivnostih, ki jih je vodil sindikat, pa nam ni uspelo doseči upoštevanja dogovor-

jenih rokov. Tako je realno pričakovati, da bo komisija za uresničevanje določil Zakona o združenem delu lahko pregledala, uskladila in odgovorila na vse pripombe šele naslednji mesec, se pravi februarja.

Pri dosednji aktivnosti pri dograjevanju organiziranosti kombinata sodi v temeljni okvir te aktivnosti tudi priprava, oblikovanje in sprejemanje vseh samoupravnih splošnih aktov. Vse to lahko strnemo v temeljno ugotovitev: v celoti smo realizirali določilo družbenega dogovora o organiziranosti, ki določa, da predstavlja temeljna organizaci-

Razpored rudarjev pred odhodom na delo v jamo. Čakalnica rudnika Trbovlje. (foto: B. Klančar)

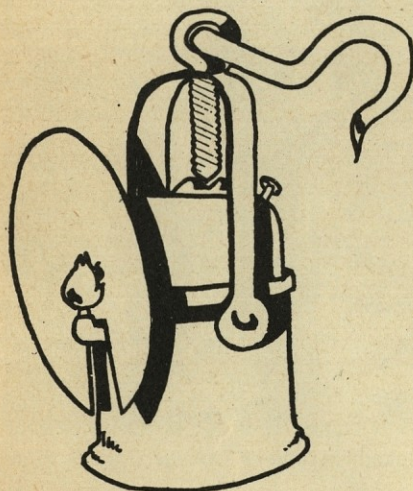
ja združenega dela v neposrednem pridobivanju premoga posamezna jama, več jam pa, če so na istem pridobivalnem področju upoštevane pri tem montangeološke ali ekonomske pogoje pridobivanja. Ali povedano drugače: prvič odkar se pridobiva rjavi premog, so v eni delovni organizaciji združeni vsi premogovniki.

Vse doslej navedeno pa nas opozarja, da z opravljenim delom in aktivnostmi ne smemo biti v celoti zadovoljni, ali pa da bi sodili, da smo opravili celotno nalogo. Ne, opraviti moramo še vrsto aktivnosti in pričeto delo opraviti do konca. Pred nami je še registracija kot tudi srejanje vrste samoupravnih splošnih aktov.

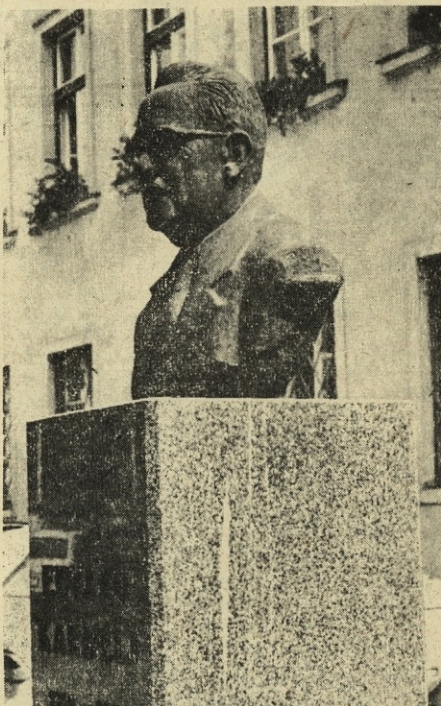
Na dosedanjem procesu dogovarjanja organiziranosti so tekale aktivnosti tudi v elektrogospodarstvu pri oblikovanju delovnih organizacij skupnega pomena — DO Inženiring in DO Informatika, delovne skupnosti skupnih služb za vse tri sozde ter Interne banke. Le interna banka je oblikovana in tudi deluje. Ker pa še nista oblikovani obe navedeni delovni organizaciji skupnega pomena, smo se opredelili, da se začasno DS TSO vključi v DO RRPS, njen sektor za AOP pa v delovno skupnost skupnih služb kombinata. Ob tej problematiki gre poudariti, da so realni izgledi, da bo v naslednjih mesecih vendarle oblikovana DO Informatika.

Ko ugotavljamo, do kje smo prišli pri dograjevanju organiziranosti v našem kombinatu, moram poudariti, da bo potrebno dosledneje spoštovati pri nadaljnjem procesu opredelitve dogovore in s tem tudi roke. Vsi bomo morali, tako kot so podčrtali na decembrski seji predsedstva problemske konference ZK našega kombinata, pričeti uresničevati dogovorjeno, ne pa vračati razprave k iztočnici. Ta misel oziroma ugotovitev je bila ponovno poudarjena tudi na januarski skupni seji MS ZKS Trbovlje in našega predsedstva problemske konference ZKS. Na koncu naj poudarim, da nam mora sklenjena razprava o makro in mikroorganizaciji dati nov elan in zagon pri uresničevanju procesa dograjevanja organiziranosti v kombinatu, kajti uresničitev je odvisna od aktivnosti slehernega delavca v kombinatu.

Janko Savšek

Vsako leto v prvih dveh mesecih — januarja in februarja se spominjamo z vso prizadetostjo in spoštovanjem rojstnega dne in dneva smrti velikana našega narodnoosvobodilnega gibanja in revolucije — Edvarda Kardelja. V njegov spomin nosi z vsem ponosom in odgovornostjo svoje ime tudi kolektiv

Dne 10. februarja 1985 bo minilo šest let odkar smo izgubili Edvarda Kardelja, velikana naše revolucije. (foto: B. Klančar)

naše sestavljene organizacije združene ga dela Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja.

Naj tudi ob tej priliki vnovič zapišemo nekaj besed in ugotovitev, ki so bile doslej za beležene na mnogih mestih in izrečene ob nešteti priložnostih.

Edvard Kardelj je bil izreden mislec, genialni teoretik naprednega delavskega gibanja, politik in državnik. Njegove knjige spodbujajo k razmišljanju ljudi po vsem svetu in netijo boj za pravičen položaj delavskega človeka za spoštovanje njegovega dostojanstva. Kardeljeva privrženost stvari delavskega razreda in komunistom in njegovo delo sta veliko pripomogla k uspehom, ki jih naša družba uživa danes in jih bo uživala jutri.

Bil je silno vztrajen, daljnoviden in optimističen v vsakem težkem trenutku. Njegova na videz šibka postava je v nevarnosti izžarevala okrog sebe silno energijo, tako je bilo v ilegalnih časih stare Jugoslavije, tako je bilo ob pretepanju policije, tako je bilo enainštiridesetega leta, ko so nas mrčni tujci potegnili v krvavi vrtinec strastnega odpora in strastne volje po svobodi. Z brezmerno vero v prihodnost je vlival moč okrog sebe v najtežjih časih. Takšen je bil Kardelj ob vsakem času. Bil je generalpolkovnik, narodni heroj in nosilec najvišjih domačih in tujih odlikovanj. Po njem se imenuje univerza v Ljubljani, delovne organizacije, šole, vrtci, vojašnice, karavle. Bil je častni doktor in častni član številnih akademij in univerz.

Cloveštvu zablešči resnični geniji na redke čase. Eden takšnih genijev je bil tudi Edvard Kardelj.

Uresničevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v SOZD REK Edvarda Kardelja

Dne 15. januarja v popoldanskem času je Jože Žitnik, predsednik predsedstva problemske konference v sozd REK EK, poročal na skupni seji Medobčinskega sveta ZKS Trbovlje in predsedstva problemske konference ZKS v REK EK naslednje:

Konec minulega leta ali natančneje povedano 22. decembra lanskega leta je predsedstvo problemske konference ZKS SOZD REK Edvarda Kardelja obravnavalo in sprejelo poročilo o realizaciji sklepov problemske konference Zveze komunistov v našem kombinatu o dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti. Razumljivo je, da se je to poročilo, kot tudi razprava o njem, ozko povezovalo z uresničevanjem sklepov in usmeritev za delovanje komunistov na področju celotne energetike.

Osnovna ugotovitev zadnje seje predsedstva problemske konference našega kombinata je, da smo dosegli kvalitativne premike pri uresničevanju skupno opredeljenih nalog pri dograjevanju samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosov. Sočasno pa smo ugotovili, da je pred nami še vrsta zahtevnih nalog, ki jih moramo v nadaljnjem procesu dograjevanja še razrešiti. Ob tej ugotovitvi pa moram takoj poudariti, da razreševanje teh vprašanj, pri čemer so najpomembnejši dohodkovni odnosi, ni odvisno od aktivnosti in doslednega uresničevanja sklepov zgolj od komunistov v našem kombinatu, temveč od komunistov v celotni energetiki.

Ko sem omenil dohodkovne odnose, bi rad takoj izpostavil osnovni vzrok, ki zavira urejanje tega problema. Namreč, več kot

očitno je, da vsem tistim posameznikom ali strukturam, ki želijo ohraniti obstoječe stanje, pridejo prav možnosti različnega tolmačenja in vsiljevanja pojmovanja, kaj so to interne cene. Zato so še vedno odprti problemi in vsa vprašanja okoli njih, pridobivanja in delitev dohodka. O tem je bilo že toliko razprav, da se poraja vprašanje: mar enkrat razčiščeno in dogovorjeno res ni obvezno za vse vodilne in strokovne delavce in kdo daje posameznikom pravico, da si dovoljujejo in vsiljujejo svoje razlage vsem ostalim? Takšna situacija pa ima, razumljivo, svoj odraz tudi v samoupravnih aktih, ki ne morejo zagledati luči sveta. Razumljivo je tudi, da takšna situacija poraja občutke nemoči med člani in negodovanje med delavci.

Ne bi se posebej zadrževal in razčlenjeval problematike in vprašanj, zakaj niso uresničeni dogovori o samoupravnem dograjevanju in dohodkovnih odnosih tudi v elektrogospodarstvu, toda opozoril bi, da nikakor ne moremo in ne moremo priti do organizacij skupnega pomena — delovne organizacije Inženiring, delovne organizacije Informatika ter delovne skupnosti skupnega pomena. Žaživela je Interna banka. To pomeni, da krepko zamujamo in da dopuščamo hote in zavestno prekoračitve dogovorjenih rokov. Takšno ravnanje pa ima posledice tudi pri nas oziroma v našem kombinatu. Zaradi takšnega odnosa so bili tudi v našem kombinatu prisiljeni iskati rešitve, ki so na videz v navzkrižju z družbenim dogovorom in s sklepi ter usmeritvami za delovanje komunistov na področju energetike. O tem bom spregovoril kasneje.

Komunisti kritično ocenjujemo, da tudi v našem kombinatu ne teče vse tako, kot bi moralo, saj so se in se bodo še vedno pojavljali prikriti, pa tudi odkriti odpori pri samoupravnem in dohodkovnem dograjevanju. Že uvodoma sem dejal, da so doseženi bistveni premiki in uspehi. Rad bi poudaril, da smo uspešno sklenili krog samoupravnega organiziranja in da so sedaj vsi rudniki rjavih premogov organizirani v okviru ene delovne organizacije — v delovni organizaciji Rudniki rjavega premoga Slovenije. V to delovno organizacijo so se kot temeljne organizacije združenega dela vključile dotlej enovite delovne organizacije: Rudnik Kanižarica, Rudnik Laško in Rudnik Senovo. V vseh tozidih ustanavljajo delovne enote. Tako smo dosledno uresnili določilo družbenega dogovora o organiziranju, ki pravi, da temeljno organizacijo združenega dela predstavlja v neposrednem pridobivanju premoga posamezna jama, več jam pa, če so na istem pridobivalnem področju, upoštevaje pri tem montangeološke ali ekonomske pogoje pridobivanja. To združevanje organizacij v energetiki po panogi je rezultat aktivnosti in uspešno izpolnjenega junjskega referenduma v minulem letu. Osnova zanj ter samoupravne akte, ki smo jih sprejeli na referendumu, so bile strokovne podlage za dograjevanje družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v našem kombinatu. Tu moram poudariti, da je bil na osnovi sprejetih zaključkov in usmeritev obeh konferenc ter kontinuiranega dela komisije za uresničevanje določil zakona o združenem delu v praksi in vsestranske aktivnosti koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata kombinata, izdelan in

Delavski svet sozd REK Edvarda Kardelja v mandatni dobi 1984/86. (foto: A. Bregant)

sprejet rokovnik aktivnosti za dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti, kot tudi že omenjene strokovne podlage za dograjevanje družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v našem kombinatu.

Zaradi nespoštovanja dogovorjenih rokov in spreminjanja mnenj in predlogov, ki so bili vezani na ozke tozidovske interese, smo zamujali pri izdelavi strokovnih podlag in pri oblikovanju vseh ostalih samoupravnih aktov. Tu moram povedati, da osnovne organizacije Zveze komunistov v delu Zasavskih premogovnikov in Rudarski gradbeni dejavnosti niso spoštovale zahtev predsedstva problemske konference o diferenciranem idejnopolitičnem postopku pri obravnavi odgovornosti najodgovornejših komunistov, ki niso v dogovorjenem roku izpeljali dogovorjenih nalog.

V kombinatu se ne zadovoljujemo z doslej opravljenim delom. Čeprav je uspešno realizirano oblikovanje ene delovne organizacije za proizvodnjo premoga, druge delovne organizacije za vsa dela za kompleksno izvajanje rudarsko investicijskih del in tretje delovne organizacije za proizvodnjo termoelektrične energije v kombinatu, kot tudi racionalizirano izvajanje funkcij na administrativnem in tehničnem področju v okviru sozda, se komunisti zavedamo, da nas čaka še vrsta aktivnosti, predno bomo lahko rekli, da smo speljali proces dograjevanja. Ocenjujemo, da so temeljni vzroki za uresničevanje opredeljenih nalog subjektivne in objektivne narave. Ugotavljamo, da nam pri združevanju elektrostrojne dejavnosti še vedno ni uspelo preseči ozke podjetniške miselnosti, ne uspe nam združevanje avtoprevoznitva v okviru tozid Avtoprevoz Zasavje, tako da opravljajo posamezne enote tudi tovrstne usluge oziroma storitve; delavnica hidravlike je začasno še vedno v okviru delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije; elektrostrojna delavnica RŠC je še vedno v okviru tega tozida. Kot je že navedeno v poročilu o realizaciji sklepov, nam je uspelo opredeliti razdelitev osnovne dejavnosti od stranskih in opredeliti izločitev nekaterih stranskih dejavnosti iz kombinata, pri čemer je opredeljeno, da je kamnolom Zagorje glede na metodo odkopavanja premoga sestavni del proizvodnega procesa.

Že poprej sem omenil, da smo zaradi uresničevanja nalog v energetiki tudi pri nas sprejeli nekatere kompromisne rešitve. Tako je odstopanje, po katerem se delovna skupnost Tehnično strokovnih opravil začasno organizira kot sektor v delovni skupnosti skupnih služb DO Rudniki rjavega premoga Slovenije in da se sektor za AOP — DS TSO organizacijsko vključi v delovno skupnost skupnih služb kombinata, posledica prepočasne realizacije sklepa, da se v okviru energetike organizirata delovni organizaciji Inženiring in Informatika. Vse to vnaša negodovanje in nemir ter odstopanja od verificiranih opredelitev.

Na koncu bi rad poudaril, da komunisti v kombinatu ocenjujemo, da terja dograjevanje dohodkovnih odnosov odločnejšo aktivnost Zveze komunistov, ki bo dobila takojšen odraz na poslovnem in strokovnem področju ter zagotovila zaživetev vsebine dohodkovnih odnosov na vseh ravneh. Kajti vsebina dograjevanja dohodkovnih odnosov, katerih cilj je relativna pocenitev premoga, električne energije, investicijskih del, uslug in izdelkov, še ni zaživila. Ocenjujemo tudi, da morajo subjektivne sile v našem kombinatu dosledneje delovati in vztrajati na spoštovanju sklepov in dogovorov in terjati uresničevanje odgovornosti na vseh ravneh.

Z argumentiranim delovanjem članov v samoupravnih, delovnih in sindikalnih skupinah, moramo zagotoviti izpeljavo mikroorganizacije, izdelavo in pravočasen sprejem normativov in meril, ki bodo med drugim zagotavljali tudi dejansko racionalizacijo dela na vseh ravneh. Izredno pomembna naloga je tudi dograjevanje in izpeljava sistema nagrajevanja, kot tudi dograjevanje organiziranosti in oblikovanje delovnih enot v kombinatu.

Vso aktivnost moramo nameniti tako nadaljnjemu razvoju premogovnikov, kot tudi aktivnostim za gradnjo vitalnega objekta TE — TO Trbovlje III. Ob vseh aktualnih vsebinskih nalogah bomo morali zastaviti vse sile za izpeljavo prvostopenjskega dohodkovnega sporazuma v energetiki, da bi tako lahko uresnili drugostopenjskega znotraj kombinata.

Dejali so ...

Predsedstvo SFRJ — iz novoletne poslanice:

... Leto 1985 začnemo z uspehi, ki so pomemben korak na poti premagovanja gospodarskih težav, hkrati pa tudi z obveznostmi, ki od nas terjajo več prizadevanja in doslednost pri izpolnjevanju sprejete politike. V minulem letu sta se močno povečali industrijska in kmetijska proizvodnja. Ustvarili smo suficit v plačilni bilanci. Izpolnili smo finančne obveznosti do tujine. Na novo smo zaposlili več kot 250 tisoč delavcev. Mnoge delovne organizacije se s produktivnim delom, učinkovitim poslovanjem in kakovostnimi izdelki uspešno uveljavljajo na svetovnem tržišču. Napredovali smo tudi pri znanstvenem in kulturnem ustvarjanju.

Minulo leto je potekalo v znamenju vsestranske kritične analize naše družbene prakse in pozitivnih sprememb, k čemur je posebej pripomogla demokratična vsepartijska razprava o predlogu sklepov 13. seje CK ZKJ. Pri tej razpravi so kar najbolj široko sodelovali komunisti, delovni ljudje in občani. Bistvo njihovih zahtev se izraža v kritiki nedoslednosti, počasnosti in omahovanja pri izpolnjevanju sprejete politike, pojavov neenotnosti in odpora pri uresničevanju programa gospodarske stabilizacije. Ostrina kritike je posebej naperjena proti birokratsko-etatičnemu zapiranju in dezintegracijskim tendencam ter proti socialnim razlikam ...

France Popit, predsednik predsedstva SR Slovenije:

Utrditi moramo delovne in sestavljene organizacije

Sedanji čas terja, da na osnovi ustavne položaja delavca v temeljni organizaciji združenega dela utrdimo delovne in sestavljene organizacije. Pri tem imate vodilni delavci v gospodarstvu veliko odgovornost. Delovno organizacijo lahko utrdite na osnovi jasnih razvojnih programov, ki bodo izvozno naravnani in dohodkovno učinkoviti. Skrbeti je treba za razvoj moderne tehnologije in uvajati sodobno organizacijo dela in proizvodnje. Ustvarjati je treba ozračje, ki bo sproščalo ustvarjalne potenciale vseh delavcev. Na perspektivnih programih in principu minulega dela je treba dobiti podporo delavcev temeljnih organizacij za samoupravno združevanje sredstev za naložbe, od katerih novoustvarjena vrednost se bo poznala tudi v kuvertah tistih delavcev, ki bodo del dohodka — „minulega dela“ — sovlagali. Skupne poslovne funkcije je treba organizirati čim bolj učinkovito, da delavci temeljnih organizacij ne bodo zadrževali teh funkcij v tozidih. Imeti morate zaupanje v proizvodne in kreativne delavce, v njihovo sposobnost, da pametno odločajo o gospodarjenju in razvoju delovne organizacije, o ustvarjanju in delitvi dohodka. Seveda na strokovnih podlagah, ki jih bodo predlagale skupne službe skupno z vami. Na takšnih konceptih boste dobili podporo

delavcev, zaupali bodo vodilnim ekipam in pripravljeni bodo uresničevati dogovorjeno. Delovna organizacija sama zase ne pomeni veliko. Proces reprodukcije terja, da se povezuje z drugimi delovnimi organizacijami, v nasprotnem nima realnih možnosti za hitrejši razvoj, za angažiranje znanosti, za vključevanje v mednarodno konkurenco.

Pri tem ni najbolj bistveno fizično združevanje v sestavljeno organizacijo. Povezovati se mora na dohodkovnih odnosih po interesih in za uresničevanje skupnih ciljev na načine in v oblikah, ki so racionalni. Z enimi delovnimi organizacijami se lahko povezuje zaradi skupne raziskave trga, z drugimi zaradi skupnega razvoja, gospodarjenja z denarjem, interne banke itd.

Andrej Marinc, predsednik CK ZKS:

Zveza komunistov Jugoslavije je del organiziranih subjektivnih sil. Odgovorna je za kontinuiteto revolucije in ne več neposredno za vse tisočere odločitve v sistemu politične demokracije. Delavci, delavski razred in delovni ljudje — samoupravno in politično organizirani — so nosilci upravljanja v družbeni reprodukciji in v družbi. Tako je zasnovan naš ustavno-pravni sistem in sistem odgovornosti, za njegovo vsebino pa se moramo dosledno boriti. Proces odgovornosti se začne pri konkretnih odločitvah: ko gre za kadrovske odločitve, za investicije, za razporejanje dohodka, za poslovno in ekonomsko politiko, za skladen gospodarski in družbeni razvoj, za upravljanje v družbi preko delegatskega sistema.

8. februar — slovenski kulturni praznik

Dne 1. februarja 1945 je predsedstvo SNOS izdalo odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda. Osmi februar — dan smrti dr. Franceta Prešerna, slovenskega književnega genija, od takrat dalje vsako leto proslavljamo kot kulturni praznik slovenskega naroda. Ta dan se s proslavami in svečanostmi praznuje po vseh slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanovah ter zavodih. V odloku je posebej poudarjeno, da naj pri teh proslavah sodeluje ves slovenski narod.

Prešernova pesem je bila pomembna sooblikovalka slovenske narodne in kulturne zavesti. V vsem njenem nadaljnjem razvijanju je bila nenehno izvirnica in vodnica na poti k narodnemu osvobajanju in duhovni samostojnosti. Z vso veličino je Prešernova pesem odmevala tudi med narodnoosvobodilnim bojem. Vlivala je vero vase in v pri-

hodnost, v pravičnost boja in v moč slovenske narodne skupnosti. Taka vodnica nam je Prešernova pesem tudi danes, saj z njeno pomočjo odkrivamo temeljne življenjske vrednote, o katerih je pred toliko leti „pevec, videc veliki“ spesnil nepozabne pesmi. V Prešernovi pesmi se družita globoka in nežna osebno izpovedna vsebina s prodornostjo duha misleca, ki je s svojo genialnostjo znal izmeriti razsežnosti svojega časa in se pogumno zazreti v nepregledne daljave prihodnosti. Njegova pesem je postala „najvišje merilo“ slovenske literarne ustvarjalnosti, in to ostaja še naprej. Ostala je pika in opojna do današnjega dne, ostala je neumrljiva izpričevalka našega hrepenenja po lepoti in človečnosti.

Verjemimo in zaupajmo v prihodnost slovenskega naroda, slovenske kulture in slovenskega človeka! Dokončana je preur.

Proizvodnja premoga z oziroma na remont Termoelektrarne Trbovlje in Toplarne Ljubljana v letu 1985

V letu 1985 imajo planiran večji remont v Termoelektrarni Trbovlje. Po izdelanem programu bo trajal remont štiri mesece, in sicer od 1.6. do 30.9.1985. V mesecu oktobru je predvideno poskusno obratovanje po končanem remontu. Toplarna Ljubljana pa ima predviden remont na agregatih in na napravah za razkladanje premoga z začetkom od meseca marca. Ker pa sta to največja porabnika energetskega premoga od rudnikov rjavega premoga Slovenije, se do-

bro zavedamo težav, ki bodo nastopile zaradi istočasnosti remontov pri obeh porabnikih. TET je dala svoje potrebe po premogu za leto 1985 610.000 t energetskega premoga, TOL pa 625.000 t ali skupno 1.235.000 t, kar predstavlja skoraj 73 % planirane proizvodnje po letnem programu izkoriščanja premoga za leto 1985 v RRPS.

Na pobudo Republiškega komiteja za energetiko SRS je bilo sklicanih več razgovor, katerih so se udeležili predstavniki Re-

Delavski svet do Rudniki rjavega premoga Slovenije v mandatni dobi 1984/86. (foto: A. Bregant)

publiškega komiteja za energetiko, Termoelektrarna Trbovlje, Toplarna Ljubljana in RRPS z namenom, da čim bolj uskladijo proizvodnjo s porabo zaradi remontov.

Rudniki RPS so proučili svoje možnosti, da bi dinamiko proizvodnje čim bolj prilagodili potrebam obeh porabnikov v času remontov. Pri tem se niso mogli popolnoma uskladiti in prihaja do razhajanja za okoli 80.000 t do 120.000 t energetskega premoga, katerega bo potrebno deponirati. Našli so prostor za deponijo premoga na lokaciji površinskega kopa Lakonca. Za izdelavo deponije in za dodatne stroške pri deponiranju premoga se bo še potrebno dogovoriti z Republiškim komitejem za energetiko, ker ta zahteva, da ne zmanjšujemo obsega proi-

zvodnje premoga. Razlike v mesečnih potrebah so prevelike, saj znašajo v poletnih mesecih (ko bi morali dajati površinski kopi maksimalno proizvodnjo energetskega premoga) komaj 50 % potreb zimskih mesecev. V jami je tehnološko nemogoče prilagoditi proizvodnjo s tako velikimi nihanji.

Rudniki so analizirali vse možnosti in vložili velike napore, da se čim bolj približajo potrebam. S tem namenom so planirali maksimalne količine komercialnega premoga v času najmanjše porabe energetskega premoga in zmanjšali količine energetskega premoga na minimum. Čeprav bi odkopavali samo čisti komercialni premog, pride 40 % energetskega premoga (prah, medprodukt, suhosejanec). Slednjega je možno

nakladati direktno v železniške vagonne, ostala dva produkta pri mokrem separiranju pa odlagati le v deponijo pri elektrarni oziroma direktno odvajati v termoelektrarno.

Tako bo rudnik Trbovlje dal 150.000 t komercialnega premoga namesto 50.000 t po srednjeročnem planu, rudnik Hrastnik bo zmanjšal količine energetskega premoga od 85.000 t na samo 45.000 t, rudnik Zagorje pa na 35.000 t. Iz navedenih razlogov so Zaslavski premogovniki znižali količinsko proizvodnjo za 120.000 t napram srednjeročnemu planu, obdržali pa jo po toplotni vrednosti. Vse to bo zahtevalo ogromne napore, če bomo hoteli doseči planirano proizvodnjo po programu izkoriščanja premoga za leto 1985.

Toplarna v Ljubljani bo v času remonta naprav za razkladanje in posameznih agregatov zmožna razkladati največ 35.000 t premoga na mesec. Za prevoz te količine energetskega premoga in za redno proizvodnjo komercialnega premoga bo potrebno v poletnih mesecih od 100 do 120 dvoosnih vagonov na dan oziroma 75 do 90 štiri-osnih vagonov s povprečno težo 40 t oziroma 30 t pri dvoosnih vagonih. Iz vsakoletnih izkušenj pa dobro vemo, kakšni problemi so z dostavo železniških vagonov v tem letnem času, še zlasti pa v jeseni.

TET ima ob remontu planirano porabo po 20.000 t premoga na mesec, in to v deponijo, ki pa bo po vsej verjetnosti polna. Po drugi strani pa bo potrebno odlagati na deponijo prah in medprodukt iz težkotekočinske separacije, sicer ne bomo mogli proizvajati komercialnega premoga.

Iz vsega navedenega lahko zaključim, da bomo v Rudnikih rjavega premoga Slovenije imeli velike težave in morali vložiti velike napore za uresničitev planirane proizvodnje v letu 1985.

Jože Herman

Izpolnjevanje delovnega načrta v času od 1. I. do 31. XII. 1984

1. Proizvodnja premoga (ton)

TOZD, DO	Načrt (v tonah)	Doseženo (ton)	Razlika - +	%	Ob dela prostih sob.
PH	250.000	214.849	- 35.151	85,9	4.760
PO	200.000	232.876	+ 32.876	116,4	4.075
PT	585.000	597.002	+ 12.002	102,1	11.973
PKO	270.000	275.143	+ 5.143	101,9	4.677
RSC	10.000	—	- 10.000	—	—
PK Lakonca	185.000	185.130	+ 130	100,1	584
DO ZPT	1.500.000	1.505.000	+ 5.000	100,3	26.069
RPS	119.700	116.053	- 3.647	97,0	
RPK	120.000	131.300	+ 11.300	109,4	
RPL	40.000	33.000	- 7.000	82,5	
SOZD REK EK	1.779.700	1.785.353	+ 5.653	100,3	

2. Proizvodnja električne energije (Mwh)

TOZD	Načrt	Doseženo	%
PEE-PP	25.000	14.279	57,1
PEE-N	545.000	562.052	103,1
KE	—	— 521	—
DO TET	570.000	575.810	101,0

3. Proizvodnja ostalih proizvodov

TOZD	Letni načrt	Doseženo	%
Gramat			
— opekarna (enot)	8,300.000	4,880.698	58,8
— kamnolom (m ³)	50.000	42.234	84,5
— Avtoprevoz Zasavje (t/km)	—	9,005.039	—
PKO			
— kamnolom (m ³)	90.000	105.306	117,0
RESH H			
— toplarna (Mwh)	29.000	29.060	100,2

4. Storitve (do zadnjega v preteklem mesecu)

TOZD	Letni načrt	Doseženo (I. — XII. 1984) (fakturirana)	Odstotek
DO ZPT			
— RESD H (din)	322,795.000	342,845.304,20	106,2
— RESD T (din)	276,313.000	329,390.918,20	119,2
— RESD Z (din)	169,686.000	249,436.918,10	147,0
— PJL (din)	110,026.000	136,673.470,50	124,2
DO RGD			
— RIG (din)	1,086.449.000	1,188.583.186,35	109,4
— ESMD (din)	185,500.000	328,508.163,55	177,1
— Avtoprevoz Zasavje (din)	158,000.000	216,807.576,80	137,2
Gramat			
— opekarna (din)	67,500.000	49,934.645,00	74,0
— kamnolom (din)	11,236.000	11,005.940,00	98,0
— gradbena skupina (din)	10,000.000	39,776.985,00	397,8
DO TET			
— vzdrževanje naprav (din)	266,438.093	ni podatka	
DO IMD			
— SIMD (din)	179,560.000	241,971.484,15	134,8
— EIMD (din)	78,500.000	76,831.236,90	97,9

Erika Kavčič

Nadaljevanje sanacije v jami Kotredež

Sanacijo pod 6. obzorjem v jami Kotredež nadaljujemo po sprejetem programu. Ker na vznožju vpadnika V-77 nastopa izredno močan pritisk zaradi nabrekanja morske glinice, po kateri je objekt izdelan, so se ga-bariti že toliko stisnili, da moramo pospešeno izvajati pretesarjenje tega vpadnika. Najprej smo vpadnik očistili po celotni dolžini, nato tudi napenjalni jašek, v katerem je bilo precej nakopanine, ki je izpadla z gumi traku. Tako smo lahko podaljšali konstrukcijo gumitraku, ki sedaj sega vse do prečne-ga vpadnika na dnu V-77.

Končujemo tudi čiščenje zapolnjenih jamskih prostorov v polju 74 na 4. etaži ter čiščenje smernih prog in odkopov, tako da je sedaj končan prvi del sanacije potopljene jame pod 6. obzorjem. Proizvodnja premoga v letu 1985 bo med drugimi polji potekala predvsem iz polja 74. Zato pa smo že pričeli s pripravljalnimi deli za odpiranje 5. etaže v

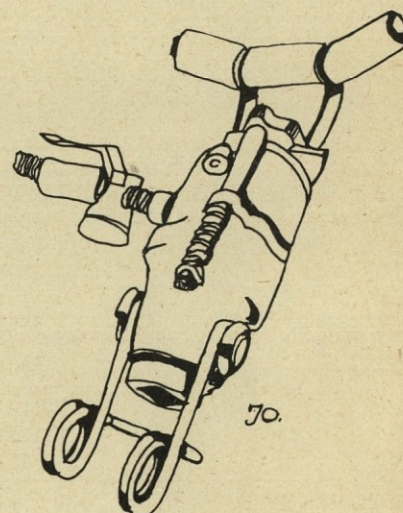
tem polju. Te priprave izvaja delovna skupina iz TOZD RRP Zagorje, jama Kotredež.

Delovna skupina Geološkega zavoda Ljubljana pa trenutno vzdržuje hodnik H-60 jug.

Za izpolnjevanje delovnega načrta v prihodnjem letu pa bo potrebno poleg odkopavanja v polju 74 na 4. in 5. etaži pričeti z odkopavanjem tudi v polju 73, in sicer na 1. etaži pod 6. obzorjem. S tem odkopavanjem bomo pričeli v zadnjem kvartalu leta 1985, seveda pod pogojem, da bodo pravočasno izvedene priprave za odpiranje te etaže. Nivo podtalnice v piezometru je na koti — 77,19 in pada povprečno v zadnjem času 4 m na dan.

Količina izčrpane vode iz jame Kotredež je na merilu pretoka Vine 10,25 m³/min.

Anton Prebil

Problematika proizvodnje in gospodarjenja v letu 1984 v Rudniku Senovo

V Rudniku Senovo smo 1984. leto zaključili z mešanimi občutki. Kljub vsestranskim prizadevanjem vseh zaposlenih smo v pravkar zaključenem letu nakopali le 116.053 ton premoga — to je 3 % manj, kot smo si zastavili v delovnem načrtu za leto 1984.

Pohvalno in zaskrbljujoče hkrati je dejstvo, da smo to proizvodnjo dosegli z maksimalnimi naporami in prizadevanjem vseh zaposlenih — saj so mnogi delavci delali tudi na dan tedenskega počitka, organizirali pa smo kar tri udarniške akcije, ki so vse po vrsti zelo uspele ne samo v pogledu količin- skih rezultatov, ampak so prispevale tudi h krepitevi dobrih medsebojnih odnosov, povezanosti med proizvodnimi in neproizvodnimi delavci in povečale občutek pripadnosti kolektivu.

Da pa kljub vsem navedenim aktivnostim nismo dosegli načrtanega, obstaja več razlogov, med njimi zlasti pomanjkanje delavcev zaradi upokožitev zaradi povečanih benefikacij, slabšanja preskrbljenosti z reprodukcijskim materialom, sočasnega izvajanja investicijskih del, ki tudi v veliki meri otežujejo normalni potek proizvodnje, slabših odkopnih razmer ter daljše transportne poti. Na drugi strani pa nismo uspeli v zadostni meri znižati izostankov z dela, zlasti bolniških izostankov, ki so tudi v bistveni meri vplivali na sam obseg proizvodnje.

Kljub vsem težavam pa le ne smemo gledati na stvari preveč pesimistično, saj smo plan, izražen v GJ, vendarle dosegli, celo presegli.

Vrednostni odraz poslovnega uspeha je finančni rezultat, ki je razlika med prihodki in odhodki. Na strani celotnega prihodka še niso determinirane vse variable (zlasti to velja za odstotek pokritja pri udeležbi v skupnem prihodu s proizvodnjo električne energije); materialni stroški so kljub racionalizacijam in odgovornemu obnašanju pri delu z delovnimi sredstvi in predmeti dela močno porasli; amortizacija je zneskovno in v rasti zelo skromna — tako da ne zadošča za enostavno reprodukcijo; obrablenost osnovnih sredstev pa je izredno velika (69,5 %).

Celotni prihodek bo sicer večji od planirane, toda še bolj kot celotni prihodek so porastla porabljena sredstva — pri obeh postavkah pa se kaže v največji meri učinek višjih cen oz. inflacije.

Normalno je, da je dohodek večji v OZD z višjo organsko sestavo proizvodnih sredstev oz. tam, kjer je opremljenost dela s sodobno tehniko in tehnologijo večja in je zaradi tega lahko tudi produktivnost dela večja pri sorazmerno manjšem živem delu in trudu zaposlenih. V premogovništvu nasploh, zlasti pa še v našem rudniku, pa je opremljenost dela s sredstvi zelo nizka, posledica tega pa je tudi nizka produktivnost dela, kljub velikim vloženim naporom in trudu delavcev, ki delajo v izredno težkih delovnih razmerah.

Poslovnega leta predvidoma ne bomo zaključili z izgubo, poslovali pa bomo z motnjami, kar pomeni, da ne bomo oblikovali skladov, kljub temu, da se obnašamo disciplinirano na vseh področjih — tako z dogovorom omejenih izdatkov (dnevnic, kilometrin itd.) kakor tudi na področju osebnih dohodkov, ki pri nas, kot delovno intenzivni organizaciji, dosegajo okoli 70 odstotkov vsega ustvarjenega dohodka oz. večji del čistega dohodka. Pri politiki osebnih dohodkov smo upoštevali določila družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1984, primerjali poprečne osebne dohodke na delavca s poprečnimi OD na delavca v ostalih organizacijah znotraj sozda, hkrati pa poskušali poskrbeti, da realni življenjski standard zaposlenih ne bi preveč padal — kar je tudi splošna družbena usmeritev, rudnik pa bi s tem dodatno poskrbel za manjšo fluktuacijo zaposlenih in lažje pridobivanje ustreznih kadrov, ki jih na našem področju zelo težko pridobivamo.

V pogojih inflacije in neoblikovanja skladov pa se nam kaže nov, pa zato nič manjši problem pomanjkanja obratnih sredstev in s tem povezane velike likvidnostne težave. O tem pa kdaj drugič.

Boža Venek

Ocena dela rudnika Kanižarica v letu 1984

Proizvodnja v rudniku Kanižarica je potekala v letu 1984 dokaj normalno. Letni plan je bil dosežen 28. 11. 1984, ko je bilo nako-

panega 120.000 ton premoga. Po posameznih trimesečjih je bila proizvodnja dokaj različno dosežena, kar je razvidno iz naslednje tabele:

Trimesečje	Planirana proizvodnja	Dosežena proizvodnja	Izpolnitev v %
I.	31.450 ton	36.000 ton	114,5
II.	28.950 ton	33.500 ton	115,7
III.	28.200 ton	31.800 ton	112,8
IV.	31.400 ton	30.000 ton	95,5
Letno	120.000 ton	131.300 ton	109,4

Z ozirom na doseganje planirane proizvodnje je bilo najuspešnejše drugo trimesečje, ko je bil plan presežen za 15,7 %. V tem obdobju so bili v jami najbolj ugodni odkopni pogoji tako v tretjem in četrtem premoškem sloju, pa tudi izostanki z dela niso bili pretirani.

V zadnjem trimesečju je bila planirana proizvodnja dosežena le s 95,5 %. Vzrok je v tem, da so se ta čas poslabšali pogoji odkopavanja v obeh slojih, pa tudi izostanki z dela so se povečali spričo intenzivnejšega koriščenja letnih dopustov in praznikov 29. novembra ter novega leta.

Tekom celega leta smo odkopavali premog v III. in IV. premoškem sloju s širokočelno odkopno metodo, klasičnim podiranjem in ročnim pridobivanjem (odstreljevanje in ročno nakladanje na verižne transporterje). Pripravljalna dela smo izvajali v obeh premoških slojih ročno in strojno s strojem F6-A.

Na ugodno doseženo proizvodnjo je vplivala večina zaposlenih s svojo prizadevnostjo pri delu poleg tega pa tudi:

- Sorazmerno ugodni odkopni pogoji v obeh premoških slojih.
- Zagotovljenost odkopnih polj in primerne dolžine odkopne fronte.
- Zmanjšanje zastojev na elektrostrojnih napravah in sorazmerno hitro prilagajanje pri montažah ter demontažah transportnih naprav.
- Primerni stalež rudarjev; zlasti spodbudno pa je, da se je zaposlilo precej ljudi iz okoliških krajev.
- Izvajanje pripravljalnih del v premogu delcev GZL tekom celega leta.
- Nepričakovano ugodni rezultati pri odkopavanju III. sloja ob južni prelomnici polja Kadunja, kjer smo deloma istočasno pridobivali premog II. sloja z rušenjem stropa. Ta premog je bil tudi težji od ostalega (II. sloj ima večjo specifično težo od III. in IV. sloja).

Pri pridobivanju premoga so se tekom leta porajali tudi razni problemi, ki so negativno vplivali na proizvodnjo, in sicer:

- Tekom celega leta je primanjkovalo kvalificiranih rudarjev, tako da večkrat ni bilo mogoče oblagati posameznih delovišč kljub zadostnemu številu polkvalificiranih in ne kvalificiranih rudarjev.
- Pri odkopavanju III. premoškega sloja so se večkrat pojavljali izlivi vode iz krovnine. Zaradi tega ni bilo mogoče z odkopom normalno napredovati, za sanacijo izliva pa je bilo porabljenih precej dni, kar se je občutno odrazilo na proizvodnji.
- Po zagonu novih ventilatorjev, ki imajo večjo kapaciteto in depresijo od prejšnjih, so se pričela v jami ogrevanja. Največ tega je bilo v IV. premoškem sloju, nekoliko pa tudi v višje ležečem III. premoškem sloju. Sanacijo smo in jo izvajamo na različne načine od izdelave požarnih zadelk, injektiranja ogretega odseka z mešanico Efe pepela in apna, preusmeritve zračilnega toka itd. Na teh delih je opravljenih precej dni, poleg tega pa je bila potrebna občasna pomoč članov reševalnega moštva rudnika. Stroški, ki pri tem nastajajo, so ena izmed večjih postavk pri poslovanju.
- Ena izmed slabih lastnosti premoškega

nahajališča v Kanižarici je v tem, da se pojavljajo mestoma v slojih jalovi vložki različne debeline.

Pri odkopavanju premoga se je potrebno z odkopom prilagajati legi in debelini jalovega vložka. Če so tanjši, jih odkopavamo, vendar večje kose jalovine odbiramo že v jami na samem odkopu. Na mestih, kjer so jalovi vložki debelejši, pa se z odkopom prilagajamo, tako da jih ne odkopavamo. Navedeni način dela terja veliko neproduktivnih dnin. Rudnik Kanižarica nima težkotekočinske separacije, pač pa le klasirnico, zato je potrebno izkop premoga organizirati tako, da prihaja iz jame čimmanj jalovine, kar je nedvoumno ovira pri proizvodnji.

— Zaradi neugodnih montan-geoloških razmer v Južnem polju smo prisiljeni odkopavati manjše predele ob prelomnih zonah polja Kadunja. Spričo tega smo v preteklem letu likvidirali štiri širokočelne odkope prav toliko pa smo jih tudi formirali. V letu 1985 pa bo tega še več.

Pri likvidaciji in formiranju odkopov je poleg mnogo neproduktivnih dnin težava še v tem, da je potrebno transportirati podporje in transportno mehanizacijo iz enega v drugi predel jame, kar predstavlja v kanižarski jami svojevrsten problem.

— Spričo nevarnosti pred vdori vode v jamske prostore bodisi direktno iz osnovnega gorstva, ob prelomnih conah, iz krovine itd. je potrebno pri rudarjenju ogromno preventivnega predvrtavanja. Ta problem je zlasti pereč pri izdelavi odpiralno-pripravljalnih del. Izvajanje tega zahteva veliko dodatnih dnin, pa tudi stroški tega so temu primerni.

— Ležišče premoga v kanižarskem rudniku je močno tektonsko porušeno, zaradi česar je tudi izredno kompliciran in lomljen transport izkopanine iz jame. Izvažanje v jami poteka z dvoverzišnimi in gumijastimi transporterji. Dolžina teh je majhna, presipna mesta niso avtomatizirana (temu problemu se bo v naslednjih letih posvečalo več pozornosti), zaradi česar je potrebno veliko število ljudi, ki bi jih sicer lahko razporedili na produktivna delovišča.

— Južno polje je odprto z vpadnikom iz K-35 m/—150 m, dolžine 505 m. Gornja polovica je izdelana v glini, kjer so veliki pritiski. Ta del vpadnika je potrebno stalno vzdrževati, tako da so pri tem delu dnevno opravljene štiri dnine, kar predstavlja velike stroške za rudnik in z manj opravljenih dnin na proizvodnji premoga.

— Veliko oviro proizvodnje je povzročalo nenehno pomanjkanje kablov in nekaterih drugih rezervnih delov (ležaji za transporterje, deli za strojne potezne naprave itd.). Ta problem je iz leta v leto večji.

— Precejšnje oviro, zlasti pa večje stroške proizvodnje, pa pomanjkanje železniških vagonov za energetski premog. Zaradi tega smo morali drobne vrste premoga često deponirati, ko pa so bili na razpolago vagoni, pa ponovno nakladati.

Kvaliteta premoga je bila dobra, razen v mesecu decembru se je nekoliko poslabšala, ker so bili vsi trije širokočelni odkopi v fazi prehoda preko starih rudarskih del (hodniki), kjer je bilo prisotne več jalovine.

Premogovnik Kanižarica je znan po izredno razgibani tektoniki in težkih pogojih pridobivanja; pri čemer je potrebno vlagati ogromno fizičnega, pa tudi umskega napora. Zaradi tega so proizvodni rezultati v letu 1984 še bolj pomembni.

Osebnih dohodki rudarjev so se z ozirom na leto 1983 primerno povečali, vendar še vedno niso primerljivi vložnemu delu in doseženim uspehom.

Preko celega leta smo izvajali na rudniku tudi raziskovalna dela deloma v lastni režiji deloma pa je bil izvajalec Geološki zavod Ljubljana. V lastni režiji so bile izvedene naslednje raziskave:

Strukturne vrtnine v jami v dolžini 2790 m. Vrtanje je bilo izvršeno z vrtno garnituro „Turmag“ in „Victor“, in to brez jedrovanja. S tem je bilo raziskano področje v polju „Kadunja“, pri čemer je ugotovljeno, da se nahaja na večji površini takozvana druga plošča IV. sloja v debelini 1 do 2 m. V bodoče bo potrebno ugotoviti ekonomičnost odkopavanja tega premoga.

— Raziskovalni nadkop v zapadnem delu polja „Kadunja“ iznad K-40 m. Izdelano je bilo 125 m nadkopa, profila 7 m². S to raziskavo je bil ugotovljen II. sloj, debeline od 1,5 m do 4,5 m.

— Raziskovalno vrtanje izdankov premoga ob zapadnem robu premoške kadunje. Izvrtanih je bilo 723 m vrtnine z jedrovanjem. V predelu, kjer smo izvajali to vrtanje, so ugotovljene le tanjše plasti premoga, lega teh plasti in lega kredne podlage.

Preko Geološkega zavoda Ljubljana pa so bile opravljene naslednje raziskave:

— Vrtanje dveh vrtin V 38/84 in V 39/84 s površine v V 38/84 — 327 m in V 39/84 — 329 m. Vrtini sta bili deloma jedrovani, in sicer v spodnjem delu. Namen vrtin je bil, da se opravijo strukturno geološke, hidro geološke in geotehnične raziskave.

— Vrtanje dveh vrtin V 40/84 in V 41/84 s površine v Severnem polju jame. Dolžina

vrtin je znašala V 40/84 = 180 m in V 41/84 = 139 m. Vrtane so bile z enakim namenom kot v Južnem polju.

— Hidrogeološke raziskave Južnega polja v jami.

Raziskovalno vrtanje se je pričelo v novembru 1984 in se bo nadaljevalo še v letošnjem letu.

Vrtamo iz bloka A preko bloka B v blok C, in sicer s proge na K-128 m dve vrtini in K-150 m dve vrtini. S temi raziskavami je potrebno ugotoviti možnost prehoda preko vodonosne cone bloka B v blok C Južnega polja.

Iz navedenega je razvidno, da je bilo opravljenega mnogo dela v zvezi z raziskavami, kar priča o komplicirani geološki strukturi ležišča premoga. Tudi v bodoče bo potrebno intenzivno nadaljevati z raziskovalnimi deli in s tem omogočiti neprekinjeno proizvodnjo premoga.

Investicijska dela smo izvajali le v manjši meri. Z investicijskim programom raziskav in odpiranja Južnega polja jame je bilo predvidenih več objektov v jami in zunaj.

V jami teh del nismo izvajali zaradi nedokončanih raziskovalnih del in zaradi zakasnitve projektne dokumentacije za črpalnice.

Na površini smo poizkusili obratovanje glavnega jamskega ventilatorja. Ostala dela, to je razširitev transformatorske postaje z dvojnimi napajanjem in diessel elektro agregat pa nismo izvajali zaradi kasnitve projektne dokumentacije. Projekti so bili naročeni več let, dokončno pa so bili izdelani in potrjeni v novembru 1984. Računamo, da se bo izgradnja teh objektov in montaža naprav pričela v začetku leta 1985.

Zaradi zakasnitve investicijskih del bo vprašljiva proizvodnja premoga v naslednjih letih.

Spričo ugodnih proizvodnih rezultatov je bil tudi ekonomski uspeh rudnika primeren.

V letu 1985 bomo kanižarski rudarji s povečanimi naporji in prizadevanjem skušali izpolniti zastavljeni letni plan proizvodnje.

B. V.

Dela na površinskem kopu Lakonca v letu 1984 in predvidevanja za leto 1985

Mesečna proizvodnja v letu 1984

mesec	premog	jalovina
januar	861 t	—
februar	2.760 t	1.430 m ³
marec	13.063 t	19.730 m ³
april	14.542 t	48.548 m ³
maj	11.543 t	40.498 m ³
junij	21.806 t	111.049 m ³
julij	9.142 t	117.024 m ³
avgust	22.234 t	76.689 m ³
september	23.112 t	70.145 m ³
oktober	23.345 t	63.619 m ³
november	26.690 t	78.037 m ³
december	11.032 t	93.231 m ³

Če pogledamo proizvodnjo po mesecih v letu 1984, vidimo, da je bila v januarju in februarju zelo slaba, na kar je odločilno vplivalo zimsko vreme, ko je proizvodnja na površinskem kopu praktično onemogočena. V marcu pa je proizvodnja začela bistveno narastati. Zaradi slabega začetka leta tudi polletna realizacija ni bila dosežena. V mesecu juliju je proizvodnja padla, predvsem zaradi že znanih vzrokov, to je okvare termoelektrarne in problemov z železniškimi vagoni. V tem času pa so tudi pospešeno delali pri odkrivanju premoga, ki je do julija bistveno zaostajalo za odkopavanjem premoga. To, ali odkrivka (jalovina) zaostaja za proizvodnjo premoga ali ne, izračunamo iz pogoja, ki ga ima izvajalec del, in sicer, da na 1000 t premoga pridobi 4516 m³ jalovine.

V naslednjih mesecih je bila proizvodnja premoga zopet zadovoljiva, saj je bil prvotni letni plan 155.000 t premoga dosežen v novembru. Ker pa so bili še vedno pogoji za proizvodnjo premoga, je bil sprejet rebalans plana na 185.000 t premoga, kar je izvajalec del izpolnil v decembru. V teh mesecih pa je zopet zaostajal z odkrivko, tako da je bil na koncu leta 1984 dosežen naslednji rezultat:

jalovine 720.000 m³
premoga 185.130 ton

Če izračunamo že prej omenjeno razmerje, vidimo, da jalovina zaostaja za 116.000 m³, kar bo izvajalec del nadoknadil v prvi polovici letošnjega leta.

Samo delo je ves čas oviralo slabo vreme. Pri proizvodnji premoga je bilo opravljenih 176 dni, kar kaže, da so z dnevnega kopa do klasirnice na dan prepeljali povprečno 1052 t. Malo drugačni rezultati se kažejo pri delu na klasirnici oz. odvozu premoga iz klasirnice, ker te prevoze lahko opravljajo tudi v slabem vremenu, ker je praviloma tudi vedno nekaj zaloge premoga.

Ko pogledamo rezultat leta 1983, vidimo, da je bilo pridobljeno 1.107.400 m³ jalovine in 144.517 t premoga, iz česar je razvidno, da je bilo veliko več narejenega na odkrivanju premoga, kar se je pozneje pozitivno odražalo pri pridobivanju premoga.

Do sedaj se je namreč pokazalo, da je dovolj hitro in pravočasno ter pravilno odkrivanje premoga odločilnega pomena pri pridobivanju premoga. Za leto 1985 je predvideno naslednje: Izkopati preostali premog s površinskega kopa. Ker je v kopu že precej premoga izkoriščenega, se bo le ta razširil v smeri proti jugu, za kar je izdelan tudi dodatni rudarski projekt. Tu pa je potrebno omeniti, da ta razširitev že zajema področje eventualnega bodočega površinskega kopa Bukova gora in bi s tem na njem tudi že pričeli odkopavati odkrivko. To pa bo treba storiti predvsem zaradi razbremenitve plazovitega področja, ker bi plaz lahko vplival tudi na omenjeno razširitev.

Prav tako je v izdelavi študija upravičeno-sti površinskega kopa Bukova gora.

Boris Oberžan

Poslovanje TOZD GRAMAT v letu 1984

Ocenjujemo, da bo tozd Gramat poslovno leto 1984 kljub doseganju in preseganju prihodka, planiranega za to obdobje, zaključil z izgubo. Natančna višina bo znana v februarju pri obravnavi zaključnih računov za leto 1984.

Večina izgube je nastala na opekarni, medtem ko gradbena skupina in kamnolom poslujeta ugodneje.

Delavci, zaposleni na tozd Gramat, ugotavljamo, da so vzroki izgube na opekarni predvsem zaradi stare in izrabljene opreme za predelavo gline in izdelavo surove opeke, saj so stroji stari od 20 — 56 let. Zaradi tega je nastalo veliko število strojelomov, katerih posledica so zastoji v proizvodnji, kar je v veliki meri onemogočilo doseganje planirane proizvodnje, kar se je še posebej izkazalo v tretjem in četrtem kvartalu 1984, ko je bila proizvodnja opeke izredno nizka.

Nemajhno vlogo pri nastajanju izgube pa so imeli še ostali dejavniki:

Velika fluktuacija delavcev, ki odhajajo v druge tozde in DS, kjer za podobna opravila in naloge prejema bistveno večji osebni dohodek. Izredno neugodni vremenski pogoji (pogosto deževno vreme), ki so tekom leta 1984 otežkočali predelavo gline. Prik-

ljučitve na novozgrajeni dimnik, ki ima bistveno drugačne lastnosti od starega, kar je pogojevalo spremembo načina kurjenja. Nedobavljena potrebna toplotna energija od proizvajalca toplote KET, zaradi rekonstrukcije toplotne in težav pri poizkusnem obratovanju, zaradi česar je bilo delno onemogočeno sušenje opeke v sušilnicah, in drugi vzroki.

Izdaten delež k izgubi pa so seveda prispevale tudi administrativno urejane cene (tako opeke kot peska), ki so se spreminjale z zakasnitvami, kar je tudi vplivalo na poslovni rezultat v letu 1984. Z ozirom na opisane težave in na izgubo, s katero se je srečeval tozd Gramat v preteklem letu, smo v mesecu januarju in februarju predvideli izvedbo remonta postrojenja na opekarni, istočasno pa je bila v DO RGD imenovana komisija za izdelavo predloga sanacije tozd Gramat, na osnovi katerega bomo v naslednji fazi pristopili k izdelavi kvalitetnega sanacijskega programa oziroma h konzerviranju opekarnе, v kolikor bodo izdelane analize to pogojevale.

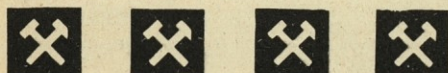
Rajko Klemenc

Referendum je uspel

se povezuje v sozd REK EK v pogledu družbenoekonomskih odnosov in v sozd EGS v pogledu tehnično tehnoloških zadev. Nadalje gre za združevanje sredstev na ravni interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva in na ravni sozda, način pokrivanja izgub, nastalih iz objektivnih razlogov, ter glede na razširitev del in nalog Interne banke Elektrogospodarstva in premogovništva.

Rezultat referenduma v posameznih tozdih je bil naslednji:

Tozd	v imeniku	v o l i l o štev.	%	štev.	Za %
RRP Hrastnik	1.023	896	87,6	828	80,9
RRP Trbovlje	802	661	82,3	553	68,9
RRP Zagorje	843	683	81,0	645	76,5
Separacija Trbovlje	427	326	76,3	298	69,8
RŠC	154	119	77,2	109	70,7
RRP Laško	201	171	85,1	163	81,1
RRP Kanižarica	453	384	84,7	299	66,0
RRP Senovo	475	414	87,2	397	83,6
RRPS skupaj	4.378	3.654	83,5	3.292	75,2
RIG	776	674	86,8	582	75,0
IMD	153	133	86,9	122	79,8
Avtoprevoz	84	82	97,6	75	89,3
GRAMAT	71	66	92,9	62	87,3
RGD skupaj	1.084	955	81,1	841	77,6
PEE	249	227	91,1	178	71,5
VN	133	120	90,2	110	82,7
TET skupaj	382	347	90,8	288	75,4
SOZD skupaj	5.844	4.956	84,8	4.421	75,6

Požar v delavniških prostorih na Rudniku rjavega premoga Hrastnik

Možni vzroki požara

V noči med 1. 12. in 2. 12. 1984 je izbruhnil požar v delavniških prostorih Rudnika rjavega premoga Hrastnik. V požaru so bili praktično uničeni vsi delavniški prostori, hidravlična delavnica, strojna delavnica, skladišče opreme, elektrodavnica, skladišče hidravlične opreme in skladišče osebnih zaščitnih sredstev. Uničene so strehe in ostrešja, električna in toplovodna instalacija v stavbah. Uničena ali poškodovana je tudi oprema, ki so jo popravljali v delavnicah.

Dela, ki so jih opravljali v delavnicah pred požarom oziroma neposredno pred požarom, in ostala situacija:

- v dopoldanski izmeni dne 1. 12. 1984 so delali v kovačnici,
- v začetku nočne izmene dne 1. 12. 1984 so avtogeno rezali korito transporterja izven varilnice v strojni delavnici mehanizacije,
- v hidravlični delavnici so nazadnje delali dne 28. 11. 1984,
- delavnico hidravličnega podpora je nazadnje pregledal 1. 12. 1984 ob 16. uri tehnični vodja delavnice,
- v dneh 29. 11. in 1. 12. 1984 so nakladali premog (oreh) za toplarno s transporterjem, ki je potekal vzdolžno v hidravlični delavnici med bunkerjem za toplarniški premog in nakladiščem ob vhodu v hidravlično delavnico,
- razen električne razsvetljave so bili na dan požara v hidravlični delavnici aktivirani tudi bojler 80 l cca 1000 W, zaprta električna pečica 800 W in bojler 5 l.

Na osnovi izjav odgovornih oseb in ogleda pri odstranjevanju posledic požara je bilo s posebnim ozirom na območje, kjer predvidevamo, da je nastal požar, ugotovljeno sledeče:

- V tem sektorju so bile v hidravlični delavnici v treh skladiščnih regalih uskladiščene visokotlačne cevi, kovinski priključki in spojni elementi, kartonska škatla z zaščitnimi gumijastimi deli za zračnice viličarja in pokrivalo (zloženo) iz skaja za viličarje,
- Nad skladiščnim prostorom hidravlične delavnice je bil konstrukcijski del, na katerem je bil nameščen oder transporterja s trakom.
- Na vzdolžno položenih tramih na konstrukcijski nosilni del so bile nameščene deske za tla odra, kamor je bila položena konstrukcija traku, pod gumo je bila pločevinasta zaščita. Proti stranskemu izpadanju premoga so bile nameščene vzdolžne zaščite iz desk z obeh strani v višini okoli 150 mm.

Na traku je bila 100—150 mm debela plast premoga, ki je ostala po zadnjem nalaganju na kamion, dopoldan 1. 12. 1984.

- Približno 1000 mm nad transporterjem s trakom so bila tla delavnice mehanizacije. Na profilno železo kot nosilni del so bili položeni tramovi, na katerih so bili obrezanci (deski), debeline 8 mm, spojeni z utori in rebri. Med stiki na koncu po-

sameznih desk pa so na nekaterih mestih lahko ostajale špranje največ 10 mm.

- Na tleh delavnice mehanizacije v območju, kjer je bil domnevni center požara v hidravlični delavnici, je stal voziček za ročni prevoz delov mehanizacije v delavnici, dimenzij 2000 krat 1000 mm. Na njem je bilo naloženo korito Revageuse, postavljeno pokonci na stranici „sigma“ s ploskvijo 1500 krat 1835 mm.
- Pod tlemi delavnice mehanizacije je potekala kineta energetskega in telefonskega kabla.

Približno ob 22.15 je prišel dežurni kovač z avtogrenom rezanjem korita, kar je trajalo okoli 5 — 10 min. Nato je odšel v kovačnico po kovaške klešče. Ko se je vrnil, je zaznal močan vonj po zažganem. Najprej je menil, da se smodijo lesena tla, mastna od olja. Nato se mu je zazdelo, da se v špranji v tleh nekaj svetlika. Z bolj natančnim pregledom skozi špranjo v spodnji prostor je po svetlikanju ocenil, da v hidravlični delavnici verjetno gori. Skušal je vse, da bi pogasil požar, vendar v spodnji prostor ni mogel. Iz za vrat je zaslišal in čutil „puh“, kot da bi ogenj močneje izbruhnil. Kasneje ga je videl tudi skozi stranska okvirja. Nato je obvestil gasilce. Neugodna dispozicija delavniških prostorov je ovirala gašenje; otežkočen je bil pristop gasilskih cistern. Tako se je ogenj iz hidravlične delavnice zelo hitro razširil na ostale delavniške prostore.

Ogenj v hidravlični delavnici je nastal že pred 22.45, kajti ob tej uri je bila prekinjena telefonska zveza z jaškom zaradi poškodovanega telefonskega kabla, kar je bilo tudi registrirano na plošči telefonske centrale. Približno ob 23. uri je bil poškodovan energetski kabel, ker so v tem času začele utripati luči v upravni zgradbi. Ob 23.15 pa je bil izklopljen električni tok v RTP.

Iz izjav in ogleda posledic požara na licu mesta domnevamo, da je najverjetneje mesto izbruha požara v hidravlični delavnici v odseku med drugim in tretjim železnim stebrom, kjer se je nahajalo skladišče hidravlične opreme. Neposredno nad domnevnim mestom nastanka požara se je nahajal voziček, po katerem je dežurni kovač avtogeno rezal korito transporterja. Nad skladiščem hidravlične opreme je potekal gumi trak, na katerem so pustili premog, ki je bil deponiran v bunkerju že dalj časa, od 10.30 (1. 12. 1984) ko so prenehali nakladati premog za toplarno. Premog, ki je prihajal iz bunkerja, ni bil ogret (izjava strežnika), vendar se je zdelo strežniku nenavadno, ker je iz bunkerja prihajal nekaj časa suh nekaj časa moker premog.

Iz rekonstrukcije dogodkov, na osnovi izjav devetnajstih oseb in preiskave na mestu samem, ni možno izdelati jasnih zaključkov o direktnem vzroku za nastanek požara.

Možno, da je požar nastal zaradi:

- avtogenega rezanja korita transporterja nad prostorom skladišča hidravlične opreme, pri čemer je žilindra padla skozi

režo v tleh delavnice mehanizacije v prostor hidravlične delavnice in pri tem zažgala gorljiv uskladiščen material. Vendar je nekoliko nerazumljivo, da bi se v tako kratkem času razplamtel ogenj v takem obsegu, to je v manj kot pol ure, kolikor je preteklo od končanega rezanja do prekinitev — okvare telefonskega kabla. Iz izjav prič, ki so bile prve na mestu požara, je razvidno, da je bilo ob zaznavi požara ogromno dima, ki ga lahko povzroči predvsem smojenje gume in naftnih derivatov.

- Samovžiga premoga, ki je bil na traku, v kolikor je premog v bunkerju namenjen za toplarno in je premog že podvržen oksidacijskim procesom. Možen je tudi samovžig premogovega prahu, ki se je moglo nahajati na odru gumitransporterja. Do samovžiga premogovega prahu in tudi premoga v bunkerju je že prihajalo na separacijah. Zaradi posledic samovžiga premoga ali premogovega prahu pa je možen kasnejši izbruh požara.
 - Ni izključena možnost nastanka ognja in kasnejšega požara v sami hidravlični delavnici. Ta domneva temelji na zaznavnem „puhu“, ki ga je občutil dežurni kovač, ko je hotel pogasiti ogenj. Tudi pri odstranjevanju posledic požara so v tleh zaznali izrazit center povečanih temperatur, po tem lahko sumimo, da je bil začetni izvor ognja in kasnejšega požara v sami hidravlični delavnici.
 - Malo verjetno je, da je nastala napaka na energetskem kablu, ni pa absolutno izključeno. Izjave potrjujejo, da je najprej nastala poškodba telefonskega in šele nato energetskega kabla. Tudi napake pri vključenih električnih porabnikih v hidravlični delavnici niso povsem izključene, v kolikor bi nastala napaka na priključnih elementih teh porabnikov.
- Raziskava možnih vzrokov in posledic požara je ugotovila določene nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki so lahko posredno ali neposredno vplivale na nastanek požara.

Jože Čič

V tozdu RŠC sprejeli statut

Dne 21. decembra 1984 so v tozdu Rudarski šolski center, ki deluje v sestavu DO Rudniki rjavega premoga Slovenije, izvedli referendum. Na njem so se odločali ZA ali PROTI sprejemu novega statuta.

Od skupno 145 zaposlenih oziroma vpisanih v seznam glasovalcev se je referendumu udeležilo 108 ali 74,5 %. Za sprejem statuta tozdu RŠC je glasovalo 99 delavcev ali 68,3 % vseh zaposlenih, proti jih je glasovalo devet oziroma 6,2 % vseh zaposlenih. Statut tozdu RŠC je bil torej sprejet in je stopil v veljavo.

Vključevanje kolektiva Rudnika Laško in povezava z domačim krajem

Rudarjenje v okolici Laškega so pričeli domačini že konec 17. stoletja. Po zgodovinskih zapisih pa je Montanski erar (Rudarska državna blagajna, v katero so se stekali državni dohodki) imel že leta 1801 „rudosledne“ pravice v Hudi jami, Breznem in Šmihelu.

Že ob teh začetkih rudarjenja pa se je pričela povezava ne samo kraja Laškega, temveč tudi bližnje in širše okolice. Ta povezanost rudnika z domačim krajem pa je ostala vse do danes. Ob tem je potrebno poudariti, da je razvoj industrije zmanjšal odvisnost zaposlenosti v Rudniku, saj se je v zadnjih desetletjih z razvojem industrije krepko povečalo število delovnih mest, kar na povezanost s krajem ni imelo posebnega vpliva. Pri razvoju industrije v Laškem je Rudnik prispeval svoj delež. Konkretno se je pod njegovim okriljem pričela graditi in tudi zgradila Tovarna izolacijskega materiala TIM Laško.

TIM Laško danes zaposluje 860 delavcev iz bližnje in širše okolice Laškega, kar ni malo v primerjavi s sedanjo zaposlenostjo v Rudniku Laško. V TIM Laško danes proizvajajo stropor, ki služi za toplotno in zvočno izolacijo, poliuretan plošče v enak namen, bitumenske trakove za vse vrste hidroizolacij in termoizolacijske sisteme za ravne strehe. Vsi ti izdelki pa varujejo med drugim

tudi energijo težko pridobljenega premoga.

Poleg navedenega bi lahko našli še veliko delovnih dosežkov v naseljih in zaselkih, pri katerih so sodelovali ali še sodelujejo naši člani kolektiva, v kolikor v prenekaterih niso celo nosilci akcije.

Ob tem pa je potrebno poudariti, da se naselja tako ali drugače vedno obnavljajo, dograjujejo: cestišča, vodovodna omrežja in podobno. Skratka, člani kolektiva so tako ali drugače vedno vključeni v dogajanje z domačim krajem. Seveda pa je potrebno omeniti tudi drugo plat vključevanja naših članov kolektiva v razna društva, krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije.

Nemalokrat so člani sveta krajevnih skupnosti, člani delegacij, člani konferenc SZDL in tudi v predsedstvu občinskega sindikalnega sveta sodeluje eden od članov našega kolektiva. Pri vsem tem ne moremo mimo tega, da ne bi omenili tudi članstva v društvih, katerih sedeži so v krajevnih skupnostih.

Med najbolj razvita in aktivna društva, v katerih sodelujejo naši člani kolektiva, lahko prištevamo gasilska društva, manjša članstva pa so v drugih društvih in organizacijah, kot so: Lovska družina, Planinsko društvo, Čebelarstvo društvo, Rdeči križ in podobno. V ustanavljanju pa je tudi pevsko društvo v Sedražu nad Laškimi, katerega delavci so tudi naši delavci. Zamisel in želja

teh pevcev pa je, da se pevsko društvo pojmenuje po Rudniku Laško. Tudi v pevskem društvu TIM Laško in godbi na pihala sodelujejo naši delavci. Zlasti manj aktivnosti pa je, če lahko rečemo, na čisto kulturnem področju.

Na področju športa in rekreacije aktivnosti potekajo samo znotraj kolektiva, v okviru sindikalne organiziranosti. Vključevanje v športno-rekreativna društva izven TOZD beležimo v članstvu Strelske družine Dušana Poženela v Rečici.

Na zaključku naj omenimo sodelovanje naših delavcev kot krajanov samoupravljalcev pri kmetijskih in drugih skupnostih v krajevni skupnosti in na vasi sami.

V Rudniku Laško v tem času združujemo delo skupaj 202 delavca. Poleg naštetih nalog, obveznosti in hotenj, s katerimi delavci vključujemo kolektiv Rudnika Laško in povezujemo z domačim krajem, imamo še druge samoupravne dolžnosti in odgovornosti v TOZD — DO in SOZD, o katerih pa v tem opisu ni bilo govora.

Vse aktivnosti poleg rednega dela in odgovornosti pa dajejo življenju poseben hitrejši tempo, katerega se največkrat niti ne opazi. Sicer pa je danes aktivnost zaposlenih v domačem kraju več ali manj enaka tudi v drugih rudnikih, da ne rečemo vsepoved.

Gabrijel Mejač

Dosedanji potek aktivnosti pri združevanju DO IMD in DO RGD

V mesecu juniju 1984 smo se na referendumu odločali o bodoči organiziranosti SOZD REK in DO v njeni sestavi. Za tako organiziranost smo se odločili po večmesečnih intenzivnih razpravah, katerih osnova je bil Zakon o energetskega gospodarstvu, tehnološke specifičnosti pri pridobivanju premoga in električne energije, predvsem pa racionalno poslovanje ob upoštevanju ekonomskih zakonitosti. Razprave so potekale na vseh nivojih samoupravnega odločanja, problemski konferenci ZK SOZD REK EK in po strokovnih skupinah.

Mislim, da bi strateške cilje lažje določali, če bi bili predhodno izdelani ekonomski elaborati, s pomočjo katerih bi se lažje odločali za boljše. Ker te faze nismo izpeljali, se še danes kažejo pri realizaciji mikroorganizacije velika nesoglasja in težave, posebno pri združevanju kadra delovnih skupnosti bivše DO IMD in DO RGD. To je tudi razumljivo, saj je nova organiziranost prinesla največ sprememb bivši DO IMD, ker se je večina članov DS SS DO IMD združila z DS SS DO RGD.

Določeni roki za delovanje v novi organiziranosti gredo h kraju, to pa zahteva intenzivnejše aktivnosti pri končnem oblikovanju in delovanju DO RGD in TOZD IMD, ki je nastal z združitvijo DO IMD z DO RGD.

Trenutno v celem SOZD REK zaključujejo razprave o mikroorganiziranosti posameznih poslovnih sistemov. Kot osnova razprav služijo izdelane organizacijske sheme, iz katerih je razvidna delitev dela za vsa področja delovanja DO v SOZD, DS SS na nivoju SOZD in povezanost s skupnimi službami EGS.

Pri izdelavi organizacijskih shem mikroorganizacije smo imeli dovolj časa, pa so aktivnosti v nekaterih sredinah kljub temu zastajale. Strokovni delavci, ki so odgovorni za sodobno organizacijo dela so skupno z ostalimi delavci izdelali take osnutke za razpravo, s katerimi bomo na osnovi pripomb in dograjevanj v bodoče s tako organiziranostjo dosegali optimalne rezultate poslovanja.

Pri reorganiziranju se kažejo racionalizacije pri izkoriščanju kadrovskega potenciala,

vendar so upoštevani socialni momenti varnosti posameznikov. Dogovorjeno je, da se optimalna zasedenost administrativnih delavcev izvede v prihodnjem obdobju z odhodom v pokoj in drugimi odhodi.

Mikroorganiziranost kaže potrebe po kadrih in usposobljenosti le-teh, kar je razvidno iz opisa del in nalog, ki služi kot osnova za vrednotenje del in nalog. Tudi ta faza se bliža h koncu. Posebna komisija v okviru SOZD REK pripravlja poenotenje na tem področju v celotnem REK EK in povezavo z ostalimi energetskega gospodarstva.

Osnovno vodilo pri tem naj bi bilo: za enako delo, naj bo tudi enako plačilo, razlike naj bodo le v delovnih pogojih.

S poenotenjem nagrajevanja pri delu je močno povezana nadaljnja aktivnost pri delitvi dela, prehoda kadrov med organizacijskimi enotami, motiviranost pri usposabljanju na delu in napredovanju učinkovitosti, delovni disciplini in drugo. Zato je nujno potrebno, da te aktivnosti pospešimo, saj je končno potrebno, da se z novo organiziranostjo razporedi prave ljudi na pravo delov-

no mesto in da nova organiziranost zaživi in pričinja dajati željene rezultate.

Ceprav je preteklo od referendumov, na katerih smo se odločali o strateških ciljih bodočega delovanja že pol leta, za delavce TOZD ni čutiti bistvenih kvalitativnih sprememb. Delavci TOZD IMD z optimizmom gledajo v prihodnost in se zavedajo, da je samo v povezovanju z večjimi poslovnimi sistemi, združevanju sredstev in dela ter na dolgoročnih ciljih zajamčena njihova socialna varnost.

Sodobna organizacija novo ustanovljene TOZD IMD, ki je nastala iz dveh TOZD, ki sta tvorili DO IMD, bo omogočala večjo delovno učinkovitost in kvaliteto dela. Omogočeno bo napredovanje kadrov, ki so se usposabliali ob delu, saj so doslej opravljali z ozirom na usposobljenost, dela, ki so zanje manj zahtevna. Tako bo tudi v TOZD IMD veliko kadrovskih sprememb, ki zahtevajo časovna prilagajanja, da začnejo dajati rezultate, katere od njih pričakujemo.

Cilje, ki smo si jih zadali pri združevanju z

DO RGD, bomo s poenotenostjo vseh pravil delovanja in obnašanja, ki so v fazi dograjevanja, in ni daleč, ko jih bomo poenotene sprejemali, pričeli realizirati. Pri tem pa delavci TOZD IMD ne bomo dopustili, da jih kdorkoli poskusi spremeniti, saj vidimo našo bodočnost v komplementarnem delovanju z drugimi TOZD DO RGD in povezovanju s TOZD premogovništva v SOZD REK in rudarstva ter strojegradske naše širše družbene skupnosti.

Mihael Eržen

Ogrožanje varnosti in nesreče zaradi nevarnih pojavov v letu 1984

V letu 1984 so bili pogosti nevarni pojavi zaradi ne dovolj poznanih montangeoloških pogojev, podvrženosti premoga samovžigu, kršenja predpisov in navodil tako s strani delavcev kot tudi nadzornega osebja. Pojavi so povzročili tudi nesreče, ki pa niso terjale najhujšega zaradi srečnih okoliščin.

Jamski ognji in ogrevanja:

Jama Hrastnik: V tej jami so nastopili jamski ognji in ogrevanja v Vzhodnem talnem skladu, v A polju in v D polju. Ogenj smo sanirali z aktiviranjem rešilnega moštva z izdelavo zadelk v Vzhodnem talnem skladu in v D polju. V A polju so se preko celega leta pojavljala občasna ogrevanja, ki so bila sanirana z ustreznimi ukrepi, kot so preprečevanje preprihovanja, ohlajevanja ogretega območja z vodo, vtiskanjem apnenega mleka v ogreto območje in z iztrebljenjem ogretega premoga.

Jama Ojstro: Prihajalo je le do lokalnih ogrevanj, in sicer v Terezija II polju na koti 160 na širokem čelu in tudi v Javor polju. Sanacija ogrevanj je bila kratkotrajna in uspešna z iztrebljenjem ogretega premoga in ohlajevanjem z vtiskanjem apnenega mleka v ogreto območje.

Jama Trbovlje: V jami Trbovlje je v letu 1984 prihajalo do pogostih lokalnih jamskih ognjev in ogrevanj v VI. polju, kjer je premog izredno podvržen samovžigu. Sanacija jamskih ognjev in ogrevanj je bila izvršena z izdelavo zadelke (enkrat), z izdelavo plaščev iz gline v odsekih prog, kjer se je pojavil ogenj ali ogrevanje, in z vtiskanjem apnenega mleka v območje ogrevanja. V manjšem obsegu pa ogrevanje v AB polju in Zgorjem VII. polju (delovišče RŠC).

Jama Kotredež: V njej ogrevanj premoga ni bilo.

Pojavljala so se ogrevanja predvsem v polju 52-sloj 4, kjer odkopavajo s splavnim zasipom. Sanacija je bila uspešno izvršena z vsakokratnim napajanjem ogretega območja z vodo iz zasipnega cevovoda in v drugi fazi z odkopom ogretega premoga.

V polju 42-sloj 1 se je pojavil monoksid zaradi preprihovanja preko zadelke v presipnem jašku. Pri tem je prišlo do lažje zastrupitve enega delavca z ogljikovim monoksidom. Polje je bilo zaprto z zadelko na 4. obzoru.

V jamah Laško, Senovo in Kanižarica jamskih ognjev ni bilo, vendar so bila manj-

ša lokalna ogrevanja v jami Senovo in Kanižarica.

Zakaj prihaja do ogrevanj in jamskih ognjev?

Za pojave jamskih ognjev in ogrevanj obstajajo poleg objektivnih pogojev predvsem vzroki, ki so subjektivne narave, in sicer:

- nekvalitetna izdelava prog (slabo zalaganje odprt in progah),
- prepočasno napredovanje širokih čel,
- nepravčasna in tudi nekvalitetna izdelava zadelk,
- nepravčasna likvidacija čel po končanem odkopavanju,
- nepravčasno preprečevanje preprihovanja,
- nedosledna kontrola s strani nadzornega osebja.

V vseh teh pojavih ognjev in ogrevanj delavci niso bili ogroženi, ker so se pravočasno umaknili, razen v enem primeru, ko je nastopil ogljikov monoksid brez predhodne zaznave dima, ker nadzorno osebje te možnosti ni predvidelo.

Vdori vode, blata in izlivi vode

V letu 1984 je prihajalo do izlivov vode in blata v jami Ojstro na širokem čelu Terezija II na koti 160, v jami Senovo v sipki 1 na koti 132. Do izlivov vode pri raziskovalnem vrtanju na koti 150 v Javor polju in pri odpiralnih delih v vpadniku V—120/20 v jami Ojstro. Do izliva vode je prišlo tudi pri raziskovalnem vrtanju v jami Kotredež v vpadniku V—80/1 in pri izdelavi raziskovalno odpiralne nadkopa v kotredeškem rovu.

Nevarni pojavi pri prevozu po jaških se še vedno pojavljajo predvsem zaradi kršenja navodil in predpisov. Navesti je potrebno nekaj najhujših primerov:

- prevoz dolgih predmetov po jaško skupno z ljudmi in nadzornikom na isti etaži, ne da bi bili ti predmeti ustrezno zavarovani,
- padec vozička v prosto globino jaška zaradi nepazljivosti signalista,
- vstopanje delavcev na kletko brez obvestila strojnika pri izrednih prevozi.

Nevarni pojavi pri prevozu z lokomotivami:

- utek lokomotive zaradi kršitve navodil strojnika lokomotive, kar je povzročilo veliko materialno škodo.

Člani jamskega reševalnega moštva rudnika Trbovlje na poti v jamo, v akcijo. (foto: B. Klančar)

Da delavci niso bili ponesrečeni, lahko pripišemo zgolj srečnemu slučaju.

- prevoz vlakov brez nameščene signalne luči na zadnjem vozičku vlaka,
- vožnja ljudi na vozičkih.

Nevarni pojavi pri odstreljevanju:

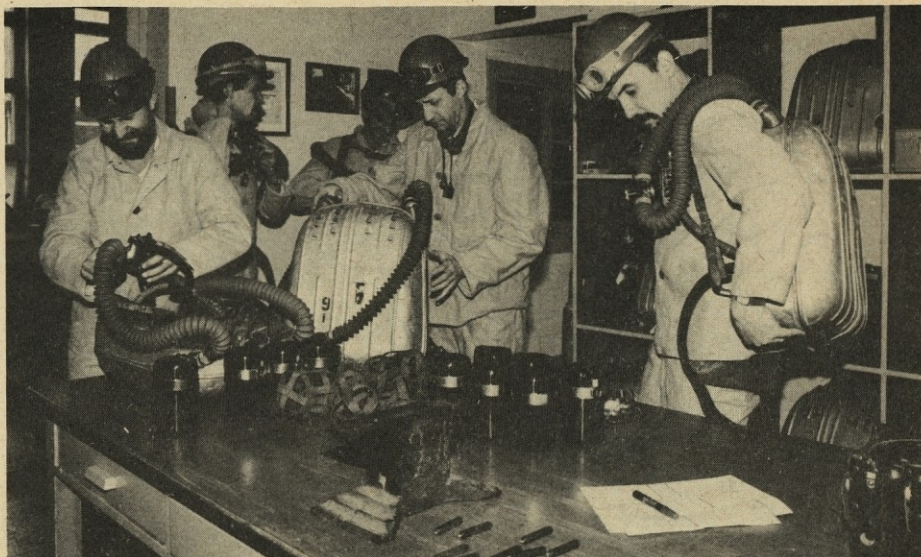
Do grobih kršenj predpisov in navodil z razstrelilnimi sredstvi in miniranjem je prišlo v dveh primerih. Zaradi predčasnega aktiviranja navezanih nabojev sta bila ponesrečena dva delavca. Le srečnemu slučaju lahko pripišemo, da v teh primerih ni prišlo do najhujšega.

Ostali nevarni pojavi:

- prinašanje cigaret v jamo (dva primera),
- odpiranje stikal po nepooblaščenih osebah (en primer),
- odpiranje svetilnega telesa pri akumulatorski svetilki (en primer),
- odstranitev samoreševalca iz škatle (en primer),
- nameščanje steklenic na verigah v kopalnicah; zaradi padca steklenic z verige sta bila poškodovana dva delavca.

Vse te pojave in nesreče je služba za varstvo pri delu obravnavala na svojih rednih sestankih, zavzemala ustrezne ukrepe in z njimi seznanjala vse odgovorne tehnično nadzorne delavce na posameznih tozdi. Vendar istočasno ugotavlja, da v nekaterih sredinah niso ustrezno ukrepali, da bi odpravili nepravilnosti in pomanjkljivosti.

Nekateri celo mislijo, da je za vsa dogajanja odgovorna le služba za varstvo pri delu, in to celo vodilni in vodstveni delavci.

Rudarji — jamski reševalci se pripravljajo v prostorih reševalnega moštva na Rudniku Trbovlje za akcijo — vajo v jami. (foto: B. Klančar)

Zaradi tega služba za varstvo pri delu opozarja na določila zakona o varstvu pri delu, ustrezne predpise, ki opredeljujejo:

- za varstvo pri delu je odgovoren vsak delavec, da opravlja delo na varen način,
- delavci, ki vodijo delovni proces, so odgovorni za zagotovitev varnega dela in varnega delovnega okolja,
- delavci, ki kontrolirajo izvajanje varnega dela in varnega delovnega okolja so odgovorni, da ustavijo dela, v kolikor ugo-

tovijo, da obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi.

Za odstranitev nevarnih pojavov in s tem izboljšanje stanja na področju varstva pri delu so tako odgovorni vsi delavci, vsak v skladu z odgovornostmi in zadolžitvami. Z drugimi besedami: uspeh bo dosežen v skupnem delu in doslednem izvajanju opravil in nalog skladno z zakonom o varstvu pri delu, predpisov in na osnovi njih izdanih navodil.

Jože Čič

Sodelovanje z ameriškimi rudarskimi strokovnjaki

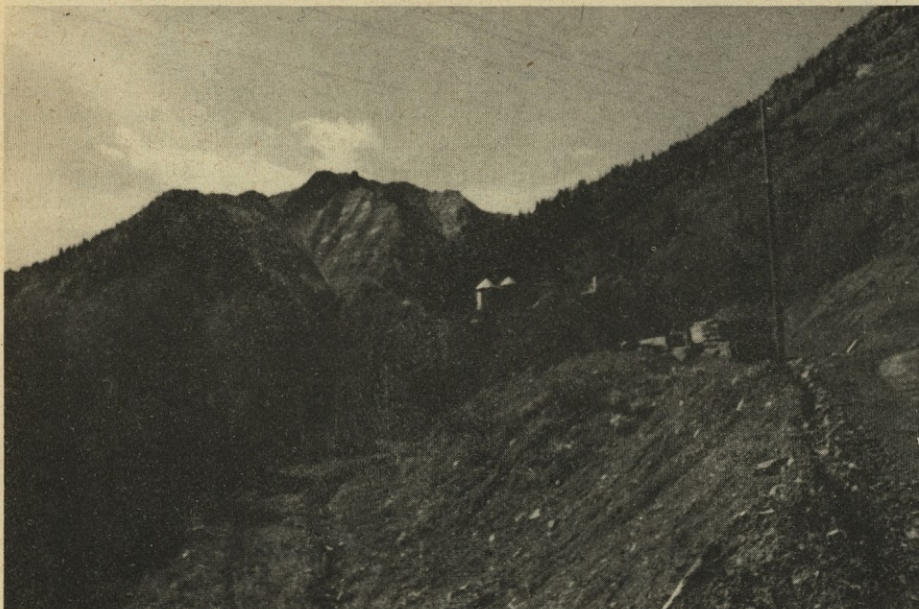
V ponedeljek, dne 10.9.1984, smo po zajtrku v neki manjši restavraciji odpotovali iz Glenwood Springsa. Potovali smo po izredno lepi dolini, ki dosti spominja na našo Logarsko dolino, samo da je precej večja, proti Redstovnu, kjer smo obiskali premogovnik Mid Continent Resources Ing. No.1 Mine. Sprejela sta nas predsednik kampanije Mr. M.J. Turnispeed in glavni inženir Mr. Brad Gourquin. V tem območju je pet jam, od katerih so tri aktivne. Poudariti moram, da so tu ene najtežjih jamskih prilik, ki jih imajo v ZDA, zato je bilo spoznanje dela v takšnih jamah za nas toliko bolj zanimivo. Najprvo so nam v obratnih prostorih pokazali diapozitive in pripravljen program z vsemi potrebnimi informacijami od geoloških prilik do vseh podrobnosti proizvodnih problemov, tako da smo si po takih informacijah ogledali jamo. Tu bi pa rad opozoril še na nenavadnost vhodov, ki so locirani visoko v gori, na višini 3200 m. Sama okolica je izredno lepa, saj je preraščena z drevesi aspen in srebrnimi smrekami, kjer je tudi veliko divjadi, predvsem jelenov, pa tudi, kot so nam pravili rudarji, marsikakšen medved si je že hotel za svoj brlog izbrati vhod v jamo. Da so vhodi locirani tako visoko v gori, je vzrok pač v tem, da se poslužujejo odpiranja jam po sloju premoga, kjer ti sloji izdajajo. Tako smo se spustili v jamo s ko-

te 3200 na koto 3000 z vitlom po tirni spuščajki po vpadniku, ki poteka po sloju premoga po padu 10°. Tu pa tam je nameščen kakšen podboj kot upornik, saj je videti več prelomnih con, sicer pa je vse podprto zopet samo s sidri. Celotna jama je trenutno odprta s tremi vhodi, tako kot sem že opisal v prejšnjih premogovnikih, in ves transport

premoga gre po trakovih navzgor in nato s kamionskim prevozom v dolino. Odpirajo pa z novim načinom, s tem da gredo iz doline s horizontalnimi programi po jalovini do slojev in bodo nato od spodaj navzgor odpirali odkopna polja, ves transport pa usmerjali na te nove odpiralne proge. Celotna jama je izredno metanonosna, saj ga je več kot 35

Opuščene peči za koksanje premoga v ZDA v Redstovnu. (foto: I. Berger)

Vhod v jamo je lociran visoko v gori na višini 3.200 m. (foto: I. Berger)

m³/t in temu primerno je urejeno tudi močno zračenje in posebno odplinjevanje. Tudi odkopna metoda je k temu primerna, saj delajo v polje, s tem da sta produktivni samo dve tretjini, eno tretjino pa porabijo za odplinjevanje sloja do določene globine, da lahko nato s čelom kolikortoliko normalno prodirajo v tiste predele. Naj omenim, da je bila leta 1981 še pri odpiralnih delih v tej jami huda rudarska nesreča, ki je terjala petnajst življenj rudarjev, ko je eksplodiral metan. Čelo je dolgo 240 m, višina odkopavanja je 3 m, podprto pa je s Heimscheid ščitnim podporjem in opremljeno s težkim 22 t Eickhoff dvobobenskim rezalnim strojem. Na vsaki strani čela potekajo tri proge, in ker čelo prodira v polje, jih je potrebno za seboj primerno obdelati, kar dosežejo z zasipom (jalovina in 10 % cementa), ki prehaja pnevmatsko s površine, dodajajo pa mu tik pred čelom 10 % vode, kar ustvarja dovolj močne stebre prog ob čelu. Za obvladovanje velikih pritiskov in odplinjevanja, ki mora biti zelo intenzivno, vrtajo na čelu na razdalji vsakih 8 m vrtine za sprostitve napetosti in vrtanje s premerom 50 mm v medsebojni oddaljenosti 35 m za intenzivnejše odplinjevanje. Kljub temu, da so za merjenje jamske klime in predvsem vseh plinov na razpolago vsi avtomatski indikatorji in merilci, ki so povezani preko zunanjega računalnika za sproženje opozorilnih in varnostnih ukrepov, sem srečal v jami dva rudarjanadzornika, ki skrbita za merjenje zračenja. Bila sta opremljena z varnostnimi bencinskimi svetilkami, pač takšnimi, kot jih uporabljamo pri nas, s tem, da so opremljene z jeklenim plaščem zaradi velikih zračnih hitrosti. Torej kljub vsem najmodernejšim varnostnim napravam upoštevajo Amerikanci v svojih najtežjih jamah tudi človeški faktor varnosti, ki bo v rudarstvu še vedno odločilno vplival. Pri nas (v Bosni) poskušajo vse rešiti s popolno avtomatizacijo merjenj teh nevarnih pojavov, uporabo bencinskih varnostnih svetilk pa opustiti, češ da so ob nepravilnem rokovanju celo nevarne. Lep primer zameglitve odgovornosti na instalirane naprave, vendar bo v rudarstvu še vedno najvažnejša varnost — človeška vestnost.

Sloj premoga je debel 10 m v tem rudniku in ga odkopavajo s čelom v višini 3 m plošče, ostalo 7 m puščajo, in to je eden od problemov, kako odkopati ostanek sloja v debelini 7 m. Zaenkrat to puščajo, morda pa bodo s sedanjim intenzivnim odplinjevanjem med odkopavanjem tako razplinili ostanek sloja, da kasneje ne bo takih problemov z metanom in bo možno odkopati ostanek sloja tudi z vertikalno koncentracijo po metodi sublevel. Povprečna dnevna proizvodnja s čela znaša 4100 t/dan — ob dveh produktivnih izmenah, tretja izmena dela predvsem na predvrtavanju za odplinjevanje sloja z vrtinami oziroma meri odkopne pritiske v sloju pred čelom (z vrtinami in merilnimi trakovi-strainingaige). Preko čela gre 2000³ m/min zraka, da se sproti razredčuje izhajajoči metan in hudo prašenje pri rezanju premoga s kombajnom. Tu je tudi glavna ovira za formiranje večjih dnevnih napredkov čela in proizvodnje.

Vsekakor pa je potrebno poudariti, da je to izredno kvaliteten koksni premog, ki ga

pa sedaj predelujejo drugje, saj ga v celoti transportirajo drugam, le stare peči za koksanje v dolini spominjajo še na čase, ko so že tu pridobivali koks. Naj omenim še to, da je v vseh treh aktivnih jamah zaposlenih okrog sedem sto ljudi.

Po kosilu, ki so ga prijazni gostitelji pripravili v njihovem klubu v starem gradiču, smo odpotovali z avtomobili proti cca 380 km oddaljenem Denverju po glavni avtocesti, ki poteka v smeri vzhod-zahod. Peljali smo se najprvo skozi čudovit Greenwoodski kanjon, ki ga je izdolbla reka Colorado skozi masiv rdečih skal, kjer se strmo dvigajo visoke stene, ob njih pa so iztisnili poleg reke še prostor za cesto in na drugi strani reke za železnico. Približno na sredi poti skozi ta kanjon pa stoji pretočna hidrocentrala (prečrpavajo vodo v akumulacijsko jezero nad kanjonom in ob potrebi aktivirajo hidrocentralo). Takoj za tem kanjonom se dolina razširi in nudi se pogled na mnoga smučišča, ki se tukaj hitro širijo. Kar malce presenečen sem bil, ker sem pred šestimi leti tod potoval, pa sem sedaj ugotovil nova velika naselja (večinoma dolge stanovanjske prikolice), ki jih naseljujejo — kot so mi pojasnili — delavci graditelji novih smučarskih središč ali delavci upravljalci z napravami v teh središčih. Ko smo pripotovali preko 3000 m visokega cestnega prelaza, smo se spustili navzdol in ponovno so se ob cesti pojavljala smučišča s številnimi žičnicami in lepo izpeljanimi smučarskimi progami. Ob teh rastejo nova naselja, tudi naš spremljevalec Mr. Huck ima tu svoje zimsko počitniško stanovanje. Kapaciteta vseh teh smučišč in njihova ureditev je res veličastna in skoraj bi verjel, da imajo prednost pred evropskimi. Že v razgovoru z Mr. Sandersom, ki je navdušen smučar, sem alhko to zaznal. Pravil mi je, da se je njegova hčerka — študentka preteklo leto smučala pri nas v Kranjski gori in obiskala nato še zimske olimpijske igre v Sarajevu. Bilo ji je zelo lepo, kot je lepo tudi na drugih smučiščih v Evropi, ki jih je Mr. Sanders obiskal, vendar za Coloradska smučišča ne zamenja nobenega. In v čem vidi prednost? Sneg leži tu najmanj pet mesecev, padavine — sneg so

Eden izmed vhodov v eno najtežjih jam v premogovniku Mid - Continent - Resources — ZDA. (foto: I. Berger)

Hribovje, ki ga vidimo na fotografiji, je prepleдено z zlatokopi. (foto: I. Berger)

največ dan ali dva, nato pa se pojavi za to kontinentalno podnebje značilno jasno, modro nebo, praktično brez oblaka. Velike kapacitete izredno urejenih smučišč z vsemi ugodnostmi za različne želje vsakega turista, se po naravnih lepota z lahkoto primerjajo z vsemi evropskimi itd. Tudi za ameriške razmere velika bližina teh smučišč — eno do dve uri z avtom iz Denverja — omogoča smučanje preko vsakega vikenda za mnoge navdušence belega športa. No, ja, tudi mi imamo v naši najbližji okolici na vseh pomembnejših hribovih speljane žičnice in urejena smučišča, da v naših razmerah omogočajo zimsko veselje tri ali štiri mesece vsem ljubiteljem smučanja z malo bolj skromno, pa vseeno včasih še verjetno bolj prijetno zabavo — mar ne?

Vzpenjamo se zopet proti novemu visokemu gorskemu prelazu z znamenitim Eisenhowerjevim cestnim tunelom, kjer so še mnoga zimsko športna središča, nato pa se spustimo v dolino, kjer so večinoma stara opuščena rudarska naselja nekdanjih rudnikov zlata, srebra, molibdena itd. Hribi ob cesti so prevrtani z malimi rudniki zlata, nekateri so še aktivni. Tudi v rekah so naplavine zlata, zato hodijo ob vikendih mnoge denverske družine v zabavo spirat in nabirat zlata zrna v te bližnje rečice. Mimo vzpetine, kjer je grob legendarnega stezosledca Buffalo Billa, smo se po avtocesti spustili proti mestu Denverju in se nastanili v gostišču Kipling Inn.

(se nadaljuje)
Ivan Berger

Razprava na skupni seji Medobčinskega sveta ZKS Trbovlje in predsedstva problemske konference ZKS sozd REK EK, ki je bila 15. januarja

Delo sindikatov v kombinatu

Od sprejetja zakona o energetiki in njegovega izvedbenega akta — Druženega dogovora o organiziranosti energetike ter idejnopoličnega poenotenja v Zvezi komunistov smo se sindikati aktivno vključili v proces uresničevanja sprejetih in razčlenjenih nalog pri dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v našem kombinatu:

— ocena delovanja komunistov v sindikatu ni stvar ocene koordinacijskega odbora osnovnih organizacij Zveze sindikatov v kombinatu, sodim pa, da je članstvo Zveze komunistov opravilo pozitivno vlogo tako v sindikatu kot v samoupravnih organih;

— pri procesu dograjevanja smo imeli kar precejšnje težave pri dokončnem oblikovanju vseh potrebnih podlag in samoupravnih aktov;

— določene zamude in prestavljanje rokov — v okviru dogovorjenih — so šli tudi na račun spreminjanja izhodišč, pri čemer smo v sindikatih tako kot v Zvezi komunistov vztrajali na kvaliteti, četudi je šlo na račun sprejetega rokovnika;

— v sindikatih smo oblikovali in predložili samoupravnemu organu v sprejem ro-

kovnik aktivnosti, ki ga nam je tudi uspelo uresničiti do dogovorjenega roka — do 31. decembra lani;

— sindikati smo sprotno ocenjevali aktivnosti in predlagali samoupravnim organom na vseh ravneh kombinata tiste dejavnosti, oblike in metode, katere smo ocenili za samoupravno pravilne, in roke sprejemanja samoupravnih aktov;

— takšne in tolikšne aktivnosti sindikata, in to na vseh organizacijskih ravneh, so bile mogoče tudi zategadelj, ker delujemo kot aktivna in tvorna sila znotraj kombinata, ki je vseskozi prenašala hotenja delavcev pri uresničevanju procesa dograjevanja dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti;

— sindikat v kombinatu je sprožil skupaj s predsedstvom problemske konference in tudi uspešno izpeljal predhodno razpravo o evidentiranih možnih kandidatih za prevzem odgovornih nalog v kombinatu. Tu smo vztrajali na čim bolj realnem ocenjevanju dosedanjih aktivnosti in zavzemanju možnih kandidatov pri uresničevanju dograjevanja dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti.

Energetska bilanca sprejeta

Koncem preteklega leta je Zvezni izvršni svet sprejel energetske bilanco Jugoslavije za leto 1985. Predhodno so jo obravnavali razni organi, predvsem pristojna splošna združenja in interesne skupnosti v republikah, pokrajinah in federaciji.

Iz sprejete bilance lahko povzamemo, da bomo v letu 1985 proizvedli skupno 77,1 milijard kWh električne energije in 70 milijonov ton premoga vseh treh vrst. Od te količine naj bi dobilo elektrogospodarstvo 53,5 milijonov ton za potrebe termoelektrarn, to pa pomeni 10,5 % več kot lani.

V letošnjem letu naj bi uvozili 11 milijonov ton nafte ob hkratnem prizadevanju, da bi jo doma načrpali čimveč.

Če bo šlo vse po načrtu in po sreči, naj bi bilo letos v Jugoslaviji dovolj vseh vrst energije. (tl)

Elektrika malo pod načrtom

Skupna proizvodnja električne energije v Jugoslaviji je v letu 1984 znašala 66,3 milijarde kWh, kar znaša 99,7 % od sprejetega načrta, vendar pa 11,1 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1983.

Proizvodnja hidroelektrarn je lani znašala 25,3 milijarde kWh, kar je 2,7 % nad načrtom, vendar pa 18,8 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1983. Skupni dotok vode pri hidroelektrarnah je bil zadovoljiv in v mejah povprečnega hidrološkega leta. Skupno stanje energije v akumulacijskih jezerih hidroelektrarn je koncem leta 1984 znašalo 2,251 milijarde kWh, kar je 41,8 % od možne vsebine ter 91,9 % od načrta, vendar pa za 136,7 % večje od stanja koncem leta 1983.

Proizvodnja električne energije v termoelektrarnah na premog je bila dosežena v višini 34,8 milijarde kWh. Termoelektrarne na tekoča in plinasta goriva so dosegle proizvodnjo električne energije v višini 1,9 milijarde kWh, kar je 44,3 % načrta. Te so namreč služile kot rezerva v celotnem sistemu zaradi pomanjkanja goriva. Jedrska elektrarna v Krškem je proizvedla 4,2 milijarde kWh, kar je 6,2 % nad načrtom in 13,8 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1983.

V letu 1984 je znašala skupna poraba električne energije v Jugoslaviji 64,1 milijarde kWh, kar je za 7,1 % nad doseženo proizvodnjo v letu 1983. Skupne omejitve pri porabi električne energije so v preteklem letu znašale 1,1 milijarde kWh, kar je 2,6 % skupnih potreb. (tl)

To aktivnost smo po oceni koordinacijskega odbora v kombinatu zadovoljivo opravili.

— Aktivno smo vodili dokaj vroče razprave o organiziranosti sindikatov v kombinatu glede nove samoupravne organiziranosti po organizacijskih enotah.

— Sindikati bomo vztrajali, da se sprejmejo vse podlage za samoupravno urejanje, oblikovanje in sprejemanje vseh aktov za nagrajevanje po rezultatih dela, odpravo vseh zaznanih slabosti ter uresničevanje opredeljene vloge samoupravnih organov.

Bruno Šorli

Vtisi s strokovne ekskurzije na Poljsko

Kompas iz Ljubljane je v dneh od 5. do 10. septembra 1984 organiziral strokovno ekskurzijo za udeležence slovenskih rudnikov v SR Poljsko. Poleg strokovno — tehničnih delavcev iz Slovenije so se navedene ekskurzije udeležili tudi predstavniki Istarskih premogovnikov iz Labina. Takoj v začetku poti so se začele težave. Avtobus, ki naj bi prispel iz Ljubljane na Trojane 4.9.1984 ob 23.30, je prispel na Trojane s triurno zamudo. Udeleženci REK EK iz Trbovelj, Hrastnika, Zagorja in Laškega, ki smo se zbrali na Trojanah ob približno 23. uri, smo slabe volje čakali avtobus do zgodnjih jutranjih ur.

Najslabše je bilo to, da je bila gostilna od 11. ure dalje zaprta in smo v prvem jesenskem hladu čakali avtobus zunaj na prostem in stalno prestopali izpod enega pod drugi napušč.

Ko je ob 2. uri 45 minut avtobus le prispel, po predhodnem obvestilu, da bo imel približno eno uro zamude, smo od prijaznega in nič krivega vodiča in dveh šoferjev, od katerih nas je prvi nato vozil do Dunaja, izvedeli za vzrok čakanja. Avtobus, s katerim smo potovali mi, bi se moral zvečer pravočasno vrniti iz Münchna.

Ker je imel na mejnem prehodu le predolg postanek zaradi carinskih „formalnosti“, so morali poslati iz Ljubljane na mejni prehod drugi avtobus, da je kasneje pripeljal potnike v Ljubljano. Tako je naš avtobus peljal v Ljubljano prazen, da je uspel pripeljati na Trojane le s triurno zamudo.

Seveda smo bili srečni, ko smo se namestili v avtobus, in takoj zadremali ter se malo ogreli. Prvič smo se kar kmalu zbudili, in to pred rdečo dvorano v Titovem Velenju, kjer so vstopili udeleženci ekskurzije iz REK — Franca Leskoška-Luke iz Velenja.

Drugič smo se prebudili oziroma so nas prebudili obmejni organi in cariniki na mejnem prehodu v Šentilju. Obmejne formalnosti so bile pri izhodu hitro opravljene, prav tako tudi na avstrijski strani. Mimo Gradca smo nadaljevali pot do Dunaja, kamor smo prispeli ob 10. uri dopoldne. Postanek na Dunaju smo imeli le toliko časa, da je izstopil šofer, ki nas je vozil iz Ljubljane oziroma od Trojan ter se vrnil z vlakom v Ljubljano.

Vožnja od Dunaja do mejnega prehoda med republiko Avstrijo in Češkoslovaško je trajala nekaj manj kot eno uro. Že smo bili v Drasenhofenu — na avstrijskem mejnem prehodu. Kratek postanek, pregled potnih listov, nekaj vprašanj carinikov in zaželelo nam srečno pot.

Ob 11. uri se približamo Češkoslovaškemu vstopnemu mejnemu prehodu Mikulov, kjer pa je prehod mejne črte trajal približno 45 minut. V tem času smo se peljali skozi krajši mejni koridor, izvršen je bil pregled potnih listov in carinski pregled. Potne liste obmejni organi poberejo, odnesejo v uradne prostore, jih žigosajo, oštevilčijo posamezni prehod, nato pa vrnejo vsakemu posamezniku istočasno ob vstopu v avtobus.

Medtem ko so obmejni organi preverjali potne liste, je moral voznik zapeljati avtobus s potniki na poseben parkirni prostor, kjer je carinik skoraj do centimetra določil,

kje mora avtobus ustaviti. Tu je bil izvršen uradni carinski pregled, ki pa dejansko ni bil posebno podroben. Moram poudariti, da tako v Češkoslovaško kakor tudi v Poljsko ni dovoljeno vnašati njihove valute oziroma denarja.

Potovanje od Mikulova skozi Češkoslovaško preko Brna do drugega mejnega prehoda Češki tesin, kjer smo pravzaprav zapustili Češko, je trajalo skoraj pet ur, kakor je razvidno iz uradnih štampiljk v potnem listu, ki navajajo uro vstopa oziroma izstopa iz države. Tudi postanek na drugem mejnem prehodu med Češkoslovaško in Poljsko je trajal približno 50 minut, s poudarkom, da na mejnem prehodu ni gneče.

Češko — Poljsko mejo smo prestopili ob 17. uri 30 minut.

Kot zanimivost iz Češke restavracije oziroma gostilne, kjer smo se ustavili malo pred mejo in se okrepčali oziroma bolj na silo odžejali z znanim češkim pivom, naj navedem nasvet, ki so nam ga dali v gostilni sedeči domači gosti: „Če potujete na Poljsko, vzemite s seboj nekaj piva, kajti tam ga ne boste dobili.“ Malo čudno se nam je zdelo to opozorilo oziroma nasvet, ki ga seveda nismo upoštevali.

Kasneje smo ugotovili, da je bilo opozorilo dobernamerno in umestno, kajti tisti, ki uživajo v pitju piva ali pa so zelo pogosto žejni, so bili na Poljskem res razočarani. Pivo in druge alkoholne pijače se ne dobijo povsod in ob vsakem času. Poleg tega se dobijo v zelo omejenih količinah, pa še zelo drage so. Še sreča, da hrana ni bila preveč obilna, mastna in slana.

Po prihodu v Katowice smo se namestili v hotelu Katowice, na večerjo in zajtrk pa smo morali v drugo restavracijo. Takoj po prihodu našega avtobusa pred hotel so se pojavili prvi povpraševalci po tuji valuti, to je dolarjih, markah, šilingih pa tudi dinarjih. Za vse zapadne valute ponujajo štiri do petkratno vrednost v odnosu na uradno menjavo v menjalnicah.

Naslednji dan po sorazmerno dobro prespani noči — vsaj nekaterih, smo obiskali Glavni inštitut rudarstva v Katowicach ter si ogledali v parku kulture tudi Planitarij, ki predstavlja čudovit prikaz vesolja s celotnim sončnim sistemom in ozvezdjem v teku enega dne oziroma 24 ur. Poseben čar v Planitariju predstavlja prikazana panorama Katowic v večernih urah. Moram poudariti, da je bilo delovanje Planitarija prikazano posebej za nas z razlago v srbohrvaškem jeziku. Seveda je razlaga posneta na magnetofonski trak in prilagojena posameznim fazam.

Ogled glavnega inštituta rudarstva:

Zelo zanimiv s strokovnega stališča je bil obisk v Glavnem inštitutu rudarstva v Katowicach. Inštitut predstavlja vrhunec koncentracije znanja rudarske znanosti v državi z bogato rudarsko tradicijo in zelo razvitim rudarstvom. Zaposluje okrog 250 ljudi, od katerih je veliko doktorjev znanosti.

Organizacijsko ga sestavljajo:

Inštitut za izkoriščanje, geologijo, hidrologijo, ventilacijo, požarno varnost, izgradnjo jamskih objektov, hribinske udare, sei-

zmiko in inštitut za tehnologijo separiranja.

Nam je bila predočena dejavnost inštituta kot celota, posebej pa še delo inštituta za seizmiko in hribinske udare. V okviru inštituta imajo urejeno centralno seizmološko postajo, s katero so povezani vsi rudniki, ki so nevarni zaradi gorskih udarov. Gorski udari predstavljajo v rudarstvu Poljske enega glavnih problemov jamskega pridobivanja poleg velike metanonosnosti ter nevarnosti udarov jamskih plinov, kjer predstavlja ogljikov dioksid glavno komponento.

Po posredovanih podatkih se gorski udari pojavljajo zlasti v rudnikih, kjer znaša globina odpiralnih del in pridobivanja preko 600 m. Od 3000 prelomov je 20 nevarnih.

Gorski udari najbolj ogrožajo tri glavna področja rudnikov, in to:

- Kazimirsko sinklinalo s slojem debeline 20 m, ki se nahaja med čvrstimi plastmi na globini do 750 m.
- Bitomske sinklinale z debelimi sloji v debelih plasteh peščenjaka oziroma peščenih laporjev na globini preko 800 m.
- Severnega krila glavne sinklinale, kjer se gorski udari pojavljajo v spodnjih plasteh na globini do 700 m.

Pri proučevanju gorskih udarov so v inštitutu razvili več metod opazovanja ogroženosti od gorskih udarov, ki nastopijo hitro in nenadoma v hribinah oziroma plasteh, kjer se ustvarijo pogoji za takšne udare.

Pogoji za nastanek gorskega udara se lahko ustvarjajo nekaj dni ali celo tednov, s tem da se v plasteh akumulira energija, ki presega mejno vrednost trdnosti hribin oziroma porušno trdnost.

Ugotovili so, da obstojata dve osnovni vrsti vzrokov gorskih udarov, in to:

- a) prirodni vzroki, ki jih predstavlja globina slojišča in primarne napetosti blizu tektonskih porušitev;
- b) rudarski, katere predstavlja način in metode odkopavanja.

Za ugotavljanje ogroženosti od gorskih udarov se poslužujejo rudarskih in geofizikalnih metod, s katerimi skušajo pravočasno odkriti ogroženost od gorskih udarov in določiti tudi njihovo intenziteto. Med rudarskimi metodami zavzema posebno mesto statistična metoda prognoziranja, med geofizikalnimi seizmična, seizmološka in seizmoakustična.

Seizmoakustično ugotavljanje ogroženosti se vrši s pomočjo aparature, ki se sestoji iz dveh osnovnih delov. Iz jamskega dela, ki se sestoji iz geofona, primarnega ojačevalca in oddajnika ter površinskega dela, ki ga sestavlja ojačevalec in registrator, ki je samopisni trak, magnetofon ali pa zvočnik. Ta sprejema akustične signale, ki se pojavljajo zaradi pokanja hribin zaradi notranjih napetosti. Na ta način ugotovijo epicenter in jakost ogroženosti zaradi hribinskega udara. Na podlagi opazovanj se lahko ugotovi nekakšno zaporedje gorskih udarov, ne morejo pa napovedati, kdaj bo do udara prišlo.

Na podlagi ugotovitev nastanejo gorski udari predvsem tam, kjer rudarski pogoji za-

radi odkopavanja ustvarjajo pogoje za prekomerne koncentracije napetosti v hribinah, v katerih se nahajajo rudarski objekti. Gorski udari povzročajo velik odstotek nesreč v rudarstvu in zahtevajo tudi velike materialne stroške v obliki škode pri uničenju jamskih prostorov, strojev in druge rudarske opreme.

Zaradi aktivne znanstvene dejavnosti Glavnega rudarskega instituta v sodelovanju z Ministrstvom za rudarstvo in energetiko, Višjim rudarskim uradom, Okrožnimi rudarskimi uradi, združenji in rudniki se je število gorskih udarov na področju rudnikov Gornja Šlezija znatno zmanjšalo. V letu 1949 je bilo v 29 rudnikih registriranih 350 gorskih udarov, v letu 1970 je bilo v 14 rudnikih registriranih le 18 gorskih udarov. Sedaj je ogroženo z gorskimi udari sedem jam, vendar se upadanje števil gorskih udarov ne sme vezati na ogroženost od gorskih udarov, ki so posledica rudarsko-geoloških pogojev.

Ogroženost zaradi gorskih udarov z ozirom na vse večje globine rudnikov raste.

Drugo važno področje, ki ga proučuje institut, je nevarnost vdorov jamskih plinov v jamske prostore, ki predstavljajo poleg gorskih udarov enega najtežjih problemov rudarske tehnike. Vdori plina se pojavljajo zlasti v porušeni in nekompaktni conah, kjer opazajo hiter in visok porast pritiska ogljikovega dioksida, prav tako pa tudi hitre in velike padce. V takih okoliščinah obstaja velika nevarnost od vdorov plina in izrivov hribine. Vdori plina nastajajo v različnih okoliščinah in pri različnih pogojih. Tako, na primer, je zabeležen prvi vdor plina v leto 1894, ko je rudar delal s krampom. Največji vdor plina je bil 22.10.1958, ko je v rudniku „Nova Ruda“ znašal vdor približno 750.000 m³ plina, istočasno pa je bil izriv približno 5000 ton premoga. Do leta 1970 je zabeleženo 1198 izbruhov plina in izrivov hribine.

Najštevilnejši so izbruhi pri izdelavi prog, kjer se jih pripeti 90 %, na odkopih 8 % in 2 % drugod.

Stopnjo ogroženosti od vdorov plina in izrivanja hribine ugotavljajo predvsem na podlagi predvrtavanja in merjenja količine plina v vrtini in njegovega pritiska. Na podlagi velikosti in hitrosti porasta pritiska (plina CO₂) v vrtini na čelu delovišča se lahko predvidi morebitni vdor. Kot primerjavo lahko omenimo podobne nevarnosti vdorov plina CO₂ in CH₄ in izriva premoga pri izdelavi jamskih objektov v Rudniku lignita Velenje.

Za odkopavanje premoga uporabljajo predvsem dve odkopni metodi, in to odkopavanje z zasipom od spodaj navzgor in z rušenjem od zgoraj navzdol. Ker so premogova slojišča nagnjena k samovžigu in jamskim ognjem, je značilno, da tudi pri rušenju odkope zasipavajo do višine 80 cm, da izdelajo izolacijsko plast ter preprečujejo na ta način tudi prepihanje.

Kot glavni pogoj za preprečevanje jamskih ognjev oziroma požarov naj bi bilo čisto odkopavanje s preprečevanjem puščanja zaščitnih stebrov ter ustvarjanja povečanih pritiskov v stebru in razpok.

Pri odkopavanju debelih slojev, naj bi bil sloj razdeljen v čimmanj etaž.

Odkopavajo sloje od debeline 0,4 m naprej. Za pridobivanje uporabljajo obličje, ki

jih uvažajo iz Zvezne republike Nemčije ali pa iz Sovjetske zveze. Za odkope od višine 1 do 4,5 m uporabljajo lastno mehanizacijo in opremo.

Proge izdelujejo z lastno mehanizacijo in stroji F-6A Alpine ter PK iz Sovjetske zveze.

Za podgrajevanje trajnejših jamskih objektov pa uporabljajo predvsem liti beton, brizgani beton — torkret in sidra.

Ogled centralne reševalne postaje:

V Bytomu — severozahodno od Katowic smo si ogledali Centralno reševalno postajo, ki je organizirana za strokovno vodenje okrožnih in rudniških reševalnih postaj. Dejansko pokriva vse rudnike premoga, rud in soli Poljske. Poleg centralne reševalne postaje obstoja tudi dvanajst okrožnih ter rudniške na posameznih rudnikih. Te se strokovno podrejajo centralni reševalni postaji, ki reševalce tudi izobražuje in nadzoruje nadaljnje delo. Administrativno so rudarske reševalne postaje vključene v posamezen rudnik. Akcije reševalnega moštva nadzira rudarska inšpekcija. V centralni reševalni postaji obstoja 24-urno dežurstvo. Za centralno reševalno postajo se določijo reševalci iz okrožnih reševalnih postaj in iz rudnikov, ki se občasno menjajo. Letno sodelujejo v 50 do 60 akcijah, od katerih so približno 80 % jamski ognji, 20 % pa so ostale potrebne akcije oziroma intervencije. V vsaki akciji sodeluje štab, ki ga sestavljajo: tehnični delavci, znanstveni delavci, operativni delavci po posameznih profesijah.

Delavce centralne reševalne postaje plačuje Ministrstvo za rudarstvo in energetiko, plače pa naj bi znašale od 25 do 40.000 zlotov.

Uporabljajo skoraj izključno domačo poljsko opremo, tako 4-urne izolacijske aparate, samoreševalce — navadne filtrske kakor tudi kemijsko izolacijske.

Posedujejo popolno opremo za ugotavljanje jamskih plinov metana, ogljikovega dioksida, ogljikovega monoksida kakor tudi etilena. Na podlagi kemičnih analiz vseh plinov v jamski atmosferi jim računalnik takoj na ekranu pokaže stopnjo eksplozivnosti jamske atmosfere ter nariše tudi diagram eksplozivnosti. Prikazan nam je bil tudi termometer z zvočno signalizacijo, ki signalizira jamski ogenj.

V Centralni reševalni postaji imajo seveda tudi vse potrebno za nudenje prve pomoči ponesrečencem takoj od prvih poveljev, injekcij in pribora za izvedbo lažjih operacijskih posegov.

Kot posebnost Centralne reševalne postaje naj navedem agregat za proizvodnjo inertnega plina, s katerim gasijo po potrebi jamske požare. Prikazana nam je bila demonstracija naprave, s katero upravlja pet posebej usposobljenih in izurjenih reševalcev. Agregat se sestoji iz reakcijskega motorja, ki porabi pri aktiviranju od 1200 do 2000 l kerozina v eni uri ter proizvaja reakcijski motor, vsebuje le to 2 % kisika, zato je uspešnost gašenja zagotovljena. Za proizvodnjo inertnega plina je potrebna tudi določena količina vode, ki se dovaja pod pritiskom 6 barov.

Od agregata se usmerja inertni plin v ogroženo področje s pomočjo železnega cevovoda do oddaljenosti tudi do 300 m. Na vsak način pa mora biti agregat za proizvodnjo inertnega plina v območju, ki ni nevarno zaradi prisotnosti metana.

Toliko za danes. Prihodnjic pa nekaj o obisku rudnika soli Wieliczka, koncentracijskega taborišča Auschwitz — Birkenau ter drugih vtisih.

Franc Mlinar

Preveč sklepov imamo samo napisanih ...

Razgovor z Jožetom Žitnikom, predsednikom predsedstva problemske konference

Jožeta Žitnika, rudarja iz rudnika Zagorje večina naših sodelavcev pozna. Kako tudi ne, saj že vrsto let koplje premog v kotrediški jami, je pa tudi eden najaktivnejših družbenopolitičnih delavcev. Poznamo ga po odkriti besedi, preprosti, pa vendarle postavljeni na pravo mesto.

— S takim stališčem ne morem pred „knape“, ste večkrat odločni na sestankih. Kdaj ste začeli s svojim družbenopolitičnim delom? — Začel sem, že dolgo tega. Prvo društvo, v katerega sem se vključil, je bilo Delavsko prosvetno društvo Svoboda Kisovec. Kasneje na raznih sestankih velikokrat nisem znal držati jezika, če me je kaj motilo. Še danes tega ne znam, ne znam tudi biti preveč pohleven.

Ste predsednik predsedstva problemske konference. Kot že samo ime pove, rešujete probleme. Katere?

— Danes bom spregovoril kot komunist, kritično. Mogoče bom koga prizadel. Na žalost se pri nas radi vse preveč hvalimo, da se navzven lepo sliši... Do sedaj smo imeli

sedem ali osem sej, na katerih smo bili sto odstotno prisotni. Naloga predsedstva problemske konference je, da spremlja izvajanje sklepov problemske konference. Ravno z izvajanjem sklepov nisem zadovoljen, na njihovo uresničevanje komunisti radi pozabljamo, nismo moč beseda, ker si, da se izvlečemo, sklepe vsak po svoje razlagamo. Najbolj me moti neaktivnost komunistov v kombinatu. Veliko je članov OO ZK, pa malo komunistov.

Prva naloga, ki jo moramo izpeljati skupaj s sindikatom, je mikroorganizacija v sozdu. Sedaj je na papirju, izpeljali pa naj bi jo do marca. Pri izvajanju pa imam občutek, da zopet vleče vsak po svoje. Predsedstvo problemske konference s pripravljeno mikroorganizacijo ni bilo najbolj zadovoljno, ker niso priložili normativi — to se pravi, koliko ljudi in ur je potrebnih, da pridobimo tono premoga.

Po sklepih problemske konference smo izpeljali organiziranost v sozdu. Ni pa še izpeljana po sklepih problemske konference energetike Slovenije. Menim pa, da se preveč prepuščamo odločitvam v EGS, čeprav je naš sozd enakopraven partner. Rav-

nati se moramo po sklepih energetike, ki največkrat za naše razmere niso primerni. Od tod tudi izguba. Neprijeten je občutek, da že pričenjamo novo leto z izgubo. Zaradi tega je nastal tudi nesporazum v zvezi z delovno skupnostjo TSO, ki naj bi bila priključena po novi organiziranosti k DO posebne pomena, ki pa še sploh ni ustanovljena.

Kakšno delo še čaka člane problemske konference?

— Pravo delo se bo šele začelo. Najvažša naloga pa je, da bomo izvajali sklepe problemske konference našega kombinata in sklepe problemske konference energetike. Sedaj naj se komunisti v kombinatu izkažejo in pokažejo, koliko so voljni delati. Tistega, ki ne misli delati po omenjenih sklepih, pa poklicati na odgovornost, čeprav je še takšen strokovnjak.

V bodoče nas poleg izpeljave mikroorganizacije v kombinatu čaka še ureditev dohodkovnih odnosov. Že dolgo časa govorimo, da je potrebno dohodkovne odnose urediti, nobeden jih pa ne uredi. Nagrajevanje po delu je še vedno samo na papirju. Upam, da bo to urejeno z novim pravilnikom, čeprav bi že zdavnaj moralo biti. Če bo za uresničitev skrbelo le predsedstvo problemske konference, tega ne bomo izpeljali, saj nas je le deset članov.

Jože Žitnik, predsednik izvršnega odbora delavskega sveta sozd REK EK in predsednik predsedstva problemske konference ZK pri SOZD REK EK. (foto: A. Bregant)

Tu morajo poprijeti vsi. Vsak komunist naj bi v svoji delovni organizaciji dosledno izvajal sklepe, ki jih sprejmemo. Od njih lahko odstopimo le, če je z ekonomskega vidika dokazano, da je drugače bolje. Naslednji sklep, ki ga moramo uresničiti, je čim cenejša proizvodnja premoga in električne energije. Gospodariti moramo tako, da bo ostalo še kaj denarja vsaj za enostavno, če že ne za razširjeno reprodukcijo.

To bomo dosegli predvsem, če ne bomo podvajali del. Naj samo navedem primer: ob upokojitvi nekega delavca hitimo s ponovnim razpisom del in nalog, čeprav bi morali najprej temeljito premisliti, če novega delavca sploh rabimo. Predvsem v kadrovskih službah naj bi bili na to pozorni.

Kaj si obetate od nove organizacije v sozdu?

— Uspehe bomo dosegli le skupno s pridnostjo, dobrim gospodarjenjem in doslednim izvajanjem sklepov. Najbolj pa se bojim, da bodo sedaj, ko smo ukinili manjše

tozde, nastali veliki tozdi oziroma kar delovne organizacije. Delati bo začel vsak po svoje, kar bo prineslo slabše rezultate, kot smo jih imeli do sedaj. Tega se najbolj bojim.

Dragica Bregant

Iz življenja in dela delavcev v Rudniku Laško

Nekaj let nazaj je bila povprečna starost na meja zaposlenih v Rudniku Laško približno 45 let, v zadnjem času se je ta meja zmanjšala na 38 let. Te spremembe pa so na nek način tudi pokazatelj novih moči in življenja iz poprej neznane perspektive. Kljub temu pa nekatere stvari ostajajo enake in dajejo življenju in delu delavcev v Rudniku Laško svojevrsten, da ne rečemo specifičen utrip.

Pri tem imam v mislih majhno število zaposlenih (202 delavca), kar omogoča, da se med seboj dobro poznajo.

Sloji premoga so majhni, odkopne prilike pa povsem drugačne kot v drugih rudnikih, katere terjajo pri odkopavanju ne le enotnost, temveč popolnoma drugačen način dela, kot je to na širokih čelih bogatega sloja. Splošno vsestransko poznavanje in

opravljanje del in nalog na različnih delovnih mestih nasploh v rudarstvu pride v Rudniku Laško še tembolj do izraza. Drugače rečeno, vsakdo mora poprijeti za tisto delo, katero je potrebno opraviti ne glede na delovno mesto od direktorja TOZD do vozača v jami oziroma delavca na zunanem obratu.

Takšen odnos do dela pa od nas vseh zaposlenih preprosto terjajo vakodnevne naloge s stremiljenjem za proizvodnjo ob že zgoraj navedenih težkih razmerah pri odkopavanju.

To so le nekatere specifičnosti iz življenja in dela delavcev v Rudniku Laško, ki je eden od najmanjših v delovni organizaciji RRPS.

Gabrijel Mejač

Pregled poslovnih organov v sozd REK EK

V zvezi s pričetkom delovanja reorganiziranega kombinata, delovnih organizacij, tozdov in ds, so bili na podlagi predhodno objavljenega razpisa imenovani na sejah delavskih svetov posameznih organizacij združenega dela v decembru 1984 novi poslovni organi. Večini je pričela teči mandatna doba s 1. januarjem 1985, s tem da traja njihov mandat štiri leta. Le v do Termoelektrarna ni prišlo do večjih sprememb, razen pri vodji delovne skupnosti.

Poslovni organi so v skladu z novo organizacijo naslednji:

A) v sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja

- a) kolektivni poslovni organ — poslovni odbor:
 - mgr. Srečko Klenovšek, dipl. inž. rud., predsednik;
 - Metod Malovrh, dipl. inž. rud., član PO za razvojno tehnično področje;
 - Janko Koritnik, dipl. ek., član PO za gospodarsko finančno področje;
 - Janko Savšek, dipl. soc., član PO za splošno, kadrovsko in samoupravno področje;
- b) delovna skupnost skupnih služb
 - Tine Lenarčič, inž., vodja delovne skupnosti.

B) DO Rudniki rjavega premoga Slovenije

- a) kolektivni poslovni organ —
 - Ivan Berger, dipl. inž. rud., predsednik PO
 - Peter Schneider, dipl. inž. rud., član PO za tehnično razvojno področje
 - Zdravko Stradar, dipl. ek., član PO za finančno komercialno področje
- b) delovna skupnost skupnih služb
 - Drago Hribar, dipl. prav., vodja delovne skupnosti
- c) tozd Rudnik rjavega premoga Hrastnik
 - Vladimir Sihur, dipl. psih., direktor;
- č) tozd Rudnik rjavega premoga Trbovlje
 - Martin Putrič, dipl. inž. rud., direktor;
- d) tozd Rudnik rjavega premoga Zagorje
 - mgr. Marjan Manfredo, dipl. inž. rud., direktor;
- e) tozd Rudnik rjavega premoga Senovo
 - Zoran Šoln, dipl. prav., direktor;
- f) tozd Rudnik rjavega premoga Kanižarica
 - Vladimir Breznik, dipl. inž. rud., direktor;
- g) tozd Rudnik rjavega premoga Laško
 - Franc Seme, rudarski tehnik, direktor;
- h) tozd Separacija premoga Trbovlje
 - Milanko Lučič, dipl. inž. rud., vodja;
- i) tozd Rudarski šolski center
 - Jože Omane, v. d. vodja

Na seji delavskega sveta sozd REK EK je predsednik Občinske zveze sindikatov Trbovlje Rado Perger izročil Martinu Putriču, dipl. inž., direktorju Rudnika Trbovlje, državno odlikovanje. (foto: Trbovlje)

C) Rudarska gradbena dejavnost

- a) individualni poslovodni organ
— Matjaž Cerovac, dipl. inž. rud., direktor;
- b) delovna skupnost skupnih služb
— Ivan Pajič, inž., vodja delovne skupnosti;
- c) tozd Rudarske investicijske gradnje
— Ivan Slanšek, inž., direktor;
- č) tozd Industrijska montažna dejavnost
— Mihael Eržen, inž., direktor;
- d) tozd Avtoprevoz Zasavje
— Rihard Majcen, inž., direktor;
- e) tozd Proizvodnja gradbenega materiala GRAMAT
— Rajko Klemenc, inž., direktor;

Č) do Termoelektrarna Trbovlje

- a) individualni poslovodni organ
— Miro Florjanc, inž., direktor (mandat od 20. 1. 1983);
- b) delovna skupnost skupnih služb
— Franc Vozel, inž., v. d. vodja delovne skupnosti (mandat od 14. 9. 1984 — 6 mesecev);
- c) tozd Proizvodnja električne energije
— Leopold Jamšek, inž., vodja (mandat od 27. 7. 1982);
- č) tozd Vzdrževanje naprav
— Franc Vavkan, elektrotehnik, vodja (mandat od 26. 10. 1983).

Dokončana je preureditev rudarskega planinskega doma na Kalu

Lani 29.11. je bila v okviru praznovanja dneva republike skromna otvoritev preurejenega rudarskega planinskega doma na Kalu. S tem je bila zaključena nekajletna aktivnost hrastniških rudarjev in planincev. Njihov namen je bila ureditev primerne planinskega doma, ki naj bi bil osnova za razvoj izletniške, pa tudi turistične dejavnosti planinskega značaja.

Kal s svojim planinskim domom in značilno travnato planino je sicer dobro znana zasavska, turistična postojanka, od koder vodijo znane planinske poti na Mrzlico, Partizanski vrh, Šmohor, Gore, Kopitnik...

Prva planinska koča je bila na Kalu zgrajena že v predvojnem času, kmalu po vojni pa so hrastniški planinci ob njej zgradili večji planinski dom, pred nekaj leti pa še novejši bivalni objekt s tremi sobami in garažami. Vse do leta 1982 je dom upravljalo Planinsko društvo Hrastnik, ki pa zaradi značaja svoje osnovne dejavnosti doma ni uspelo obnavljati, tako kot so to zahtevale razmere. Te pa so bile takšne, da so bili na eni strani nekateri konstruktivni elementi, instalacije in oprema doma dotrajani, na drugi strani pa je rast standarda in gostinske kulture zahtevala višji nivo uslug, kot jih je dom v takšnem stanju dopuščal. Planinsko društvo Hrastnik se je trudilo in iskalo povezave s hrastniškimi gospodarskimi organizacijami z namenom, da bi rešili omenjeni problem. Do leta 1982 so bili ti poskusi neuspešni, nato pa so se hrastniški rudarji odločili, da dom vzamejo v zakup in da ga uredijo tako, da bo služil njim in ostalim ljubiteljem hribov. To je sovpadalo tudi s splošno aktivnostjo ožje družbenopo-

litične skupnosti, da se področje Kala bolj poveže s središčem občine ter s tem prepreči padanje števila prebivalstva na tem področju. Tako je bila ureditev planinskega doma poleg izgradnje ceste in ureditve objekta za šolo v naravi ena izmed nosilk razvoja tega področja.

Leta 1982 so torej rudarji dom prevzeli. Ustanovljen je bil gradbeni odbor. Delo je vodil Jože Matek. Gradbeni odbor je po natančni proučitvi in analizi stanja objekta in

možnosti ugotovil, da je treba izvesti temeljito obnovo in rekonstrukcijo doma in da se je treba tega lotiti načrtno.

Organizirana je bila izdelava ustrezne tehnične dokumentacije, ki jo je izdelal dipl.ing. arh. Ivan Mavrovič skupaj s svojimi sodelavci. Ker je bilo očitno, da preureditve doma v začrtanem obsegu ne bo mogoče financirati v kratkem času, je gradbeni odbor sklenil, da se dela izvrše v več fazah. Leta 1983 je bila dokončana prva, leta 1984 pa

Rudarski planinski dom na Kalu po otvoritvi. Notranjščina dnevnega prostora. (foto: B. Klančar)

druga faza obnove doma. Med gradnjo se je pokazalo, da je bila odločitev gradbenega odbora, da se izvede radikalna ureditev, utemeljena. Pri zamenjavi nekaterih gradbenih elementov se je pokazala potreba po še radikalnejših gradbenih posegih. Tako so v splošnem menili, da je konstrukcija terase armiranobetonska, detaljniji pregled pa je pokazal, da je lesena, pa še to skoraj docela strohnjena.

Preurejen dom po kapaciteti ni nič večji od tistega pred preureditvijo. Nekoliko večji je le v kvadraturi prostorov, kar izhaja iz višjega standarda in predpisanih zahtev glede kuhinje in ostalih prostorov za shranjevanje in pripravo hrane. Dom ima tudi tri etaže. V kletni etaži so delno gostinski prostori, delno pa pomožni prostori, kot npr. kurilnica, skladišča ipd. V srednji etaži so glavni gostinski prostori, kuhinja z vsemi pomožnimi prostori in stanovanje upravniika doma. V zgornji, podstrešni etaži pa so spalnici prostori za goste.

V domu je sto trideset sedežev v notranjih prostorih in sto dvajset na terasah. Ležišč je sedeminsedemdeset, od tega štiri najst v dvoposteljnih sobah hotelskega tipa, ostalo pa so skupna ležišča. V kuhinji lahko pripravijo dve sto obrokov. Kvadratura vseh prostorov znaša 838 m². Za financiranje preureditve smo koristili sredstva sklada skupne porabe v višini 19.020.000,00 din. Nekatera dela so bila opravljena na prostovoljni bazi, njihova vrednost v denarju je zaradi spontanosti teh akcij nemogoče natančno in redno oceniti.

Istočasno s preureditvijo planinskega doma je v njegovi bližini potekala izgradnja smučarske vlečnice in ureditev smučišča

Rudarski planinski dom na Kalu. Levo stari, obnovljeni del, desno novi del doma. (foto: B. Klančar)

Rajske doline. Vlečnico so uporabljali že v začetku leta 1984. Spodnja postaja je na 825 m, zgornja pa na 953 m nadmorske višine. Dolžina smučišča je 360 m, povprečen naklon 30,3 %, maksimalni pa 52,5 %. Vlečnica ima teoretično kapaciteto za 890 oseb na uro pri hitrosti 2,8 m/s.

Vlečnico so poleg organizacij in sestava REK EK iz področja Hrastnika preko sklada za negospodarske investicije SOB Hrastnik financirale tudi ostale organizacije iz Hrastnika, višina vlaganj v ta objekt pa znaša 5.000.000,00 din.

Tako preureditev doma kot smučišča so spremljale normalne pa tudi nenormalne težave, zlasti na področju financiranja.

Objekta sta zdaj tu. Naloga upravljalca je, da z njima gospodarno ravna in da zagotovi, da bosta služila v zadovoljstvo vsem delovnim ljudem, zlasti Hrastnika in Zavrčja, da se uresničuje znano planinsko načelo, da nas hribi združujejo in ne ločujejo in da se ohranja in širi avtohtonost slovenskega planinstva.

Srečko Koritnik

Iz življenja in dela v dijaškem domu RŠC v Hrastniku

Verjetno si vsak po svoje predstavlja življenje in delo učencev in vzgojiteljev v dijaškem domu, zato ga bom poskušala v nekaj vrsticah predstaviti.

Učenci obiskujejo pouk v dveh izmenah. Prvi teden so vsi učenci dopoldan v šoli, drugi teden pa popoldan. Praktični pouk imamo razvrščen po dnevih v tednu. Prvi letniki praktičnega pouka ne opravljajo.

Vzgojitelji, ki so popoldan dežurni v domu, napišejo seznam, po katerem budijo učence po sobah. Vzgojitelj, ki dežura ponoči, budi učence, ki imajo praktični pouk, ob petih.

Uro kasneje budi učence, ki imajo pouk dopoldan.

Učenci odidejo na zajtrk v kuhinjo, tam pa prevzame delo dežurni vzgojitelj dopoldanske izmene.

Učence odpelje v šolo in k praktičnemu pouku poseben avtobus. Ob osmih se začnejo učne ure in trajajo do 9.30. Potem vzgojitelj pregleda sobe. Postelje morajo biti pospravljene, koši za smeti prazni, zavese lepo nameščene, omare pospravljene. Sobe ocenjujemo z ocenami od ena do deset oziroma znakoma plus in minus. Tabela ocen dnevno obešamo na oglasno desko. Ko so sobe pregledane, sledijo dodatne učne ure.

Takrat pridejo v učilnice učenci, ki so v šoli slabši po uspehu in skupno z vzgojiteljem rešujejo probleme, katerim sami niso kos.

Največji trn v peti je matematika. Dosti učencev prvih letnikov ne obvlada osnovnih računskih operacij, kot so poštevanje, množenje, deljenje, ulomki... Vzgojitelji uporabljajo metodo učnega razlaganja, velikokrat pa tudi delo z učnimi listki, ki jih sami sestavijo. Tako dobijo boljši pregled nad znanjem učencev. Prvi letniki se v domu učijo tudi branja in pisanja slovenskega jezika. Branje je za učence velik problem. Za dve tiskani strani v knjigi porabijo celo učno uro. Po dodatnih učnih urah imajo še malo časa za osebne potrebe, potem gredo na kosilo in nato z avtobusom k praktičnemu pouku. Okrog 14. ure pridejo iz šole. Po kosilu imajo od 15. ure do 16.30 učne ure, nato še dodatne učne ure. Ob prostem času se ukvarjajo s prostovoljnimi dejavnostmi, njihovi mentorji so vzgojitelji.

Učenci se radi ukvarjajo s športom, z risanjem, v fotolaboratoriju izdelujejo fotografije, pišejo članke za svoj časopis Domski informator. V mladinski sobi imamo dve mizici, kjer igrajo namizni tenis. Prostor je sicer neprimeren, je pa boljši kot nič. Velikega skupnega prostora razen učilnice ni-

mamo, saj je v spodnjem, za interesne dejavnosti namenjen prostoru knjižnica za krajane občine Hrastnik.

Res je, da smo zaradi knjižnice ostali brez večnamenskega prostora, res je pa tudi to, da imajo učenci zelo blizu izbor literature, kar pa nanje tudi pozitivno vpliva.

V zamenjavo za knjižnico lahko ob sobotah dve uri plavamo v bazenu v Hrastniku ter uporabimo ostale rekreativne prostore.

Razen pri športu so učenci zelo aktivni tudi pri delu v mladinski organizaciji. V lanskem šolskem letu se je udeležilo delovnih akcij v Hrastniku okrog sto petdeset naših učencev, nekaj pa jih je odšlo tudi v zvezne mladinske delovne brigade. V lanskem šolskem letu so se naši učenci uvrstili zelo visoko, v letošnjem pa so dosegli prvo mesto.

Dve ekipi sta sodelovali na kvizu „Tito, revolucija, mir“, ena ekipa se je uvrstila na regijsko tekmovanje. Aprila lanskega leta smo v domu organizirali kviz „Srečno“. Letos smo priredili podoben kviz ob dnevu republike. Nanj smo povabili ekipo osnovne šole in mladince krajevne skupnosti Log. Zmagala je ekipa dijaškega doma, drugo mesto je zavzela ekipa Loga, tretje pa učenci OŠ NH

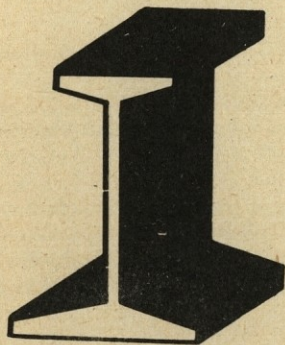
Rajka iz Hrastnika. Na kviz je prišla tudi sekretarka OK ZSMS Hrastnik, predsednik komiteja ZK Hrastnik, ravnateljica OŠ NH Rajka ter mladinci Loga in Dola pri Hrastniku. Skupno srečanje smo izkoristili za razgovor o nadaljnjem sodelovanju občanov iz Hrastnika z učenci dijaškega doma.

Najvišji organ samouprave v domu je domska skupnost učencev. Tu učenci izrazijo svoje želje in težave.

Izhode iz doma dovoljujejo vzgojitelji z dovolilnico, na kateri je zapisan čas izhoda in prihoda učencev v dom.

Ob 19. uri se začne večerja, potem lahko učenci še nekaj časa porabijo sami zase, se umijejo in gredo spat. Najkasneje ob 21. uri ugasnejo luči in prične se nočni mir.

Olga Dečman

Rdeči prapor — srečanje jugoslovanskih samoupravljalcev

V dneh 15. in 16. februarja letos bo potekalo v Kragujevcu šestnajsto srečanje jugoslovanskih samoupravljalcev — Rdeči prapor. Udeležili se ga bodo delegati iz vseh republik in pokrajin ter federacije. Zbranih bo okoli 1.150 delegatov in gostov.

Prebrali bodo okoli 150 referatov iz vseh republik in pokrajin. Glavni referat: Znanost, tehnologija, izumi in delovna ustvarjalnost — dejavniki gospodarske stabilizacije in samoupravnega družbenega razvoja bo prebral Dušan Škrebic, predsednik predsedstva SR Srbije, ki je hkrati predsednik odbora letošnjega srečanja. Vsi delegati in gostje bodo prejeli osnutek poslanice 16. srečanja in analizo o tem, kako so bili izpeljani sklepi predhodnega, to je 15. srečanja, ki je bilo leta 1983. Predvideno je, da bo v okviru srečanja potekala tudi znanstvena tribuna, ki jo bo pripravil Center za teorijo in prakso samoupravljanja Edvarda Kardelja iz Ljubljane.

Dne 20. decembra 1984 je izvršni odbor sindikata tozda RIG — DO RGD, povabil vse člane kolektiva, ki smo se upokojili v letu 1984. Srečanja smo se udeležili v polnem številu.

V uvodu nas je pozdravil direktor tozda RIG Ivo Slanšek. Zahvalil se je vsem za ves trud, ki smo ga bivši člani vložili skozi leta, ko smo bili tu zaposleni. Obenem pa je zaželel vsem skupaj še mnogo let uživanja zasluženega pokoja. Nato je vodja kadrovskega sektorja ing. Ivo Pajič razdelil vsem pismena darila. Po končani podelitvi pa smo se povesečili.

Veselo srečanje z upokojenci

Razvilo se je pravo tovariško razpoloženje s pesmijo in smehom. Spominjali smo se raznih doživetij s terenov, kajti vemo, da je TOZD RIG — DO RGD pač delovna organizacija, ki ima ljudi večinoma razporejene po terenih. Prav zato ni manjkalo doživljanja, ki smo se jih zelo radi spominjali. Ob zaključku bi se še enkrat zahvalil delavcem v tozdu RIG — DO RGD in jim zaželel še mnogo delovnih uspehov. Obenem pa želim, da bi se nas tudi v bodoče spominjali.

Hinko Perše

Cesta ob Savi Trbovlje — Zagorje — odprta

Dne 18. decembra 1984 ob 15. uri je bila na križišču ceste Trbovlje—Zagorje, ki se odcepi proti Šklendrovcu, slavnostno odprta modernizirana cesta med obema omenjenima krajema. Ob otvoritvi sta govorila Miro Štrajhar, predsednik odbora, in Franjo Krsnik, predsednik medobčinskega sveta Zveze sindikatov revirskih občin Trbovlje. Udeležili so se je predstavniki vseh treh zasavskih občin in družbenopolitičnih organizacij, projektanti in izvajalci. Med gosti je bila tudi Lidija Šentjurs, članica sveta federacije.

Iz govorov obeh govornikov lahko povzamemo, da je dela izvajalo gradbeno podjetje Slovenija ceste—Tehnika, TOZD Visoke gradnje, Ljubljana. Z deli naj bi pričeli že maja 1984, vendar pa so dejansko začeli šele v juliju. Cestišče je dolgo 3600 m in široko 7,4 m. V šestih mesecih so vgradili v spodnji ustroj okoli 100.000 kubičnih metrov nasipnega materiala. Zabili so nad 500 m železobetonskih pilotov. Tega v prvotnem načrtu niso predvideli. Tla na delu območja so bila zelo slaba, zato je bilo treba spodnji ustroj utrditi. Zabetonirali so

Ob otvoritvi modernizirane ceste ob Savi od Zagorja proti Trbovljam so se odpeljali udeleženci otvoritve po novi cesti proti Trbovljam. (foto: B. Klančar)

(tl)

Dne 18. decembra je bila v popoldanskih urah otvoritev ceste ob Savi med Trbovljami in Zagorjem. Priložnostna govora sta imela Miro Štrajhar iz Zagorja in Franjo Krsnik, predsednik Medobčinskega sveta revirskih sindikatov Trbovlje. Med udeleženci otvoritve je bila tudi Lidija Šentjunc, članica sveta federacije. (foto: B. Klančar)

1400 m podpornih in zaščitnih zidov. Gradbišče je bilo zaradi visokih vod dvakrat poplavljen.

Cesto so ob otvoritvi 18. decembra 1984 odprli le začasno do 1. aprila 1985. Nato bo sledila dokončna zgraditev in položitev finega asfalta. Ta dela naj bi opravili do 31. 5. 1985, tj. do občinskega praznika občine Trbovlje.

Predračunska vrednost objekta, katerega projekt je izdelal IBT — TOZD Projektiva, je znašala 340 milijonov din. Dejanski stroški pa so znašali 540 milj. din. Izvajalec del Slovenija ceste—Tehnika se je obvezal, da bo cesta res v roku zgrajena. Dela je financira-

la Cestna skupnost Slovenije.

Dolga leta je trajalo, da smo končno ob Savi dobili cestno zvezo z Ljubljano in drugimi območji. Čaka nas nadaljevanje. Treba je v interesu vsega zasavskega in slovenskega gospodarstva in negospodarstva modernizirati cesto iz Trbovelj do Hrastnika in zgraditi novo ob Savi od Hrastnika do Zidanega mosta in Radeč. Upajmo, da na to povezavo ne bo treba čakati toliko let, kot smo čakali na cestno zvezo proti Ljubljani. Sicer pa priznanje vsem, ki so kakorkoli pripomogli k zgraditvi modernizirane cestne zveze iz Trbovelj do Zagorja in dalje proti Ljubljani. (tl)

Priznanje rojaku Ladku Korošcu

Dne 16. januarja letos je Društvo glasbenih umetnikov Slovenije podelilo tradicionalne nagrade Julija Betetta za umetniške dosežke na področju poustvarjalne glasbene umetnosti in družbene dejavnosti pri širjenju glasbene kulture. Nagradi sta prejela Rok Klopčič, violinist, sin pred nedavnim umrlega pesnika Mileta Klopčiča in Ladko Korošec, operni umetnik — basist. Oba sta vsak na svojem področju dosegla velike uspehe tako doma kot na tujem. Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da sta oba nagrajenca povezana z revirji, posebno še Ladko Korošec, ki je bil rojen v Zagorju.

Domala vsak občan v revirjih, Sloveniji in Jugoslaviji pozna basista Ladka Korošca. Večkrat je nastopil na raznih prireditvah v revirskih krajih, pa tudi na proslavah ob dnevu rudarjev in prazniku našega kombinata. Njegova pojava, njegov glas in njegovo umetniško posredovanje narodne in umetne pesmi ali opernih del se je vtisnilo nam vsem v globok spomin in najboljši občutek, ki nas spremlja ob poslušanju glasbenih del v njegovi izvedbi.

Začel je pri domačem pevskem zboru, študiral dramsko igro in petje pri prof. J. Betettu. Sprva je bil angažiran kot igralec v Drami, v glavnem pa v Operi SNG v Ljubljani. V tem času je nastopal v najpomembnejših opernih hišah po svetu, v Moskvi, na Dunaju, v Rimu, Tokiu, Osaki, Parizu, Kijevu, Atenah, Chicagu, Sofiji, Haagu, Amsterdamu in drugod. Čeprav se je pred leti v operi upokojil, pa še vedno gostuje kot operni pevec, predvsem pa dosti poje v podjetjih, šolah, krajevnih skupnostih in drugod. Aktivni je tudi pri pripravah vsakoletnega pevskega tabora v Šentvidu pri Stični, občasno pa še vedno nastopa z Loškimi glasom.

Obema nagrajencema, posebno še Ladku Korošcu, veljajo tople čestitke! Upamo, da bo še dolgo lahko prispeval svoj velik in pomemben delež k slovenski kulturi. Hkrati s tem pa si želimo, da bi ga od časa do časa tudi v naših krajih lahko še slišali in videli. Moramo poudariti, da je eden redkih občanov iz revirjev, ki je ponesel glas naših krajev, revirjev in rudarjev daleč po svetu. In to z velikim uspehom.

T. L.

Nagrade, priznanja

Kraigherjeve nagrade

Vsako leto, dne 4. januarja, ob obletnici smrti Borisa Kraigherja podeljuje Gospodarska zbornica Slovenije v spomin na ponesrečenega gospodarstvenika in tvorca gospodarske reforme iz leta 1965 najuspešnejšim poslovnim delavcem v Sloveniji nagrado Borisa Kraigherja. Te nagrade podeljujejo že od leta 1969 dalje. V šestnajstih letih se je zvrstilo precej gospodarstvenikov, ki so dobili to visoko priznanje in nagrado. Letos so jih prejeli: Egon Conradi iz Kompassa, Maks Kócbek iz Tovarne papirja Sladkogorska, Valentin Mendiževic iz livarne „Viktor Koleča“ iz Ivančne Gorice, Jurij Pokorn iz Konusa ter dr. Lev Premin iz tovarne zdravil Lek, Ljubljana. Nagrade so dobili za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu. Kolikor nam je znano, doslej takšnega priznanja v vseh letih ni dobil noben delavec iz slovenskih premogovnikov.

Zlate plakete „Abrašević“

V zadnjih letih so se v Jugoslaviji zelo uveljavila srečanja ljubiteljev kulturne ustvarjalnosti iz vseh republik in pokrajin — jugoslovanska srečanja amaterjev Abrašević. Osrednje prireditve so vsako leto v matičnem mestu Valjevo, slavnostna otvoritev pa vsako leto v drugi republici ali pokrajini. Tudi v Trbovljah je bilo pred leti takšno slavlje ob navzočnosti številnih amaterskih skupin iz domala vse Jugoslavije.

Koncem leta 1984 so v Domu sindikatov v Ljubljani podelili zlate plakete tistim organizacijam in posameznikom, ki so pri izvedbi teh srečanj največ pomagali. Iz rok predsednika sveta za vprašanje vzgoje, znanosti in kulture pri Republiškem svetu slovenskih sindikatov Borisa Lipužiča, so zlato plaketo podelili tudi Zvezi kulturnih organizacij občine Trbovlje za uspešno organizacijo koncertov na srečanju v revirjih. Prevzela sta jo predsednik ZKO Trbovlje Vinko Kovačič in Stanislav Govejšek, upravnik Delavskega doma Trbovlje.

Značke in plakete ZTKJ in ZTKS

Koncem decembra 1984 so podelili športnikom in športnim delavcem slovenska in jugoslovanska priznanja.

Zlato značko Zveze telesno kulturnih organizacij Jugoslavije je prejel tudi Vili Ojsteršek iz Hrastnika, za 30-letno aktivno delo pri NTK Kemičar, ki je pod njegovim vodstvom dosegel največje uspehe.

Plaketo Zveze telesno kulturnih organizacij Slovenije 1984, pa je prejela iz naših krajev Vesna Ojsteršek iz NTK Kemičar — Hrastnik, za 1. mesto v mešanih dvojicah na mladinskem evropskem prvenstvu v namiznem tenisu.

(tl)

Prispevne stopnje v letu 1985

Koncem preteklega leta je Republiška uprava za družbene prihodke objavila v Uradnem listu Slovenije pregled stopenj davkov iz osebnega dohodka, stopenj prispevkov iz osebnega dohodka in stopenj prispevkov iz dohodka za financiranje splo-

šnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih na področju družbenih dejavnosti za leto 1985. Uporabljajo se od 1. januarja 1985 dalje.

Prispevne stopnje so v občinah, na področju katerih delujejo delovne organizacije, temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti skupnih služb našega kombinata, naslednje:

Vrsta prispevka	občina — %		Krško	Laško	Trbovlje	Zagorje
	Črnomelj	Hrastnik				
I. Stopnja davkov in prispevkov iz osebnega dohodka:						
— posebni rep. prispevek za rep. blagovne rezerve	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
— posebni rep. prispevek za intervencije v proizvodnji hrane	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
— občinski davek iz OD delavcev	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
— posebni občin. prisp. za občinske blagovne rezerve	0,15	0,15	0,15	—	0,15	0,15
— posebni občinski prisp. za intervencije v proizvodnji hrane	0,85	0,50	0,50	0,65	0,50	0,50
— skupnost otroškega varstva Slovenije	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
— občinska skupnost otroškega varstva						
— po domicilu	1,10	1,52	1,58	0,98	1,26	1,23
— po delovnem mestu	1,00	0,59	1,00	1,15	0,78	0,59
— izobraževalna skupnost	5,73	6,20	6,01	6,65	5,15	5,19
— kulturna skupnost Slovenije	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
— občinska kulturna skupnost	0,37	0,67	0,50	0,35	0,56	0,53
— telesno kulturna skupnost	0,24	0,33	0,33	0,31	0,49	0,29
— skupnost socialnega skrbstva	1,10	0,93	1,47	1,00	0,92	0,90
— skupnost zdravstvenega varstva za nadomestilo OD	0,41	0,62	0,60	0,46	0,72	1,04
— skupnost pokojninskega in invalid. zavar. v SR Slov.	12,54	12,54	12,54	12,54	12,54	12,54
— zbirna stopnja davkov in prisp. po domicilu delavcev	11,19	11,95	12,19	11,59	10,68	10,44
— zbirna stopnja davkov in prispevkov po sedežu izplačevanja OD	15,05	14,85	15,24	15,25	15,14	15,27
— zbirna stopnja po domicilu za priprav.	10,84	11,60	11,84	11,24	10,3	10,09
II. Stopnje prispevkov iz dohodka:						
— skupnost zdravstvenega varstva	10,15	11,56	9,70	11,43	11,59	11,33
— skupnost za zaposlovanje	0,27	0,29	0,25	0,30	0,16	0,33
— za primer nesreč pri delu in pokl. bolezni	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70
— zbirna stopnja	13,12	14,55	12,65	14,43	14,45	14,36
Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji za primere zavarovalne dobe s povečanjem:						
— povečanje od 12 na 14 mesecev	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
— povečanje od 12 na 15 mesecev	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20
— povečanje od 12 na 16 mesecev	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
— povečanje od 12 na 17 mesecev	8,80	8,80	8,80	8,80	8,80	8,80
— povečanje od 12 na 18 mesecev	10,50	10,50	10,50	10,50	10,50	10,50
— izobraževalna skupnost Slovenije						
— skupni program	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22
— raziskovalna skupnost Slovenije						
— skupni program	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28	0,28
— občinska raziskovalna skupnost	0,07	0,04	0,04	0,05	0,03	0,07
— zbirna stopnja	0,57	0,54	0,54	0,55	0,53	0,57
— posebna izobraž. skupnost za rudarsko in geološko usmeritev	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13	1,13
— posebna raziskovalna skupnost za energetiko, mineralne surovine in metalurgijo	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11	0,11
Prispevek iz dohodka od osnove, ki jo predstavljajo sredstva poslovnega sklada:						
— Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji						
— elektrogospodarstvo in pridobivanje premoga						
itd.	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27	0,27

Volitve — imenovanja

Dne 24. decembra 1984 so na seji skupščine Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin — Trbovlje, izvolili za novega sekretarja revirske Gospodarske zbornice Jurija Kolencā, dipl. inž. arh. Doslej je bil zaposlen kot projektant v IBT tozd Projektiva. Dosedanji sekretar Rudi Kavčič, inž., je bil imenovan za vodjo skupnih strokovnih služb samoupravne stanovanjske skupnosti občine Hrastnik.

Pokojnine naj bi usklajevali hitreje

Dne 10. januarja letos je Svet zveze pokojninskih skupnosti Jugoslavije obravnaval gibanje pokojnin v Jugoslaviji. Sklenil je, da morajo vse republiške in pokrajinske in invalidske skupnosti v čim krajšem časovnem obdobju in z večjim odstotkom kot doslej tekoče usklajevati pokojnine v skladu z gibanji osebnih dohodkov.

Mnenja so bili, da bi tiste skupnosti, ki imajo sredstva, že 1. aprila letos izvedle usklajevanje in ne bi čakale junijskega roka. Ugotovili so, da se je nominalni delež pokojnin v povprečnem osebnem dohodku lani znižal na 57,8 %. To pa pomeni, da se življenjska raven upokojujencev hitro znižuje.

Vzajemnost — odslej samostojno glasilo

Delavska enotnost s sedežem v Ljubljani je dolga leta doslej izdajala prilogo Vzajemnost — glasilo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Zveze društev upokojujencev Slovenije. Te priloge pa največkrat niso videli in brali predvsem tisti, katerim je bila namenjena — upokojujenci.

Zato so se izdajatelji odločili, da bo od 1. januarja 1985 dalje izhajala Vzajemnost kot samostojno glasilo. To pomeni, da ne bo več priložena Delavski enotnosti in jo bodo prejeli le naročniki, ki so se ali se bodo na Vzajemnost posebej naročili. Vzajemnost lahko naročajo še nadalje pri upravi Delavske enotnosti, Ljubljana, Celovška 43. Celoletna naročnina za to glasilo, ki bo izhajalo mesečno na 24 straneh, v enakem formatu kot doslej, znaša 240,00 din, za upokojujence pa 50,00 din. Le-tim bo razliko krila SPIZ. Zato upokojujenci naročajo Vzajemnost pri svojih društvi upokojujencev ob poravnavanju članskih obveznosti za letošnje leto. Vsi ostali naročajo to glasilo direktno pri Delavski enotnosti.

Zvezni izvršni svet je 26. decembra 1984 sprejel odlok o odpravi dinarskega pologa za prehod čez jugoslovansko mejo in odpravi bencinskih bonov.

Gospodarske razmere v Jugoslaviji so pred leti terjale uvedbo nekaterih administrativnih ukrepov, med temi tudi uvedbo pologa za prehod čez mejo in bencinskih bonov. Ugotovili so, da je bilo zaradi sprejetih ukrepov za 52,8 % manj prehodov čez mejo v primerjavi s prejšnjim obdobjem. Zaradi določenih uspehov, doseženih z različnimi gospodarskimi ukrepi, je ZIS sklenil, da Jugoslavlani od 1. januarja 1985 lahko potujemo v tujino brez plačila pologa.

Podoben ukrep je bil sprejet tudi v zvezi z odpravo bencinskih bonov, prav tako od 1. januarja 1985 dalje. Poraba bencina se je

Polog, bencinski boni, inflacija

namreč stabilizirala in je bila na ravni leta 1983. Podražitev naftnih derivatov je prav tako prispevala svoje k manjši porabi bencina, nafte itd. Od 1. januarja dalje je torej možno kupovati bencin in dizelsko gorivo brez bonov.

Zvezni zavod za statistiko je v začetku januarja letos objavil sporočilo o gibanju drobno prodajnih cen od decembra 1983 do decembra 1984. Lanska inflacija je tako znašala 52,4 %. Najbolj so se podražili industrijski neživilski izdelki, alkohol, storitve in živilski izdelki. V teh statističnih podatkih pa še ni zajeta 33,5 % podražitev elektrike od 1. januarja 1985 dalje. Prav tako niso upoštevane nove cene stanarine, bencina, mesa in mesnih izdelkov, cigaret, tekstila, južnega sadja itd. To pa bodo upoštevali koncem januarja v svojem poročilu.

Posvetovanja — simpoziji

V dneh 20. in 21. decembra 1984 je potekalo v Ljubljani dvodnevno jugoslovansko posvetovanje z naslovom: Prostorski vidiki posledic predvidenih in že zgrajenih energetskih objektov v SFRJ. Organiziral ga je Inštitut za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani.

Na posvetovanju so prebrali 21 referatov. Obravnavali so širšo vlogo termoelektrarn v pokrajini. Prvi dan so organizatorji namenili predvsem obravnavi slovenskih razmer. Udeleženci so obiskali tudi jedrsko elektrarno v Krškem. Drugi dan so govorili o razmerah v širšem jugoslovanskem prostoru.

V dneh od 20. do 23. maja 1985 bo potekal v Titovem Velenju 6. simpozij Jugoslovanskega društva za mehaniko hribin in podzemna dela. Organizatorja sta Geološki zavod Ljubljana in sozd REK Franca Leskoka Luke, Titovo Velenje. Glavna tema sim-

pozija bo: Geomehanski problemi pri pridobivanju mineralnih surovin in izrabi energetskih virov. Podtème simpozija pa so: Fizikalno-mehanske in tehnične značilnosti kamnin, klasifikacija in identifikacija ter metode preiskav; Matematični modeli v geomehaniki; Stabilnost brežin s posebnim ozrom na površinske kope; Stabilnost stalnih in začasnih podzemnih prostorov; Posledice podzemnih del na objekte na površju in ekološki problemi; Tehnologija izvajanja podzemnih del in ostala problematika. Predsednik organizacijskega odbora 6. simpozija je prof. dr. Ivan Sovinc iz IMFM Univerze Edvarda Kardelja, podpredsednika pa Peter Grašek, dipl. ing., predsednik KPO Geološki zavod Ljubljana, in Slavko Janežič, dipl. inž., predsednik KPO sozd REK FLL. Prijave za udeležbo sprejema Geološki zavod v Ljubljani.

Novi dimnik, namesto starega

Novi dimnik v središču Trbovelj; visok je, pa ni najvišji...

Po pogovoru z vodjem gradbišča Bojanom Evtimovom in Jurijem Gotalom, tehničnim vodjem Opekarne in gradbene skupine.

Stari opečni dimnik ni ušakal stoletnice, saj so ga podrli ravno deset let prej. Zgrajen je bil namreč 1894.

Takratni prebivalci so bili nanj ponosni. Spomnimo se samo dogodka iz leta 1933, ko sta Alojz Hohkraut in Rudi Kralj obesila zastavo na vrh dimnika in tako naznanjala daleč naokoli, da so prvomajski prazniki. Zaradi razpok in nagnjenosti proti jugo-

vzhodu za 92 cm, (merjeno 25. 11. 1983), je danes ostalo od njega le dobrih 3,5 m — za spomin. Podrli so ga isti delavci, kot so zgradili novega. Pričeli so 15. novembra 1984 in s podiranjem končali 15. decembra istega leta.

Pa ne bo le spomenik. Še vedno bo služil kot podstavek za težak ventilator, ki ga bodo sem prestavili iz opekarne. Ventilator je namreč v opekarni povzročal precej škode in razpok zaradi tresljajev.

Nekaj metrov stran pa stoji ponosno vzravn, ves lep, novi dimnik. V višino meri 70 m z zgornjim premerom 3,10 m in spod-

Bojan Evtimov in Jure Gotal. (foto: A. Bregant)

njim 4,50 m. Temelji so postavljeni 4,5 m globoko, s premerom 7 m. Gradili so ga delavci OGRO-Crnotravec OOUR Industrijski dimnjaci s sedežem v Beogradu. Sami prevzemajo vsa dela — od načrta, nabave materiala do končanja del. Ne delajo po licenci, ampak imajo svojo projektantsko skupino. V Trbovljah je delalo okoli dvanajst delavcev. Graditi so pričeli decembra 1983, betonski del dimnika so končali že 20. aprila 1984. Do 30. septembra 1984 pa so končali še ostala dela. Notranjost zidu je iz šamotne opeke, vmes je steklena volna, zgrajen

pa je iz železobetona. Debelina znaša zgoraj 30 cm, spodaj pa 60 cm. Na zunanem delu so stopnice, električna napeljava in strelodod. Dimnik deluje na ventilatorski vlek z razliko od starega dimnika z naravnim vlekom. Ker je bil stari dimnik prenizek, za nadzidavo pa preveč dotrajan in nagljen, so se na Komunalni skupnosti odločili za postavitev novega dimnika, ki so ga tudi financirali. Cena dimnika, skupno z rušenjem starega, je znašala 20 milijonov dinarjev. Izvajalec del je bil Rudis. „Osnovna gradjevska radna organizacija Crnotravec“

je za postavitev dimnika zaračunala 11 milijonov, za podiranje starega pa 1.200.000 din. Naj še omenim, da so ljudje, ki se s tem ukvarjajo, pravi specialisti in se počutijo na vrhu dimnika enako sproščeno kot na tleh. Pravijo, da dimnik, ki so ga postavili v Trbovljah, pripada k manjšim dimnikom. Najvišji, ki so ga do sedaj zgradili, je meril 260 m. Gradijo tako, da oder hidravlično pomikajo proti vrhu. Za dimnike preko 100 m višine pa uporabijo dvigala. Novi dimnik lahko po potrebi še povišajo. Naš varnostni inženir prav gotovo ne bi bil zadovoljen s tem, da delavci gradijo in podirajo neprivezani. Sicer pa še niso imeli nesreč, kot pravijo. Gradijo navadno štirje delavci, dva ali trije pa ostanejo na zemlji za strežbo graditeljem in za varnost in stražo, da se ne bi kdo preveč približal gradbišču. Če bi komu kaj padlo na glavo, bi se mu to zaradi take višine zgodilo samo enkrat.

In kakšna je zmogljivost novih peči oz. novega dimnika?

Vsaka izmed starih peči za pridobivanje tople vode za ogrevanje daje energijo 4 MWh (megavatnih ur) ali 4000 kWh. Nova peč pa je dimenzionirana za 15 MWh. Predvidena pa je še ena taka peč.

Dimnik je preračunan tako, da bo lahko odvajal dimne pline iz dveh starih in iz dveh novih peči za toplovodno omrežje ter iz krožne peči za žganje opeke.

Verjetno bo bralce zanimalo, zakaj smo letos tako zmrzovali. Prva prekinitev je bila zaradi preklonitve s starega na novi dimnik, o nadaljnjih zmrzovanjih pa bi lahko napisala novo zgodbo.

Dragica Bregant

Dnevni tisk in RTV o nas

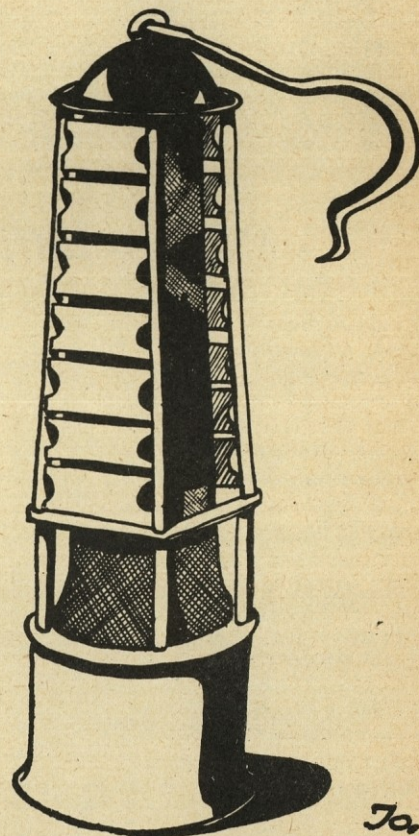
Informacijska sredstva — Delo in Dnevnik, RTV Ljubljana in Radio Trbovlje pogosto objavljajo razne vesti najrazličnejšega značaja o delu delavcev našega kombinata, delovnih organizacijah, tozdov, delovnih skupnosti, pa tudi o delu družbenopolitičnih organizacij v teh organizacijah združenega dela.

Tokrat objavljamo nekaj naslovov prispevkov zasavskih novinarjev, objavljenih v Delu in Dnevniku v zadnjem obdobju, s katerimi so seznanjali širšo slovensko javnost z našim delom, uspehi pa tudi težavami. Ti so:

- Obnovljen rudarski planinski dom (Dnevnik 5. 12. 1984),
- Solidarnostna sobota za škodo, ki jo je povzročil požar (Delo 14. 12. 1984),
- Petnajst milijonov din za odpravo posledic požara v Hrastniku (Delo 17. 12. 1984),
- Solidarnostni delavnik za zmanjševanje škode zaradi požara (Dnevnik 18. 12. 1984),
- Trboveljski rudarji so izpolnili letni načrt (Delo 19. 12. 1984),
- Knapi izpolnili načrt (Dnevnik 19. 12. 1984),
- Do konca leta še 3.000 ton v rudniku Zagorje (Dnevnik 26. 12. 1984),
- Kotredeški rudarji so dosegli letošnji načrt izkopa (Delo 26. 12. 1984),
- Nov kolektivni poslovodni organ Rudni-

- kov rjavega premoga (Delo 27. 12. 1984),
- KPO Rudnikov rjavega premoga (Dnevnik 27. 12. 1984),
- Iz slovenskih rudnikov 1,78 milijona ton rjavega premoga (Delo 28. 12. 1984),
- Manj, a boljši premog (Dnevnik 28. 12. 1984),
- Vodstvo revirskega energetskega kombinata (Dnevnik 4. 1. 1985),
- Rudarji uspešni pri dodatnem izobraževanju (Delo 9. 1. 1985),
- Težave v trboveljski termoelektrarni (Dnevnik 9. 1. 1985),
- V TET vztrajajo (Dnevnik 10. 1. 1985),
- Prava smer je kakovost (Dnevnik 15. 1. 1985),
- Jeza zaradi napačnih izračunov osebnih dohodkov /delavcev Geološkega zavoda Ljubljana/ (Delo 16. 1. 1985).

Poleg prispevkov, ki so jih objavili novinarji v Delu in Dnevniku, je bilo objavljenih nekaj prispevkov tudi v drugih časopisih, predvsem pa v Radiu Ljubljana, Televiziji Ljubljana in Radiu Trbovlje. Prispevki, ki so jih novinarji objavljali v govorni ali pisni obliki, so bili stvarni, kritični, pa tudi pohvalni. Za Radio Ljubljana je poročal dolgoletni priznani novinar Milan Vidic, za Televizijo Stane Štrbucelj, za Dnevnik Sveto Krasnik, za Delo Marko Planinc, za domači radio Trbovlje pa Franci Kadunc, Helena Kastelic, Vojka Povše in drugi. (tl)

Ja

Davčne prijave do 31. januarja

Zadnje mesece lanskega leta je bilo precej razprav o novih davkih oz. davčnih stopnjah, medtem tudi o obdavčitvi skupnega dohodka občanov.

Novosti, ki so bile sprejete po medrepubliškem dogovoru o davkih, bodo veljale šele pri obdavčevanju skupnega letnega dohodka občanov v letu 1985.

Za lanskega zaslužek pa veljajo še stara določila. Za letošnje davčno napoved oz. lanske skupni zaslužek še vedno velja, da je neobdavčena letna osnova enaka dva in polkratnemu povprečnemu letnemu zaslužku delavcev v slovenskem gospodarstvu. To pa znese 742.080,00 din. Enake ostanejo tudi davčne olajšave za vzdrževane družinske člane in znašajo 178.099 din. To davčno olajšavo lahko davčni zavezanci uveljavijo za vsakega otroka, ki ni redno zaposlen oz. za otroke do 26. leta starosti, če študirajo. To velja tudi za nezaposlene žene (oz. može). Posebna, večja olajšava velja za otroke, ki so moteni v duševnem ali telesnem razvoju.

Določene olajšave veljajo tudi za intelektualne storitve, avtorske honorarje itd. Odbičejo se tudi vse plačane članarine družbenim organizacijam, nakup obveznic, prostovoljni prispevki humanitarnim organizacijam, nagrade za izume, jubilejne nagrade, odpravnine itd.

Za plačilo davka od skupnega letnega dohodka v letu 1984 velja posebna davčna lestvica.

Davčne napovedi za leto 1984 je treba oddati do 31. januarja 1985 na predpisanem obrazcu, ki se dobi na občinskih davčnih upravah. Za nepravočasno predložitev davčne napovedi so predvidene denarne kazni. Davčno napoved mora predložiti vsak občan, ki je lani zaslužil več kot 742.080 din.

Mladi rudarji

*Vse več je rovov
peklensko zavitih v temo,
vse več jeklenih okovov,
prevečkrat je fantom hudo.*

*Tam globoko je črno zlato,
mrzlica trese zobe,
v osrčju prevečkrat se žgo,
po plečih jim grude lete.*

*Mladi so — v poletu,
ogelj iskri jim poglede,
a vendar, kot da so v cvetu,
garajo, bojijo se bede.*

*Vse več je rovov
in zrelih naprednih spoznanj,
vse več modernih okovov,
nič več modernih sanj.*

Ivo Umek

Novoletni koncert mladih — priznanje Rihardu Beuermanu

V nedeljo, 30. decembra 1984, je bil ob 8. uri v Delavskem domu v Zagorju tradicionalni novoletni koncert otroških pevskih zborov in mladinskega pevskega zbora Vesna iz Zagorja. Na koncertu so se predstavili:

— otroški pevski zbor osnovne šole Izlake, p. v. Marije Juvan;

— otroški pevski zbor celodnevne osnovne šole Kisovec, p. v. Florjana Lavrina;

— otroški pevski zbor OŠ Toneta Okrogarja, p. v. Jožice Beuerman;

— mlajši mladinski pevski zbor Glasbene šole Zagorje, p. v. Franc Stebana;

— mladinski pevski zbor OŠ Toneta Okrogarja, p. v. Darinke Kovač;

— mladinski pevski zbor Vesna, p. v. Riharda in Dimitrija Beuermana.

Na klavirju sta posamezne zборе spremljali Mojca Zupan in Slavica Gregl. Zbore so pri nekaterih skladbah spremljali z Orffovim instrumentarijem in orkestrom Glasbene šole. Nastopajoči zbori so peli otroške in narodne pesmi, Vesna pa je ob Evropskem letu glasbe pela dela evropskih klasikov.

Med izvajanjem programa je prišlo pri mladinskem pevskem zboru Vesna do nepričakovane, vendar utemeljene zamenjave zborovodje. Dosedanji dolgoletni zborovodja in dirigent Vesne Rihard Beuerman, ki je ta zbor popeljal na številna tekmovanja in koncertne odrede doma in na tujem in z njim dosegel mnoga priznanja in nagrade za kakovostno petje, je zaradi bolezni prepustil vodstvo zbora svojemu sinu Dimitriju. Prvim trem delom, ki jih je pela Vesna, je dirigiral Rihard, nato pa je ostali del koncerta vodil novi zborovodja.

Dosedanjemu dolgoletnemu zborovodji, odličnemu pedagogu in nadvse uspešnemu organizatorju številnih kulturnih prireditev, so se na odru iskreno zahvalili za opravljeno delo predstavniki Vesne in kulturnega življenja v Zagorju. Zahvalo pa mu izrekamo tudi mi prek našega glasila, saj je R. Beuerman z Vesno nešteto uspešno sodeloval z nastopi ob raznih rudarskih jubilejih in drugih prilikah. Topla zahvala dosedanjemu zborovodji in optimistična pričakovanja novega zborovodje.

T. L.

Naša kulturna publika

sodelovanje nadvse prisrčno in celo nujno za popoln uspeh predstave.

Največja nagrada organizatorjem in izvajalcem kulturnih prireditev sta polna dvorana in kulturno občinstvo. Veliko ustvarjalnega dela, truda, odrekanih, časa in tudi denarja je vloženo v vsako prireditev. Lahko pa trdim, da so naše prireditve kvalitetne in vsebinsko bogate. Mesece in mesece se naši kulturniki pripravljajo, da bi nam pokazali, kaj znajo ali nam čestitali k prazniku. Pokažimo, da cenimo delo na kulturnem področju — delo naših prijateljev, sodelavcev, sokrajanov. Z udeležbo in s kulturnim odnosom pokažimo spoštovanje in zahvalo za njihov trud in prijazno povabilo.

Sonja Juvan

Veseli rudar

*Ves truden in zaspan,
se vračam dan na dan,
a ko pridem spet domov,
ne mislim več na rov.*

*V črni jami strelec mlad,
odstreljuje nam zaklad,
smrdljivi dim se še vali,
že gremo spet na delo vsi.*

*Treba res je kar prijet',
nihče tukaj ni izvzet,
v črni jami je naš kruh,
tu ne kaže bit' lenuh.*

*Za mano res težak je dan,
izmučen sem in ves zgaran,
kljub temu vedno sem vesel,
najrajši bi ves svet objel.*

*Rad vriskam, pojem si glasno,
rad pijem dobro kapljico,
zvečer pri ženkici zaspim,
in zjutraj srečen se zbudim.*

Marica Grešak-Jakopič

Brez kulturnih prireditev bi bilo življenje pusto

Zimski čas ni le čas kolin in užitkov ter živžava na smučiščih, pač pa tudi čas številnih kulturnih prireditev. V zadnjem obdobju so se zvrstile na našem območju tele:

Gledališke predstave

V petek, 11. januarja zvečer, je nastopilo v Delavskem domu v Hrastniku Mestno gledališče ljubljansko z delom Marka Medoffa: Otroci manjšega boga. Gostovanje je sodilo v okvir abonmaja.

Dne 17. januarja je bila v Delavskem domu Zagorje tretja abonmajska predstava. Drama SNG iz Ljubljane je nastopila s komedijo Gergesa Teydeaua: Barillonova poroka.

Številne so bile prireditve za najmanjše ob koncu lanskega leta. V Hrastniku so imeli od 20. decembra dalje nastop ansambla Rendes-vous iz Ljubljane in Kondorja iz Hrastnika. Novoletni ples je bil namenjen srednješolcem, za starše pa razstava „Otrokom le dobra igrača“. Prisotnim so pripravili „Pravljичni gozd“. Manjkalo ni gledaliških in lutkovnih predstav.

V Trbovljah so pričeli s prireditvami 17. decembra. Ločena sta bila programa za najmlajšo in osnovnošolsko mladino. Predvajali so vrsto mladinskih in otroških filmov. V Delavskem domu pa so pripravili pravljичne prostore.

Dne 28. decembra je bilo 4-urno srečanje otrok z Matejem Koležnikom. Otroke je obiskal tudi dedek Mraz. Poseben program so pripravili tudi v Svobodi II in posameznih vrtcih.

V Zagorju je od 25. do 30. decembra obiskal otroke dedek Mraz v pravljичni vasi za muzejem NOB. V šolah in vrtcih so pripravili posebne lutkovne in gledališke predstave. Predzadnji dan je bil v Delavskem domu v Zagorju novoletni koncert otroških in mladinskega pevskega zbora Vesna.

Koncerti

Dne 21. decembra je bila v večernih urah proslava dneva JLA v Delavskem domu v Trbovljah. Na koncertu sta sodelovala Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka in MoPZ Zarja p.v. Riharda Majcna. Sledila je zabava s plesom.

Isti dan je potekala proslava ob dnevu JLA v Delavskem domu v Zagorju. S celovečernim koncertom je nastopil Delavski pihalni orkester Zagorje p.v. Edvarda Eberla, pel pa je basist Ladko Korošec. Tudi po tej proslavi je sledil ples.

V nedeljo 23. decembra 1984 je bila v večernih urah revija narodnozabavnih ansamblov iz Trbovelj. Nastopili so: Jantar, Akvamarini, Mladi upi in drugi v Delavskem domu v Trbovljah.

Dne 28. decembra je v večernih urah nastopil MoPZ Zarja s krajšim koncertom v splošni bolnišnici v Trbovljah. Tradicionalni novoletni koncert so pripravili za bolnike in zdravstveno osebje p.v. Riharda Majcna.

Dne 28. decembra ob 13.30 je v čakalnici rudnika Trbovlje nastopil MoPZ Zarja p.v. R. Majcna s krajšim koncertom popularnih pe-

smi. Namenjen je bil kot novoletna čestitka rudarjem trboveljskega rudnika.

Dne 30. decembra v večernih urah so pripravili v Delavskem domu v Zagorju novoletni koncert otroških in mladinskih pevskehi zborov.

V soboto, 29. decembra ob 19. uri, je bil v Delavskem domu v Trbovljah prvi novoletni koncert Delavske godbe Trbovlje. Nastopili so p.v. Mihe Gunzka s popularnimi deli domačih, v glavnem pa tujih avtorjev. Večer je duhovito povezoval Franci Princ. Novoletni koncert naj bi postal tradicionalen. Na koncertu so se posebej izkazali trije mladi klarinetisti, trije trobentarji in „Kovač“ pri „am-boss polki“. Kot solist je nastopil pri Bavar-ski polki Ivo Zmrzlak.

V prvih dneh novega leta je Delavski pihalni orkester iz Zagorja ob Savi gostoval v Brnu — CSSR. Pod vodstvom Edvarda Eberla so nastopili na prireditvi „Glasba ne pozna meja“. Nastopilo je še osem godb iz ZRN, Avstrije in Švice. Z obvezno tekmovalno skladbo so zasedli prvo, skupno pa drugo mesto. Odrezali so se torej odlično in vnovič so potrdili svojo visoko kakovost.

V petek, 11. januarja 1985 ob 19. uri, je bil 7. letni koncert Mladinskega pevskega zbora Trbovlje p.v. Ide Virt v Delavskem domu v Trbovljah. Z razmeroma zahtevnim programom domačih in tujih skladateljev je 68-članski zbor ob spremljavi pianistke in pri dveh pesmih tudi Trboveljskega okteta in R. Majcna opravičil svoje dobro ime. Pesmi tujih avtorjev so peli v jeziku avtorjev. Celotna pevska manifestacija mladih pevcev je potekala v okviru evropskega leta glasbe. Odlikovali sta se tudi dve mladi napovedovalki.

Likovne razstave

Dne 17. januarja je bila odprta v avli Delavskega doma v Zagorju razstava del akad. slikarja Rada Jeriča iz Maribora. R. Jerič je doslej že trikrat sodeloval v poletni slikarski koloniji Izlake—Zagorje.

V času od 18.—31. januarja je razstavljal svoja likovna dela Franci Ostanek, naš sodelavec iz DO TET, član Relika, v avli Elektroištutata Milana Vidmarja v Ljubljani. Razstavljal je 21 del — barvne grafike, slike v tušu in skulpture v lesu, kovini in marmoru. Z grafikami je predstavil stare rudarske kolonije v Trbovljah. To je bila njegova druga samostojna razstava.

Koliko nas je na zemlji?

Po podatkih Združenih narodov živi v tem času na našem planetu — 4,8 milijarde prebivalcev. Računajo, da nas bo do leta 2000 že 6,1 milijarde. Število ljudi na zemlji se počasi zmanjšuje. Okoli leta 1960 je znašala rast 2,0 %, zdaj pa znaša 1,65 %. Samo na Kitajskem se je zmanjšala z 2,4 % na 1,2 % oziroma za polovico. V Afriki pa znaša rast 3,0 % in se še povečuje. Slovenci smo se v tem pogledu nevarno približali spodnji meji. Število rojstev se že vrsto let postopoma zmanjšuje. Če pa ne bo potomcev, bo narod

Ostale prireditve

DKD Svoboda Senovo ima v svojem sestavu številne sekcije. Med njimi tudi folklorno. Sredi decembra 1984 so pripravili samostojni in zelo uspešni večer folklornih plesov. S tem so proslavili drugo obletnico delovanja. Nastopili so v domu XIV. divizije. (t.l.)

Izposojeni trenutki resnice

Pokazalo se je, da je prepričanje eno, praksa pa drugo.

Kolar

Ne zaupajte tistim, ki vas vzljubijo že po prvem površnem poznanstvu in brez vsakršnega vidnega razloga.

Chesterfield

Tisti, ki uboga, je skoraj vedno boljši od tistega, ki ukazuje.

Renan

Čar slave je tolikšen, da vzljubimo vse, česar se slava dotakne, tudi če je to smrt.

Pascal

Velike stvari imajo smotrnega sovražnika — velike besede.

Krailsheimer

Modreca uničijo dvomi — bedaka resnice.

Dukič

Če bi bilo članstvo vedno pametno in modro, zgodovina ne bi bila dolga kronika blaznosti in zločina.

Frazer

V velikih časih gre najboljše malim ljudem.

Krklec

Življenje najde svoje bogastvo v hrepene-nju po svetu in svojo vrednost v hrepenenju po ljubezni.

Tagore

Svet še ni videl lepe ženske, ki bi zaspala od dolgega časa — pred ogledalom.

Shakespeare

Zanimivosti — od tu in tam

začel toniti, nastopilo pa bo tudi vprašanje novih delovnih moči za odhajajočimi generacijami.

Kaj pospešuje staranje?

Dr. Cooper, pobudnik aerobike opozarja na tri glavne „grešnike“ staranja:

- kajenje,
- sedenje (pomanjkanje gibanja) in
- rejenost (preobilna hrana).

Zato se odpovedujmo kajenju, bolj se zaposlujmo z umskim in telesnim delom oziroma gibanjem, ustrezno pa se tudi hranimo.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Proizvodnja premoga v Črni gori

Po predvidevanjih bodo premogovniki v Črni gori letos nakopali skupno 2,5 milijona ton premoga. V primerjavi z letom poprej bo znašala proizvodnja lignita 4,3 %, rjavega premoga pa za 7,8 % več kot lani. Polovico proizvedenega lignita bodo namenili TE v Plevljah, drugo polovico proizvodnje pa bodo prodali raznim porabnikom. Rudnik Plevlje načrtuje izvoz 200.000 ton lignita v Avstrijo. Celotno količino rjavega premoga pa bodo namenili tovarni celuloze in papirja v Ivankogradu.

Podpora energetske bilanci

Zvezni komite za energetiko in industrijo je sprejel predlog energetske bilance naše države za leto 1985. Na drugem mestu smo že omenili, da bo znašala proizvodnja električne energije v letošnjem letu skupno 77,2 milijarde kWh, premogovniki pa bodo nakopali 70 milijonov ton premoga vseh treh vrst — črnega, rjavega in lignita. Domača proizvodnja nafte bo znašala 4,1 milijona ton, uvoziti pa je nameravajo 11 milijonov ton. ter milijon ton naftnih derivatov. Na domačih poljih bodo pridobili 2,6 milijarde, uvozili pa 4,5 milijarde m³ zemeljskega plina. Od energetskih goriv računajo na nakup v inozemstvu 3,5 milijona ton premoga za koksiranje.

Energetska bilanca je bila usklajena z republikami in pokrajinami in je usklajena s plačilnimi možnostmi naše države. Strategija je znana, to je čimmanj energije uvažati in čimbolj izkoristiti domače vire energije. Navedene količine bodo zadostovale za kritje potreb prebivalstva in industrije v letošnjem letu. Že v preteklem letu se je pokazalo, da pomanjkanje energije ni bilo ozko grlo v gospodarstvu, ker je bilo v letu 1984 zelo malo omejitev. Energetska bilanca Jugoslavije za leto 1984 je bila skoraj v celoti uresničena. Pri premogu in električni energiji so bili načrti prekoračeni, le pri nafti je bilo manj uvoza od predvidenega.

Elektroenergetska situacija v BiH je težka

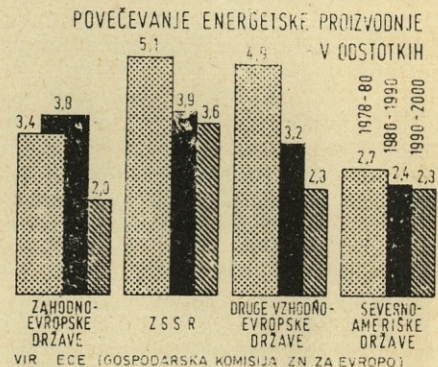
V Bosni in Hercegovini so se v letošnjem januarju srečevali s hudim pomanjkanjem električne energije. Zelo majhna je bila namreč proizvodnja HE zaradi slabega dotoka vode. Prav tako je prazno tudi jezero Jablanica.

Težave pa so nastale tudi pri proizvodnji in dobavi premoga iz premogovnikov, zaradi velikih snežnih padavin in nizkih temperatur, tako da so TE Kakanj in Tuzla zaradi povečane vlage v premogu in slabše kvalitete zmanjšale proizvodnjo za 25 %. Elektrogospodarstvo se zavaljo tega nahaja v izredno težki situaciji. Naredijo vse, da je obratovalna pripravljenost elektrarn na najvišji možni višini. Zaradi dotrajanosti zmogljivosti, zmanjšanih dobav tudi nekvalitetnega premoga in pomanjkanja vode v akumulacijskih jezerih je zaskrbljenost toliko večja. Računali so tudi na nabavo določenih količin električne energije iz drugih republik, tudi iz inozemstva. Sklenili so, da

redukcij ne sme biti. Vse TE so obremenjene v najvišji možni meri, zato pa morajo storiti vse, da bo elektroenergetski sistem te republike tudi v drugih pogledih opravil vse potrebno, da bi ne prišlo do prekinitve oskrbe z energijo.

TE Nikola Tesla ima dobre rezultate

Termoelektrarne Nikola Tesla v Obrenovcu so preteklo leto dobro poslovale. Skupno so iz vseh agregatov dobavili elektroenergetskemu sistemu 13,375 milijarde kWh električne energije. Dobro je delovala TE Nikola Tesla A s 1650 MW, ki je proizvedla nad 10 milijard kWh električne energije, uspešno pa je obratoval tudi novi blok B1 z močjo 620 MW, ki je v prvem letu svojega obratovanja proizvedel preko 3,350 milijard kWh električne energije. Za skupno lanskoletno proizvodnjo električne energije je bilo potrebnih preko 14 milijonov ton kolubarskega lignita. Železničarji so pravočasno zagotovili zadostno število vagonov rudarjem v Kolubari.

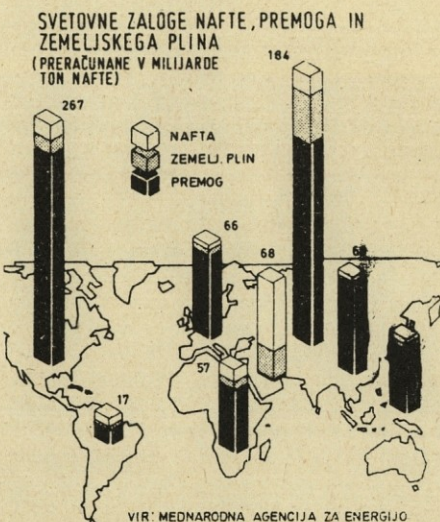
Povečevanje energetske proizvodnje na svetu.

Obnova premogovnikov na Hrvaškem

Strokovnjaki ocenjujejo, da leže na področju občin Ivanec, Čakovec in Novi Marof velike rezerve premoga, zato so mnenja, da naj bi premogovnike, ki so jih zaprli pred leti, vnovič odprli. Rezerve premoga na področju občine Varaždin so zadostne za normalno eksploatacijo v naslednjih 200, 300 letih. Mnenja o ponovnem odpiranju zaprtih premogovnikov pa so še vedno deljena. Pri dokončni odločitvi jih moti dejstvo, da bi bilo ponovno odpiranje zelo drago, po drugi strani pa je kakovost premoga zelo slaba. Raziskave so pokazale, da leži na področju občine Ivanec oziroma v tamkajšnjem bazenu preko 300 milijonov ton lignita. Od te količine bi lahko 15 milijonov ton lignita takoj eksploatirali. Največ je rezerve, to je 8 milijonov ton premoga, so potrjene kot rezerve na področju Lipovika, kjer obstaja možnost, da bi odprli nov premogovnik. Ležišča premoga v Ivancu so usmerjena vse do Varaždina in dalje do Rasinja in Koprivniškega brega. Tu so že odprli manjši površinski kop za potrebe podjetja Podravka in Bilokalnik. Rezerve v višini 9,3 milijona ton premoga pa so registrirane tudi v Medijurju. Tu so zaprli premogovnike med leti 1968 do 1971, kljub temu, da je premog na tem območju kvalitetnejši. Pričakujejo, da se bodo kmalu odločili, da bi na tem območju odprli premogovnik in postavili termoelektrarno.

Premogovniki v Srbiji — reorganizacija

Stagnacija proizvodnje, pa tudi izgube, ki se pojavljajo v premogovnikih z jamskim kopom v Srbiji, trajajo že desetletja. Da bi ustvarili pogoje za boljšo proizvodnjo, se je pokazala predvsem v njihovem trdnem povezovanju, da bi se izognili dokončnemu zapiranju premogovnikov. Za celotno zadevo obstajajo šele ideje, zato za novo obliko

Svetovne zaloge premoga, nafte in zemeljskega plina.

Nova vlaganja v premogovnike

Za nadaljnji razvoj zmogljivosti rudnikov Soko, Rembas in Kostolac bodo v letošnjem letu vložili preko 262 milijonov dinarjev. Namensko jih bodo zbrali porabniki, občina Niš in trgovska organizacija Ogrevinvest. Poleg teh sredstev bodo porabniki investirali še 10 % od prodajne cene premoga v drugih rudnikih, da bi na ta način zagotovili za potrebe občine Niš 130.000 ton premoga. Največ sredstev bodo zagotovili za razvoj rudnika Kostolac, in sicer 190 milijonov din, Soko 52 in Rembas 20 milijonov dinarjev.

organizacije pe ne vedo. Morda bo to sestavljena organizacija, morda poslovna skupnost ali nekaj tretjega. Niti ne vedo, kolikšen krog premogovnikov naj bi nova organizacija zajemala. Alternative so zelo različne. Od samostojnih organizacij premogovnikov z jamskim kopom in njihovih projektantskih organizacij do Rudarskega inštituta, pa tudi Rudarsko geološke fakultete v Beogradu. Nekateri so mnenja, da bi oblikovali enotno organizacijo energetike za področje ožje republike Srbije.

Kar se je dogajalo v času naftne dobe v premogovnikih, je več ali manj znano. V tem času se je na primer v srbskih premogovnikih z jamskim kopom zmanjšala proizvodnja premoga od 1,6 milijona ton v letu 1970 na 1,2 milijona ton v letu 1980, vendar je koncem sedemdesetih let nastopila doba osveščanja in domače energetske surovine, predvsem premog, so dobile status največje prioritete, vendar se je to kazalo le v načrtih. V razvojnem načrtu Srbije za razdobje 1981-1985 je bilo predvideno, da bodo prva leta tega srednjeročnega načrta v rudnikih z jamskim kopom nakopali 1.939.000 ton, zadnje leto pa 2,4 milijona ton premoga. Rudniki so bili v tem pogledu še bolj optimistični in so računali še na večjo proizvodnjo. Različni, predvsem finančni pogoji pa so nastopili pri načrtovalcih. Republiški načrtovalci so predvideli vlaganja v višini 5 milijard dinarjev, rudarji pa so povečano proizvodnjo pogojevali z večjimi vlaganji, tudi v družbeni standard, da bi s tem zadržali delovne moči, pa tudi, da bi imeli nekaj sredstev za geološke raziskave. Do konca leta 1983 so vložili dejansko le 2,4 milijarde dinarjev, torej niti polovico od dejanske načrtovanega obsega. Zaradi velikega naraščanja cen pa bi za izvedbo vseh načrtovanih del potrebovali 15,5 milijarde din. Napram tej vesti so investicije v prvih treh letih tega srednjeročnega obdobja znašale le 16 %. Tudi letošnje leto ne daje več optimizma. V prvih osmih mesecih lani so od predvidenih 7,7 milijarde din porabili le 10 %. Posledica vsega tega je, da so v letu 1983 nakopali le 1,2 milijona ton premoga, to je toliko kot leta 1980. Tudi pri sami modernizaciji je bilo dosti problemov, predvsem pri uvajanju sodobne opreme. Več se je dogodilo tudi težkih rudarskih nesreč in marsikod so se vrnili k pridobivanju premoga s krampom in lopato. Tudi poslovna povezanost med rudniki ni bila posebno čvrsta. Na skupnih sestankih so se dogovarjali eno, v praksi pa delali drugo. Vsak je iskal rešitev zase. Tako so se v premogovnikih začeli združevati z drugimi delovnimi organizacijami v okviru občin in regij. Zato sedaj ideje o povezovanju premogovnikov v enotno organizacijo, da bi se s tem izognili pripombam, da je rudarstvo privešek k gospodarstvu.

Usklajene so potrebe in možnosti

Nekateri smatrajo, da je letošnje leto slabo, ker so potrebe usklajene z možnostmi proizvodnje in uvozom energetskih surovin. Rast proizvodnje energije je dvakrat večja od povečanja družbenega proizvoda. Zato naj bi letošnje leto veljalo kot nekaj predah v pomanjkanju energetskih goriv, posebno še električne energije. Prognoze namreč govorijo, da bo pomanjkanje trajalo še nekaj let. Na samem začetku letošnjega leta so

visok sneg in nepričakovano nizke temperature vzdramili tisto, kar je bilo na papirju usklajeno. Sumiti v to, da bi bilo tako, kot je predvideno z energetske bilanco, bi bilo nepravilno. Za letošnje leto je dovoljeno, da poraba primarne energije poraste za 7,5 %, sekundarne pa za 7,7 % napram lanskemu načrtu. Logično bi predpostavljali, da bi bilo energetske gorivo v določeni meri za rezervo, predvsem za primer, če bi industrijska proizvodnja rasla hitreje od 4 % in družbeni proizvod hitreje od 3,5 %. Največji porast domače proizvodnje je predviden pri zemeljskem plinu. Računajo, da ga bodo letos načrpali 25 % več kot lani. Tudi premoga naj bi nakopali 9,4 % več kot lani. Medtem, ko naj bi znašala proizvodnja električne energije 4,4 % več kot lani. Pri surovi nafti pa naj bi bila proizvodnja večja za 2,5 %. Slaba točka letošnje energetske bilance je mazut za proizvodnjo električne energije v termoelektrarnah na mazut. Za te namene je predvideno 540.000 ton mazuta za potrebe elektrarn in elektrarn s toplarnami na mazut, industrijske elektrarne in za podžig premoga v termoelektrarnah na premog.

Prodor sončnih celic

Japonski izdelovalci sončnih celic so po izdelani tržni analizi ugotovili, da se bo povpraševanje po teh izdelkih v prihodnjih letih skokovito povečevalo. Leta 1983 so prodali sončnih celic z močjo 4.000 kW, leta 1990 pa naj bi jih prodali že za 300 MW, kar ustrezno moči srednje velike elektrarne.

Jedrska elektrarna tudi v Srbiji

Jedrske elektrarne so koncem leta 1983 predstavljale 8 do 10 % elektroenergetskih virov v svetu. Takrat so proizvedle 12 do 13 % skupne svetovne električne energije. Do konca leta 1983 je bilo v 24 državah na vseh petih celinah 313 jedrskih elektrarn. Okoli leta 1990 se bo število držav, ki bodo imele takšne elektrarne povečalo na 37 s 350 reaktorji in skupno močjo 308.000 MW. Z gradnjo jedrske elektrarne v Krškem se je tudi naša država uvrstila med tiste države, ki proizvajajo električno energijo iz uranovega goriva. Tudi Srbija se je opredelila za gradnjo jedrske elektrarne. Odločili so se zanje, ker računajo, da bo sredi prihodnjega stoletja uran glavni vir primarne energije, ker se bo delež nafte in plina zmanjšal. V Srbiji pravijo, da bo imel pri izboru njihove elektrarne prednost tisti projekt, ki bo v največji možni meri zagotavljal udeležbo domače znanosti in industrije.

Zaloge energetskih virov se povečujejo

Raziskave energetskih virov so stalne, zato se tudi podatki o zalogah posameznih vrst energije stalno spreminjajo. Danes znane zaloge premoga, nafte in zemeljskega plina so precej večje kot pred desetimi leti. Takrat so zaloge energetskih virov ocenili, preračunano v nafto, na 450 milijard ton, leta 1983 a že na 675 milijard ton. Večje zaloge bo seveda mogoče kopati ali črpati dlje časa kot so napovedovali pred desetimi leti. Tako je, na primer, premoga po izračunih iz leta 1983 še za 240 let, medtem ko so izračuni pred desetimi leti predvidevali rok uporabe 189 let. Nafta je po sedanjih izračunih za 35, prej za 27 let in zemeljskega plina za 52, prej za 37 let.

Od vseh omenjenih energetskih virov so na svetu največje zaloge premoga, saj je njihov delež v skupnih zalogah kar 75 %, delež nafte 13, delež zemeljskega plina pa 12 %.

Manjka rudarjev in strokovnjakov

V jugoslovanskih premogovnikih naj bi letos nakopali po bilanci 70 milijonov ton črnega, rjavega premoga in lignita, kar je za 5,3 milijona ton več kot leta 1984. Po mnenju splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije je ob sedanjih razmerah to največja možna proizvodnja. Samo večja vlaganja bi lahko s leti vplivala na večjo rast proizvodnje. Srednjeročni načrt je predvideval, da bo v letu 1985 nakopanih 82 milijonov ton, dejansko pa je predvidenih za letošnje leto 70 milijonov ton. Nezadostna vlaganja, za tretjino in več manjša kot bi bilo potrebno, so vplivala, da so učinki v povsem realnih okvirih. Razen težav z investicijami, mehanizacijo, zaščitno opremo in rezervnimi deli pa ta čas primanjkuje v jugoslovanskih premogovnikih okoli 5.000 rudarjev in drugih strokovnjakov.

ZSSR — premog dobiva spet veljavo

ZSSR je ena redkih industrijsko razvitih držav, ki ima zadostne zaloge vseh virov energije za lastne potrebe. Doslej znane zaloge zemeljskega plina ocenjujejo na 31 bilijonov m³, zaloge črnega premoga na 240 bilijard ton, rjavega na 89 bilijard ton, medtem ko o znanih zalogah nafte v ZSSR ni uradnih podatkov. Računajo, da je ni toliko kot so sprva mislili. Nafto namreč predvideje črpajo v zadnjih letih, hkrati pa opozarjajo vzhodnoevropske socialistične države, naj zmanjšajo porabo nafte in njenih derivatov ter jih nadomeste z drugimi vrstami energije. Te države morajo prispevati svoj delež k načrtovanim naložbam v ZSSR, da si zagotovijo preskrbo s posameznimi viri energije. V tej državi naj bi do leta 2000 namenili za energetske naložbe 53 bilijard rubljev. Med temi naložbami je najpomembnejša izgradnja 4600 km dolgega plinovoda od Jamburga v zahodni Sibiriji do češkoslovaške meje. Po tem plinovodu naj bi prejeemale vzhodnoevropske socialistične države letno do 22 bilijard m³ zemeljskega plina. Vzhodnoevropskim socialističnim državam je ZSSR v obdobju 1981-1983 dobavila 264 milijonov ton nafte in naftnih derivatov, 92 bilijard m³ zemeljskega plina in 53 bilijard kWh električne energije. Po letošnjem gospodarskem načrtu nameravajo v ZSSR načrpati 2 % več nafte kot lani, to je 628 milijonov ton, 8 % več zemeljskega plina, to je 632 bilijard m³ ter 1,2 % več premoga, kar je 726 milijonov ton.

Odstranjevanje žvepla iz dimnih plinov

V raziskovalnem centru EGS ISPRA v Italiji so razvili nov postopek za odstranjevanje žvepla iz dimnih plinov, po katerem dobijo čisto žvepleno kislino in vodik. Po novem postopku, ki ga imenujejo Mark XIII A, v posebni napravi usmerijo vroče dimne pline preko raztopine, v kateri je majhen odstotek broma. Pri reakciji z bromom nastane čista žveplena kislina in bromovodikova kislina. Del bromovodikove kisline speljejo v elektrolizo, kjer iz nje pridobivajo brom in vodik. Ostanek bromovodikove kisline pa

pošljejo nazaj v napravo, kjer vroči dimni plini izparijo vodo in bromovodikovo kislino, pri tem pa iz žvepovega dvokisa spet nastaja žveplena kislina. Kot poudarjajo strokovnjaki iz tega raziskovalnega centra, omogoča ta postopek pridobivanja žveplene kisline in vodika iz dimnih plinov TE in industrijskih peči, kar je zelo pomembno za uporabo v raznih industrijskih panogah, predvsem v kemični industriji. Postavili bodo dve poskusni napravi in so v ta namen v EGS pripravili vabljivo ponudbo v pogledu sofinanciranja. Predvidevajo, da bi s to napravo odstranili do 90 % žvepla iz 20.000 m³ dimnih plinov na uro. Poskusne naprave naj bi obratovala poskusno do leta 1989, industrijsko pa naj bi jih pričeli izdelovati leta 1990.

Več premoga iz BiH

Izvršni svet SR BiH je predlagal, da njihova skupščina sprejme resolucijo o družbenoekonomskem razvoju, v kateri je predvideno, da se bo fizični obseg industrijske proizvodnje v letu 1985 povečal za 4,5 %. V letošnjem letu bodo po tem predlogu pridobili 13.562 gigavannih ur električne energije, nakopali 17.344.000 ton premoga itd.

Letos tri nove elektrarne

Koncem decembra je skupščina Posebne interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva sprejemala elektroenergetsko bilanco za letošnje leto. V Sloveniji naj bi letos pridobili 10,2 % več električne energije kot leta 1984. Porabili pa naj bi jo za 3 % več. Več elektrike naj bi dale tri nove elektrarne, in to 2 agregata HE Solkan, ki naj bi dala 89 kWh, tretji blok ljubljanske toplotarne 250 milijonov, od marca dalje pa naj bi pričela obratovati tudi nova TE v Ugljevik v BiH. Slovenija je prispevala tretjino sredstev, iz te naj bi naša republika letos dobila 234 milijonov kWh elektrike. Iz Tuzle V bi dobili 717 kWh, to je 117 milijonov kWh več kot doslej. S tem bodo nadomestili manjše dobave elektrike iz leta 1981 in 1983. Iz načrtov je razvidno, da naj bi imela Slovenija letos presežek električne energije, vendar pa bo to porazdeljeno preko leta neenakomerno. Poleg tega so v letošnjem letu predvideni daljši remont v jedrski elektrarni Krško in sicer 80 dni, v največjih blokih TE Šoštanj več kot 60 dni in v naši TE v Trbovljah 4 mesece.

Rudnik Zenica — več premoga

Lansko leto je rudnik Zenica dosegel proizvodnjo v višini 1,1 milijona ton rjavega premoga. Proizvodnjo bi lahko povečali le v primeru, če bi pravočasno odprli prvi površinski kop Moščanica. V letošnjem letu računajo na proizvodnjo 1,2 milijona ton premoga. To količino bi lahko dosegli vzporedno s potekom rekonstrukcije in modernizacije nekaterih jam. Največjo proizvodnjo bo dosegla Stara jama, v kateri pripravljajo še eno odkopno polje z visokomehaniziranim odkopom. Letos bo rudnik Zenica zaposlil okoli 200 novih šolanih rudarjev, ki naj bi nadomestili večje število rudarjev, ki odhajajo v pokoj.

Dobrnja Lukovac — manj premoga

Rudarji rudnika Dobrnja — Lukovac v Tuzli so nakopali v letu 1984 3,1 milijona ton

lignita. Največje količine so dobavili v Termoelektrarno Tuzla, manjši del pa so namenili Vojvodini in Srbiji. Proizvodnja bi bila lahko še večja, če ne bi primanjkovalo železniških vagonov. Za letošnje leto predvidevajo proizvodnjo premoga, ki pa bo za 50.000 tón manjša od lanskega leta. Manjša proizvodnja bo zavoljo izčrpanosti ležišč v rudniku Lukovac. Prav tako gredo h koncu rezerve premoga v jamah Mramor in Dobrnja. Težave imajo tudi na površinskem kopu Lukavačka Rijeka, kjer kasni odrivka za 2,5 milijonov m³. Zaostajanje proizvodnje je posledica kasnitev pri odpiranju nadomestnih zmogljivosti. Letos naj bi pričel obratovati nov velik površinski kop Čikulje, ki pa se še vedno nahaja v začetni fazi izgradnje. Zaradi teh kasnitev pri odpiranju novih zmogljivosti se vse bolj pojavlja vprašanje kam z rudarji iz jam, ki bodo prenehale obratovati.

Gradnja elektrarn — zakasnitve

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo po oceni skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva in zveznega zavoda za plan ter drugih institucij primanjkovalo električne energije letno med 5 in 9 milijardami kWh. Posebno bo to zaznavno proti koncu naslednjega srednjeročnega obdobja, to je okoli leta 1990. Uradno tudi imenujejo, da bo to pomanjkanje električne energije imelo katastrofalne posledice. Vendar je težko presoditi, koliko so takšna predvidevanja realna in na čem temeljijo. Rast proizvodnje bo nekoliko skromnejša in bližja stvarnosti kot v preteklih letih.

Vse dosedanje potrebe v naslednjem petletnem obdobju kažejo, da bi bilo treba zgraditi 35 novih elektrarn s skupno instalirano močjo 5.708 MW in možno letno proizvodnjo preko 27 milijard kWh električne energije. Dejansko pa so z gradnjo pričeli samo na osmih objektih z močjo 1.800 MW. Sklepi so sprejeti še za gradnjo štirih elektrarn, za katere so se pričele priprave, medtem ko za ostalih 23 elektrarn še ni dokončnih odločitev o začetku gradnje. Razlogov za te kasnitve je precej več in skrbi okoli gradenj novih elektrarn so najrazličnejšega značaja. V Evropi se boje, kako bodo povečevali električno energijo potem, ko bo zmanjkalo vodnih zmogljivosti. Pri nas pa so te izkoriščene komaj do polovice. Težave pa so tudi subjektivnega značaja, ker kljub pripravljeni dokumentaciji nekateri vedno iščejo razloge za zavlačevanje in odlaganje gradenj. Tak primer je s termoelektrarno toplotarno 3 v našem kombinatu. Kljub hudi zimi, rastočim potrebam, pomanjkanju električne energije bodisi v Sloveniji ali drugih republikah in pokrajinah ter številnih razlogov, ki govorijo v prid takojšnjega pričetka gradnje, se ne morejo in ne morejo odločiti na pristojnih mestih za končni pričetek gradnje. Res pa je, da bi celotni jugoslovanski program gradenj terjal okoli 406 milijard dinarjev, vendar večina elektrogospodarskih organizacij nima na voljo dosti sredstev. Pripravljene pa so investirati v naše energetske objekte tujci oziroma tuje banke — ZSSR, Evropska investicijska banka itd.

5 milijonov ton v Titovem Velenju

Tri dni pred koncem leta 1984 so rudarji sozd REK FLL - DO Rudnika lignita Velenje

v Titovem Velenju izpolnili svoje načrtovane obveznosti. Nakopali so namreč 5 milijonov ton premoga v 276 delovnih dneh. Njihova povprečna proizvodnja je znašala dnevno 18.048 ton premoga — lignita, leto poprej, to je leta 1983 pa 17.478 ton premoga — lignita. Lankoletni uspeh je toliko večji, ker so se zlasti v decembru močno poslabšale odkopne metode, tako da je bila ovirana normalna dobava premoga šoštanjskim elektrarnam. Normalno delo je oviralo tudi izrazito pomanjkanje rezervnih delov domačih proizvajalcev.

Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije — sprememba

Sredi decembra 1984 je predsedniku Skupščine tega združenja Ali Isakoviću, predsedniku poslovnega odbora sozd Titovi rudniki v Tuzli, prenehal mandat, ker je bil izbran za člana Predsedstva CK ZK Bosne in Hercegovine. Zato so mu izrekli za njegovo prizadevno sodelovanje in dosežene uspehe pri napredku rudarske proizvodnje toplo zahvalo.

Za novega predsednika Skupščine Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije z enoletnim mandatom je bil izvoljen Hamdo Mimić iz rudnika Kakanj, za namestnika predsednika pa Sergio Baskiera iz rudnika Raša.

(tl)

Nove — višje obresti

Od 1. januarja 1985 veljajo nove letne obrestne mere za nenamensko vezane dinarske vloge. Te so naslednje:

- 54 % za vloge, vezane nad 3 mesece;
- 59 % za vloge, vezane nad 12 mesecev;
- 62 % za vloge, vezane nad 24 mesecev.

Obrestne mere za nevezane dinarske hranilne vloge in za devizne hranilne vloge ostajajo nespremenjene, t.j. 7,5 %.

Zahvala

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta Franca Kotarja iz Kisovca pri Zagorju se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancom za izrečeno sožalje ter darovano cvetje in vence. Iskrena hvala dr. Francu Grošlju in dr. Antonu Adamlješu za njuno požrtvovalnost pri lajšanju bolezní.

Hvala zastavonošem, pevcem Loški glas, pihalni godbi Trbovlje in Boži Janež za poslovilne besede.

Posebna zahvala najožjim sodelavcem DO RRPS — TOZD Rudnika Zagorje, Pomorne dejavnosti Zagorje za darovano cvetje. Vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in ste ga spremili na njegovo zadnjo pot, še enkrat iskrena hvala.

V nekaj vrstah

Naš barometer ob novem letu

V Hrastniku so se lani dogovorili, da bodo občasno izdajali svoj časopis. Ime mu je „Naš barometer“. Prva številka je izšla za lanski 3. julij — praznik občanov občine Hrastnik, druga številka pa za konec leta 1984. Velja kot glasilo občinske konference SZDL Hrastnik.

V drugi številki so objavljeni osnovni cilji družbenoekonomskega razvoja občine v letu 1985 in s tem povečana proizvodnja in izvoz na področju občine Hrastnik. Poseben uvodni prispevek je objavljen o pobudnikih najširše aktivnosti — komunistih. Domala dve strani sta namenjeni delu samoupravnih interesnih skupnosti s posebnim ozirom na usklajevanje potreb in realnih možnosti gospodarstva, pa tudi o tem, kaj je bilo, in kaj še bo storjenega. Več prostora je namenjenega delu krajevnih skupnosti, tozdu GREONT na Dolu, ki se je znašel v težavah. Nekaj prispevkov govori o osebnih in kolektivnih zaščitah ter akciji NNNP, delu Rdečega križa, štipendiranju in zaposlovanju, prihodov dedka Mraza, predstavljena pa sta bila tudi Ernest Ramšak in Športno društvo Invalid Hrastnik. Izšel je v nakladi 4000 izvodov, brezplačno pa so ga dobila vsa hrastniška gospodinjstva.

Priznanja OF

Žirije za podeljevanje občinskih priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki delujejo pri občinskih konferencah SZDL, so pred nedavnim pozvale organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, druge organizacije in društva, pa tudi občane, da pošljejo do 1. marca t.l. predloge za podelitev občinskih priznanj OF. Hkrati z razpisom občinskih priznanj OF je bil objavljen tudi razpis priznanj OF za leto 1985 pri Republiški konferenci SZDL Slovenije. Za predloge za ta priznanja pa je bil rok 10. januar 1985.

Posvet o analizi svobodne menjave dela

Medobčinski svet SZDL revirskih občin je organiziral 16. januarja popoldan v sejni dvorani doma DPD v Trbovljah regijski posvet o analizi svobodne menjave dela. Na posvet so vabili vodje delegacij iz tozdov in krajevnih skupnosti revirskih občin za SIS družbenih dejavnosti, predsednike skupščin SIS družbenih dejavnosti, predstavnike sindikatov, vodje delegacij in njihove namestnike za delegiranje v zbor občin in zbor združenega dela republiške skupščine, predstavnike občinskih upravnih organov ter predsednike oziroma sekretarje občinskih konferenc SZDL. Skupno so povabili na posvet 70 udeležencev.

Posveta se je dejansko udeležilo le 23 vabljenih. Nič kaj zadovoljiva udeležba. Kljub temu je bila razprava živahna. Govor je bil o vse manjših sredstvih, ki so na voljo družbenim dejavnostim. Te so se v zadnjih štirih letih zmanjšale za 22 %. S težavami se srečujejo domala v vseh SIS, vendar kakor ugotavljajo, je najhuje v zdravstvenih skupnostih. Z njimi se otepajo tudi v izobraževalni, otroško varstveni, deloma pa tudi

kulturni in telesno kulturni skupnosti. Povsod manjka denarja za izvedbo sprejetih programov.

STT brez izgube

Strojna tovarna Trbovlje je preteklo leto poslovala brez izgube, kljub številnim težavam, s katerimi so se srečevali vse leto. 1700-članski kolektiv ceni to, da so izboljšali likvidnost in zavrli naraščajočo zadolženost. K temu je pripomoglo več notranjih ukrepov. Vseh sedem tozdov je lani ustvarilo 4,4 milijarde din celotnega prihodka. Poslovanje se je v primerjavi s letom 1983 zelo izboljšalo. Plan so presegli za 35 %, enako tudi dohodek. Povprečni OD so lani znašali okoli 27.000 din mesečno na zaposlenega, izvoz so dosegli le v višini 70 % napram načrtu. Za leto 1985 načrtujejo 6,5 milijarde din celotnega prihodka oziroma 2,6 milijarde din dohodka.

Obseg proizvodnje bodo povečali za 3,5 %, produktivnost pa za 1,5 %. Računajo, da bodo največ izdelali rudarske opreme. Del zmogljivosti pa je namenjen proizvodnji hidravličnih bagrov in drugim proizvodom.

Novoletna razglednica v centru Trbovelj.
(foto: A. Bregant)

Obrtniki se povezujejo

V zasavskih občinah je delovalo konec preteklega leta 306 samostojnih obrtnikov, ki so združeni v Združenje revirskih obrtnikov. Nekateri so se povezali z obrtniki z drugimi v drugih krajih. Zadruga namreč skrbe za nakup materiala, pa tudi za prodajo njihovih izdelkov. Zato razmišljajo, da bi takšno zadrugo ustanovili tudi v Zasavju, s čimer bi smotneje povezali drobno gospodarstvo v revirskih občinah. Tudi LB — Temeljna banka Zasavje kaže precej posluha za financiranje drobne gospodarstva.

Težave pri prodaji svetil

Ni dolgo tega, ko se je tovarna Sijaj iz Hrastnika združila s Steklarno v enotno delovno organizacijo Steklarna — Sijaj. V tej delovni organizaciji je tozdr Proizvodnja svetil lani razširila svoje zmogljivosti in jih posodobila z namenom, da poveča proizvodnjo razsvetljavnih teles. V posodobitev laskirnice, dograditev obdelovalnice ter zgraditev nadomestnega skladišča so vložili 100 milijonov din. Z deli so pričeli februarja in jih končali konec leta 1984. Ko je investicija končana, so ugotovili, da so se razmere na trgu, predvsem v tujini, zelo spremenile, ker je konkurenca izredno huda. V glavnem je krivo stalno naraščanje cen domačega materiala, predvsem pločevine.

Več stanovanj v Črnomlju

Konec lanskega leta je bilo dograjenih in tudi vseljenh 46 stanovanj v novem bloku v naselju Čardak v Črnomlju. Stroški gradnje so znašali 110 milijonov din. Na omenjenem območju gradijo še naprej. V gradnji je še en blok s 33 stanovanji. Z gradnjo le-tega so pričeli lani, dokončali pa naj bi ga letos. Računajo, da bodo gradbeni stroški za ta blok znašali 72 milijonov din.

Zimske počitnice

Šolarji osnovnih šol in srednjih šol usmerjenega izobraževanja v Sloveniji imajo, razen v Ljubljani in Mariboru, v času od 12. do 28. januarja 1985 zimske počitnice. Letos je narava postregla prav ta čas z obilnim snegom, pa tudi včasih neprijetnimi nizkimi temperaturami. Šole so skupno z drugimi organizacijami in društvi pripravile programe preživljanja prostega časa — učenje med šolskimi počitnicami. V programu je smučanje, taborjenje, planinski izleti, plavanje, kinematografske predstave in bralni dopoldnevi.

Revirski Inovator pred izidom

Medobčinska gospodarska zbornica revirskih občin, Trbovlje, že nekaj časa pripravlja skupno s predstavniki združenega dela in raziskovalne skupnosti Trbovlje, izdajanje biltena za inovacijsko dejavnost. Tovrstna dejavnost mora zaživeti na vseh ravneh in povsod, kjerkoli je to možno.

Odbor za inovacijsko in inventivno dejavnost je skupno z izvršnim odborom Medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin imenoval uredniški odbor in odgovornega urednika. Ta se je sestel 16. januarja in obravnaval zasnovo biltena, ki se bo imenoval Revirski inovator. Izhajal naj bi 3 do 4 krat letno, ciklostiran, na 20 straneh in v začetni nakladi 500 izvodov. Uredniški odbor z odgovornim urednikom Janezom Kužnikom je na svoji seji pregledal gradivo za prvo številko, ki so ga pripravili člani uredniškega odbora in drugi zainteresirani sodelavci, deloma tudi inovatorji. Cilj izdajanja novega glasila je znan — pospešiti v vseh pogledih izumiteljsko oziroma inovativno dejav-

nost in tudi na ta način omogočiti čimvečji in čimhitrejši napredek na tehničnem, tehnološkem in organizacijskem področju ter drugih področjih.

Televizijska nadaljevanka Rodna letina

Televizija Ljubljana se je odločila, da posname nadaljevanko v treh delih z naslovom Rodna letina. Za režiserja so določili Janeza Drogza. Scenarij je bil izdelan na podlagi nedavno izišlega romana Janeza Vipotnika — Rodna letina. S snemanjem bodo pričeli takoj, ko bo zaprta finančna konstrukcija. Ker RTV Ljubljana nima dovolj denarja, računajo tudi na pomoč združenega dela iz revirskih in drugih občin.

Ureditev centra Zagorja

V zadnjih letih je bilo v centru Zagorja zgrajenih vrsto novih objektov — poslovnih in stanovanjskih, vendar pa je okolica nove avtobusne postaje ostala neurejena. V načrtu imajo, da bi še letos uredili parkirišče za osebne avtomobile, postavili kioske za drobno obrt in prodajo galanterijskih izdelkov. Te bi tudi komunalno opremili. V načrtu imajo še ureditev sprehajalne poti med Toplicami in Poljem. Nekaj se premika tudi na tem področju, čeprav včasih kaže, da ne dovolj hitro.

V Hrastniku bi radi zmanjšali bolniške izostanke z dela

Delovne in druge organizacije v Hrastniku se že nekaj let prizadevajo skupno z zdravstveno službo, da bi zmanjšali število izostankov z dela zaradi bolezni. Lani je bilo povprečno dnevno 8,5 % zaposlenih v bolniškem staležu, pri čemer izostanki zaradi porodniških dopustov niso všteti. To pa uvršča Hrastnik v sam vrh bolniških izostankov v Sloveniji. Da bi to naraščanje zavrli in ga postopoma zmanjšali, so sprejeli konec lanskega leta program ukrepov. Sem štejejo tudi zaostritev kriterijev pri sprejemanju v bolniški stalež. Posebej izdelujejo tudi analizo bolniških izostankov. Na osnovi te bodo sprejemali dodatne ukrepe.

V Črnomlju nov izvršni svet

Občinska skupščina Črnomelj je konec leta 1984 potrdila več kadrovskih sprememb. Nov predsednik izvršnega sveta občine Črnomelj je Jože Mrzljak, podpredsednik Jože Petrovič (zadolžen za gospodarstvo, družbenopolitični sistem in družbeni razvoj). Martin Janžekovič je novi član izvršnega sveta (zadolžen za kmetijstvo, gozdarstvo in finance), Milan Golobič (zadolžen za gospodarstvo) in Valentin Papež (za trgovino, gostinstvo in turizem). Dosedanja člana izvršnega sveta Jože Cesar in Ana Kopale sta medtem prevzela nove dolžnosti, ki niso združljive s funkcijo člana IS.

V Krškem novi programi

Občina Krško načrtuje za bližnjo bodočnost nove proizvodne programe. Morda bodo nekatere načrte lahko uresničili že letos. V Podbočju načrtujejo skupno s tovarno čevljev Zmaga, izdelovanje vrhnjih delov ženske obutve, kjer bi zaposlili 50 delavk iz bližnjih vasi. V Koprivnici naj bi v stari šoli uredili obrat za proizvodnjo kmetijske me-

hanizacije. Na Raki bi začeli s konfekcijo. Iščejo tudi nosilca industrijskega briketiranja odpadkov lubja iz tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj, pa tudi mulja in drugih odpadkov iz rudnika Senovo. Ni kaj, načrti so zelo zanimivi, in skoraj smo prepričani, da bo načrtovalcem dejansko tudi uspelo to izpeljati.

Sozd GIK Zasavje pred spremembami

V Zagorju že nekaj let deluje sozd Gradbeni industrijski kombinat Zasavje, ki združuje v svojem sestavu Cementarno Trbovlje, IGM Zagorje, Siporex v Kisovcu in SGD Beton, Zagorje z vsemi tozdi. Po mnenju Slavka Pavliča, v.d. predsednika KPO tega sozda, se mora ta sestavljena organizacija okrepiti in reorganizirati ob hkratnem povežovanju z gradbeništvom v republiki.

V tem smislu že potekajo pogovori s sozdom IMOS v Ljubljani. Morda jim bo uspelo predvideno povežanost obeh sozdov izpeljati že v prihodnjem letu. Gre za skupno nastopanje na trgu, izkoriščanju prednosti organiziranega sodelovanja in izključevanja medsebojne konkurence gradbincev itd. O dosednji dejavnosti GIK so govorili tudi na konferencah ZK. Ugotovili so, da ta kombinat doslej še ni dal tistega, kar so od njega pričakovali, razen na področju združevanja sredstev za naložbe v okviru članic GIK.

Modernizirana cesta v Ravenski vasi

V soboto, 22. decembra 1984 popoldan so krajani Krajevne skupnosti Zasavje iz Trbovelj in krajevne skupnosti Ravenska vas iz Zagorja, proslavili odprtje modernizirane ceste iz Bevkovega v Trbovljah do Ravenske vasi (bivši Sveti Urh), ki leži na območju občine Zagorje. Od oktobra do decembra 1984 so cesto v dolžini 1,5 km deloma razširili, vgradili 650 m kanalizacijskih cevi in jo tudi asfaltirali z grobim asfaltom. Mnogo fizičnega dela so krajani opravili sami, prispevali pa so tudi del denarja. Dela sta financirali deloma tudi cestni skupnosti Trbovlje (od Drogenika v Bevkem do Tominška), od tu do Zaletela na prevalu pa Zagorje. Dela je opravila Slovenija ceste—Tehnika. Otvoritev so se udeležili poleg krajanov tudi predstavniki izvršnih svetov in družbenopolitičnih organizacij obeh občin.

Živahna smučišča

Letošnje zimske počitnice na vso srečo sovpadajo s pravo zimo. Zapadlo je dovolj snega, pa tudi temperature se gibajo od 0° do — 25°C. Tako nizkih temperatur v naših krajih ni bilo že več desetletij. Smučišča so polna, redno in normalno pa obratujejo tudi žičnice oziroma vlečnice v Medvednici pod Javorjem, na Smrekarjevem travniku, na Kalu, v Lontovžu, Trotovniku in Mareli. V času zimskih počitnic so organizirani redni smučarski avtobusni prevozi do večine smučišč oziroma žičnic. V letošnji zimi so prišli na smučanje gostje iz Vojvodine in Istre. Bivajo v planinskih oziroma počitniških domovih. Vsi planinski domovi v revirjih so odprti in redno oskrbovani — na Partizanskem vrhu, Pod Javorjem, Mrzlici, Kalu, Kumu, Gorah, Zasavski gori. Vse kaže, da bo možno prek turistične poslovalnice v Zasavju poživiti turistično dejavnost prek vsega

leta v sodelovanju z uveljavljenimi turističnimi organizacijami.

IPOZ dela dobro

Industrija preventivne osebne zaščite ali na kratko IPOZ ima nekaj zadnjih let svoje nove tovarniške prostore v Koloniji 1. maja v Trbovljah na nekdanjih gredah stanovalcev rudarske kolonije. Kolektiv je tudi lani dosegel izredno dobre rezultate. S 330 zaposlenimi, v glavnem ženskami, je ustvaril 1,17 milijarde din celotnega prihodka. Izdelali so 4,5 milijona raznih izdelkov, kar je 10 % več kot lani.

V načrtu imajo, da bodo prihodnje leto pričeli graditi dodatne prostore, predvsem za skladišče na površini 1200 kv. metrov. Po sedanjih cenah jih bo veljala gradnja in oprema 180 milijonov din. Uvajati bodo pričeli v proizvodnjo nove vrste rokavic. V zadnjem obdobju se je pojavil nov proizvajalec industrijskih rokavic v Slovenji Gradcu. To pa jih upravičeno moti, ker že sami proizvajajo dovolj za naše potrebe.

Napačen izračun OD — huda kri

Dne 15. januarja 1985 je 25 delavcev — rudarjev Geološkega zavoda iz Ljubljane, ki opravljajo razna jamska investicijska dela, zahtevalo takojšen pogovor z vodilnimi delavci svoje delovne organizacije. Vzrok za hudo kri so bile napake pri obračunu osebnih dohodkov za december 1984, po drugi strani pa so se razburili zaradi osebnih dohodkov rudarjev v do RRPS sozd REK EK, ki so hkrati z decembrskim zaslužkom prejeli tudi razliko — poračun osebnih dohodkov za leto 1984 v skladu s predhodno sprejetim dogovorom v energetskega sistema. Tega poračuna pa rudarji Geološkega zavoda niso prejeli.

Isti dan popoldan so se sestanka udeležili vodilni delavci GZL in tozda rudnik Trbovlje. Delavci Geološkega zavoda so bili seznanjeni s tem, da bodo napake takoj odpravljene. Dogovorili pa so se tudi o bodočem nagrajevanju po delu. Nočna izmena Geološkega zavoda je v jami Trbovlje normalno delala. Dopoldanska in popoldanska izmena sta izpadli delavnik nadomestili naslednjo soboto, ki je bila sicer dela prosta. Skupina Geološkega zavoda iz Ljubljane, ki dela v trboveljski jami, šteje 50 delavcev.

Rudarska godba Hrastnik — nov prispevek

Rudarska godba Hrastnik je predlagala delavcem v združenem delu in upokojenecem, da bi z novim letom prispevali več v njihov godbeni fond. S tem so se delavci strinjali na svojih zborih kolektiva. Tako velja od 1. januarja 1985 prispevek za njihovo godbo:

- za redno zaposlene 40,00 din mesečno (doslej 20,00 din);
- za upokojnike 30,00 din (doslej 20,00 din).

(tl)

Široko odprta možnost za vse, ki jih veseli delo s knjigami. Ste že razmišljali o tem?

V zadnjem času spet slišimo, da narašča zanimanje za Prešernovo družbo, saj je bila njena Redna zbirka za leto 1985 razprodana že pred koncem leta 1984. Zasluga za rast in ponovno oživiljanje tega našega založniškega društva gre vsebinsko močnemu programu in nizki ceni, predvsem pa poverjenikom. Marsikdo se pri tem vpraša: kdo pa sploh so ti poverjeniki, kako delujejo in — ali bi lahko tudi jaz postal poverjenik Prešernove družbe?

Preprost in splošen odgovor na to vprašanje se glasi: poverjeniki Prešernove družbe so kulturno osveščeni posamezniki (ali pa kar organizacije), ki želijo spodbujati zanimanje za slovensko knjigo in jo imajo tudi sami radi. Z njo gredo od vrat do vrat, od sodelavca do sodelavca za proizvodnimi trakovi in v pisarnah — pridobivajo nove zavestnike lepe besede nam vsem in sebi v zadovoljstvo in veselje. Seveda za to delo prejemo tudi določen odstotek denarnega namestila od vrednosti zbranih naročil.

Poleg tega, da pridobivajo nove člane Prešernove družbe, sodelujejo poverjeniki tudi pri predstavitvah knjig, organizirajo srečanja pisateljev in bralcev, knjižne razstave, sejme in podobno. Najbolj uspešne Prešernova družba še posebej moralno in denarno nagradjuje.

Knjige, ki jih posredujejo delovnim ljudem poverjeniki Prešernove družbe, so zelo poceni. Redno koledarsko zbirko, ki predstavlja znak članstva Prešernove družbe, njeni naročniki pa imajo velike ugodnosti tudi pri nakupu drugih knjig Prešernove družbe, je v najpreprostejši vezavi letos mogoče naročiti že za 1400 dinarjev. V zbirki, ki izide novembra, bo sedem knjig: **Koledar**, knjiga s pregledom dogodkov v preteklem letu, vrsto zanimivih člankov in barvnimi reprodukcijami, na natečaju nagrajena romana Toneta Peršaka **Sledi** in Polone Škrinjarjeve **Grenko brinje**, satirični in humoristični spisi Miloša Mikelna **Zgaga vojvodine Kranjske**, mladinski roman Vitana Mala **Baronov mlajši brat**, bogato barvno ilustriran priročnik dr. Ivana Sedeja **Sto znanih slovenskih umetniških slik** in priročnik dr. Mihe Likarja **Ljudje pravijo o zdravju** — to je knjižni dar za predplačnike.

Skupaj z Zvezo sindikatov razpisujemo pisateljsko nagrado, da bi za naše bralce vsako leto pridobili najboljšo slovensko povest ali roman. V prihodnjih letih bomo izdajali še več, po 20 do 30 naslovov, s tem pa bo naš program še bolj vabljljv za zelo različne težnje slovenskih družin.

Za delo poverjenika se lahko prikladi vsakdo samostojno ali pa ga predlaga sindikalna organizacija. Poverjeniki delujejo tudi v krajevnih skupnostih, knjigarnah, knjižnicah, zvezi kulturnih organizacij, v šolah in društvih. Za začetek je treba Prešernovi družbi sporočiti le naslov novega poverjenika in oznako območja, na katerem je pripravljen delovati. Pozneje mu pošljemo

navodila za delo, pooblastilo, knjižni program, cenike in ostalo informativno-propagandno gradivo, ki ga potrebuje pri delu. Želimo si, da bi poverjeniki Prešernove družbe delovali v vseh sindikalnih organi-

zacijah in v vseh krajevnih skupnostih, kajti le tako bomo lepo in poceni knjigo v resnici lahko približali bralcem.

Prešernova družba

Iz naše zgodovine

Dne 14. decembra 1939 je v rudniku Hrastnik izbruhnila stavka rudarjev. Dva dni kasneje so se rudarjem v Hrastniku pridružili tudi rudarji Rudnika Trbovlje in dne 20. decembra so začeli stavkati tudi rudarji v

Laškem. Skupaj je tako stavkalo več kot 3.700 rudarjev. Zahtevali so 25 % dvig mezd z ozirom na rastočo draginjo in uvedbo družinskih doklad. Stavka se je uspešno končala 27. decembra 1939.

Rudarji trboveljskega rudnika so se takole predstavili ob začetku prve petletke ob začetku leta 1947. Proizvodnja premoga je dejansko nato vsako leto tudi naraščala. Fotograf je posnel skupino rudarjev na strehi bivšega Delavskega doma v Trbovljah.

Vreme v prestopnem letu 1984

Kot običajno tudi letos seznanjam člane kolektiva kombinata s podatki o vremenu v letu 1984. Prestopno leto je veliko obetalo, dalo je malo. Takole je bilo:

JANUAR — Padlo je 139,8 mm padavin. Sedem dni je deževalo, devet dni pa snežilo. Sneg je ležal 26 dni. Devet dni je bila megla, poledica pa je bila tri dni. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila -13°C , najvišja pa $+5^{\circ}\text{C}$.

FEBRUAR — Padlo je 97,4 mm padavin. Dva dni je deževalo, enajst dni snežilo, dva dni pa je bil dež s snegom. Sneg je ležal 29 dni. Tri dni je bila poledica, deset dni megla, veter pa je pihal šest dni. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila -7°C , najvišja pa $+2^{\circ}\text{C}$.

MAREC — Padlo je 56,0 mm padavin. Sedem dni je deževalo, dva dni pa snežilo. Sneg je ležal dvajset dni. Dva dni je bila me-

gla, štiri dni pa je pihal veter. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila -5°C , najvišja pa $+8^{\circ}\text{C}$.

APRIL — Padlo je 62,6 mm padavin. Šestnajst dni je deževalo, en dan je bila slana, štiri dni pa je pihal veter. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila -2°C , najvišja pa $+10^{\circ}\text{C}$.

MAJ — Padlo je 146,4 mm padavin, dvajset dni je deževalo, en dan je pihal veter, tri dni pa je grmelo. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila $+4^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+14^{\circ}\text{C}$.

JUNI — Padlo je 95,3 mm padavin. Šestnajst dni je deževalo, megla je bila en dan, veter je pihal tudi en dan, osem dni pa je grmelo. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila $+9^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+19^{\circ}\text{C}$.

JULIJ — Padlo je 125,5 mm padavin. Trinajst dni je deževalo, dva dni je bila megla, devet dni pa je grmelo. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila $+8^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+22^{\circ}\text{C}$.

AVGUST — Padlo je 126,1 mm padavin. Dvanajst dni je deževalo, dva dni je bila megla, šest dni pa je grmelo. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila $+10^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+20^{\circ}\text{C}$.

SEPTEMBER — Padlo je 144,6 mm padavin. Štirinajst dni je deževalo, pet dni je bila megla, dva dni je grmelo. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila $+7^{\circ}\text{C}$, najvišja pa $+18^{\circ}\text{C}$.

OKTOBER — Padlo je 97,7 mm padavin. Sedemnajst dni je deževalo, en dan je bila slana, devet dni megla, tri dni pa je pihal veter. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila 0°C , najvišja pa $+14^{\circ}\text{C}$.

NOVEMBER — Padlo je 45,2 mm padavin. Sedem dni je deževalo, tri dni je padal leden dež. Sneg je ležal tri dni. Poledica je bila štiri dni, slana tri dni, deset dni pa je bila megla. Najnižja temperatura je bila ob 7. uri zjutraj -5°C , najvišja pa $+11^{\circ}\text{C}$.

DECEMBER — Padlo je 78,6 mm padavin. Šest dni je deževalo, sedem dni snežilo. Sneg je ležal sedem dni. Slana je bila en dan, enajst dni pa je ležala megla. Najnižja temperatura ob 7. uri zjutraj je bila -5°C , najvišja pa $+4^{\circ}\text{C}$.

To leto je padlo 1225,2 mm padavin, od tega je padal 137 dni dež in 34 dni sneg. Torej vse skupaj 171 dni padavin. Sneg je ležal 68 dni, poledica je bila deset dni, slana šest dni, megla 61 dni, 28 dni je grmelo, veter pa pihal 19 dni.

Najmanj padavin je bilo v novembru 45,2 mm. Največ padavin pa je bilo v maju 146,4 mm. Kot vidite, je najbolj suh mesec november, najbolj moker pa maj.

Proti koncu decembra se je začela huda zima, ki še vedno traja, kakor da termometri ne kažejo pravilno.

Toča se nas je k sreči ognila, pač pa nas je pestil smog.

Milan Kovač

Obvestilo in opravičilo

V zadnjem obdobju se v našem glasilu pogosto pojavljajo tudi hude napake najrazličnejšega značaja. Manjkajo črke, manjkajo ločila, besede, stavki in celo celi odstavki, zamenjane so razne tabele, večkrat pa se spreminja tudi smisel posameznih stavkov.

Zavoljo ugotovljenih tiskarskih napak smo bili doslej že pogosto v stikih s predstavniki KTL — TOZD TIKa Trbovlje, ki tiška naše glasilo. Pri razgovorih smo vedno našli razumevanje za naše pripombe in obljubili so nam, da se te napake ne bodo več ponavljale. Vendar vse kaže, da je tiskarski škrat v reprostudiju Mrežar, ki pripravlja gradivo za KTL — TOZD TIKa Trbovlje, premočan. Za te spodrsrljaje, ki se pojavljajo od številke do številke, se vsem bralcem glasila opravičujemo, čeprav te ne nastajajo po krivdi uredništva in piscev prispevkov.

V zvezi z zadnjo številko glasila Srečno, ki je izšla koncem decembra 1984, to je številka 12, naj opozorimo bralce na najhujše spodrsrljaje:

— stran 8 — pri prispevku Organizacija in proizvodnja v rudniku Zagorje v letu 1985 spada prvi del tabele na konec prispevka, medtem ko spada spodnji del tabelaričnega pregleda proizvodnje k članku Nadaljevanje proizvodnih uspehov v rudniku Kanižarica v letu 1985 na strani 9;

— na strani 21 — prispevek Prizadevanja delavcev tozda Separacija premoga Trbovlje za boljše poslovanje manjkata v drugem zgornjem delu odstavka dve tiskani vrstici;

— na strani 27 — na koncu prispevka Požar v rudniških delavnicah v Hrastniku se zadnji odstavek pravilno glasi takole: Kljub vsej tragiki ob tej hudi nesreči, ki je prizadela do RRPS tozda Rudnik Hrastnik in naš kombinat, pa po drugi strani lahko ugotovljamo, da se je tudi tokrat pokazala velika požrtvovalnost gasilcev, reševalcev, članov kolektiva, ki so neposredno delali v delavnicah (ne v telovadnicah!), drugih članov kolektiva v Hrastniku in v vsem kombinatu, pa tudi v nekaterih drugih sosednjih delovnih organizacijah. Vsem tem izrekamo toplo zahvalo tako za sodelovanje pri gašenju požara, kakor tudi pri odpravljanju njegovih posledic in nudenju prve pomoči v tej ali oni obliki. Vnovič je bila dokazana velika solidarnost tako med člani kolektiva, kakor tudi med občani hrastniške občine in sosednjih občin ter kolektivov.

— Stran 31 — pri prispevku Možnost letovanja v ČSSR tudi v letu 1985 manjka osem vrstic.

— Na strani 35 — manjka ime avtorice pesmi Dragi, ki jo je napisala Marica Grešak-Jakopič.

Dругih drobnih napak, ki mrgolijo doma na vseh straneh, tokrat ne bomo naštevati, pač pa smo z vsemi ugotovljenimi napakami seznanili KTL — TOZD TIKa Trbovlje, s katerim imamo sklenjeno pogodbo za tiskanje glasila.

Upajmo, da bo tudi v tem pogledu naš časopis pričakal boljše čase in manj napak.

Uredništvo

Športni dosežki in priznanja

Dne 23. decembra 1984 so se zbrali v Trbovljah na plavalnem mitingu najboljši plavalci Slovenije. Tekmovanje je potekalo v bazenu cementarne Trbovlje. Mitinga so se udeležili plavalci Triglava, Ljubljane, Ilirije in Rudarja, deloma pa tudi Branika.

Na mitingu so dosegli dobre rezultate nekateri domači plavalci.

Ženske:

400 m kravl: 1. Kmetičeva, 2. Kusova (RT);
100 m prsno: 2. Dolančeva (RT);
100 m hrbtno: 1. Alaufova (RT);
400 m mešano: 3. Alaufova (RT);
4 x 200 m kravl: 1. Rudar (abs. klubski rekord SFRJ);

200 m kravl: 1. Kmetičeva, 3. Kusova (RT);
200 m hrbtno: 1. Alaufova (RT);
200 m mešano: 3. Alaufova (RT);
4 x 100 m kravl: 1. Rudar;
100 m kravl: 1. Kmetičeva, 3. Alaufova (RT);

800 m kravl: Kusova, 2. Kmetičeva (RT);

200 m prsno: 2. Dolančeva (RT);
200 m delfin: 3. Alaufova (RT);
4 x 100 m mešano: 1. Rudar.

Po končanem plavalnem mitingu so v hotelu Rudar podelili plavalcem republiška priznanja za dosežene rezultate v letu 1984. Od domačega PK Rudar so ta priznanja prejeli:

— Darja Alauf (naša štipendistka), je že več let najboljša slovenska plavalka. Na članskem plavalnem prvenstvu Balkana je dobila srebro na 200 m hrbtno, sicer pa je državna rekorderka v tej disciplini in državna prvakinja na 100 in 200 m hrbtno.

— Praktična darila je prejelo 12 plavalcov, med temi plavalke Rudarja: Barbara Kus, Barbara Kmetič.

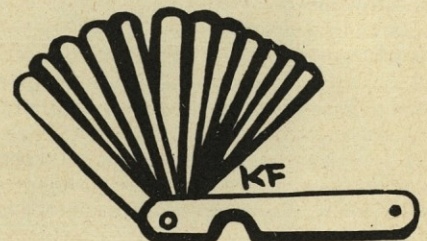
— Med najbolj zagnanimi trenirji je dobil priznanje — praktično darilo Matjaž Perme iz Trbovelj.

Cestitamo!

Dne 19. januarja so v Hrastniku na večeru športa, glasbe in razvedrila, že osmič razglasili najboljše športnike. Za športnico leta so proglasili Vesno Ojsteršek (državna prvakinja v namiznem tenisu), za športnika leta pa Petra Kavzarja (kanuist). Najboljša ekipa pa je NTK Kemičar (4. mesto na državnem prvenstvu).

Cestitamo!

T. L.

V času od 7. do 28. decembra 1984 so darovali kri naslednji naši sodelavci:
Dne 7. decembra 1984

Tozdi s področja Trbovelj

Kobal Anton, Žibert Mihael, Taškar Štefan, Šanc Sandi, Rogan Zlatko, Macerl Dušan, Čop Jože, Avsec Martin, Gantar Štefan, Hodak Marjanka, Gantar Olga, Moškon Adolf, Pergar Janez, Vaukan Nevenka, Strgaršek Bojan.

Tozdi s področja Zagorja

Horvat Štefan, Vidovič Franc.

Dne 14. decembra 1984

Tozdi s področja Trbovelj

Šmergut Niko, Kovač Matevž, Mazanovič Mato, Planinc Zvone, Kos Vladimir, Doberšek Franc, Štok Željko, Ivančević Ilija, Forte Niko, Matanovič Mato, Sladič Anton, Zrilič Milorad, Hriberski Jože, Cigeljnjak Jože, Laznik Franc, Paveljšek Milan, Golob Rajko, Grah Andrej, Lesar Srečko, Žabkar Marjan, Tomše Sandi, Plahuta Jože, Umek Mir-

ko, Arh Branko, Savičič Vid, Duratovič Edin, Bohorč Anton, Ahac Gvido, Belak Franc, Kramar Jože, Zubak Ivan, Ovnik Jože, Markovič Rado, Žagar Rudi, Spajić Ivan, Kešina Blaško.

Tozdi s področja Zagorja

Odlazek Miran, Očepek Branko, Žibert Marjan, Vehabovič Selim.

Dne 21. decembra 1984

Tozdi s področja Trbovelj

Halilović Rezak, Jambrovič Željko, Jamšek Pavle, Posavec Jakob, Zupanc Drago, Goštečnik Ervin, Stankovič Branislav, Jerman Milan, Borštnar Janko, Hlastan Bojan, Lagonder Anton, Pouh Bojan, Bastič Jože, Kozelj Maksimiljan, Štrovs Martin.

Tozdi s področja Hrastnika

Kirn Alojz, Kunšek Anton, Petnjak Boris, Ritonja Ivan, Kladnik Ernest, Slapšak Marjan.

Tozdi s področja Zagorja

Groboljšek Ludvik

Dne 28. decembra 1985

Tozdi s področja Trbovelj

Leskovšek Lado, Bagar Jože, Podlesnik Franc, Brečko Andrej, Goljuč Janez, Piki Jurij, Mlinar Jože, Planinc Zdravko, Čosič Sejdaliya, Drek Ibrahim, Strmljan Anton, Fikič Dragiša, Berčon Ivan, Tanjič Husein, Drnovšek Ivan, Bobonja Anto, Selšek Zvone, Kreže Stojan, Drugovič Ivo, Mujkanovič Mesud, Željko Martin, Volaj Stanko, Gradišek Ladislav, Furundžija Zvone, Perak Anto, Lučić Mato.

Tozdi s področja Zagorja

Guna Branko, Sotenšek Martin, Krhlikar Marko, Klančičar Slavko, Kurež Feliks, Klopčič Franc, Kastelic Roman, Vedenik Moris, Ikanovič Razem, Žibert Štefan, Pliberšek Stanislav, Kuhar Franc, Uran Franci, Odlazek Karel, Grobin Ivan, Klopčič Milan.

Tovariši, darovalci krvi, hvala vam!

J. D.

Planinske novice

V okviru programa preživetja prostega časa učencev med šolskimi počitnicami, ki ga je pripravil koordinacijski odbor za celodnevno osnovno šolo pri občinski konferenci SZDL, Trbovlje, so trboveljski planinci pripravili zimске izlete: 16. januarja na Mrzlico, 23. januarja na Gore in isti dan tudi na Kal. Za višjo stopnjo pa: 15. in 16. januarja na Lisco — Lovrenc ter 24. in 25. januarja na Komno.

Planinsko društvo Trbovlje je s svojim mladinskim odsekom pripravilo program planinske šole za višje razrede osnovne šole in usmerjene šole. Šola se bo pričela po končanih zimskih počitnicah. Predavali bodo domači planinski delavci. Šola bo povezana tudi z izleti na bližnje in daljne planinske vrhove in bo trajala do konca maja letos.

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 8. januarja 1985 za nagradno križanko ob novem letu, objavljeno v številki 12/84, skupno 46 rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Erika Šergan, Novi dom 33b, 61420 Trbovlje;
2. nagrado: Borut Anžič, Kidričeva 2/a, 61410 Zagorje ob Savi;
3. nagrado: Erika Golec, Vreskovo 6, 61420 Trbovlje.

Vsem trem nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitev noveletne nagradne križanke

Navpično:

GLASILO SREČNO NOVOLETNA ŠTEVILKA ALABASTER IT MARS BOJANA KOMI VOHUNKA AN RUBENS TRS ATROPIN AD STANARINA EGIPT LET IPOH BAJONET SARACEN ETA RELE IL TD SR RAC CANO ROD RENAN IZID IST JATAGAN PI IM SEPARATIST KES EB PAŠA ŠUM NE OLUPEK LAT UNA OPEL TRUP REVIR PITA EVIAN LOŽA VAZELIN SM SVININA KJ IKA LA ETATIST TAO DVIGALO KALCE AJAS IKAR JOVO ALJEHIN NENAČADNOST ANINA RIEMANN REMI MERILO AJA PP ERNANI SINDIKALIST TER SIN IBAR ARS KAVIAR IN ANTIFAŠIZEM NIKE KRPA KOL KADET SOČA JALTA INKASO AROSA VAL ALJA RAB TŽ

Vodoravno:

SB POLIKARP ATAIR APOKALIPSA NAJLEPŠE ŽELJE INKA NO NIALA CEMENTAR RANTA LEHAR IDO UREDNIŠTVA INN FES BIT MURA ANNA ATA BEN MUZEJ NIŠ ONASSIS PETAN IBIS GNAJS ARZEN LASER AZOV LOLA ER IPERIT NESREČA AVANTGARDA ENI AMI MAL SOBARICA ROV SIVINA ILA SPECIALISTKA DRN LESK TN STURM ADMISIJA OTTO TIP TRNEK KAL SNEMALEC SEPSA ORAKELJ RARITETA TKIVO SILVA TA EŠ RTANJ TI TLIVKA KTIVO OAKLAND OSIR NETOPIR TEA IV TAPIR OV HIPERASTENIJA RANA IMUNOLOG VAGON KB LAN HEDA UI AVIATIKAKA KRKA NENAKLONJENOST ASAD BANJO AAR LOŽ

Humor in anekdote

Profesor kemije na Škotskem je pri uri poskusov vrgel v kislino novce. Učenec je vprašal: — Ali se bo kovanec v tej kislini stopil ali ne? — Ne bo se, je takoj odgovoril eden od učencev. — Pravilno! In zakaj se ne bo? — Ker bi ga sicer ne vrgel vanj!

— Če hoče človek priti do vas, mora narediti veliko ovinkov, pravi Ljubljčan Bohinjec. — Ja, veste, odvrne ta, — cesto smo kupili predolgo, pa je nismo hoteli rezati.

— Zdaj sem te prišel zadnjikrat opomnit, da mi vrni izposojeni denar. Zadnjikrat, si razumel! — Seveda sem. Saj je že čas, ker si mi začel iti na živce!

— Pomisli, žena, celih pet sto ton fižola bomo uvozili letoš iz tujine! — Bog nas varuj! Kaj pa boj proti onesnaževanju zraka?

Neki mladenič je vozil avto. Vijugal je sem ter tja po cesti. Ko ga opazi miličnik, mu pravi: — Takle, ki tako slabo vozi, sploh ne bi smel imeti vozniškega dovoljenja. Mladenec mu odgovori: — Tovariši miličnik, saj potem je ravno prav, ker ga jaz nimam.

Predsednik izpitne komisije v Ljubljani je vprašal zbegano slušateljico iz Trbovelj: — Kaj pa je vaš oče po poklicu? — Šusmajster v rudniku! — Kaj pa je to? — Točno ne vem, vem pa, da ga da noter in nato ustrelj.

Milan Kovač

Kadrovske vesti za čas od 1. 12. do 31. 12. 1984

Prihod

DO ZPT

TOZD PH: Skubic Damjan - učnik, Trstenjak Milivoj - učnik, Zupan Rudolf - učnik, Gole Jože - učnik, Grbič Tomislav - učnik, Saliho-
vič Džemal - učnik, Jazbec Matija - učnik.

TOZD P-Oj.: Eminović Simon - učnik, Prija-
telj Jože - učnik, Šajn Franc - učnik.

DS PD-Hr.: Jakopič Stanko - pom. del.

TOZD PT: Husukič Senad - vozač, Furundži-
ja Zvonimir - vozač, Perak Anto - vozač, Gla-
nočič Ramiz - vozač, Podmenik Ramiz - vo-
zač, Mudrinič Živko - vozač, Vrebac Ajdul
-vozač, Oblak Bojan - vozač.

TOZD Sep. Trb.: Teršani Isak - učnik, Nre-
caj Avdyl - učnik, Gorjup Aleš - učnik.

TOZD PJL: Mrzelj Zdravko - lesni del.

DS PD-TRB.: Sikili Nevenka - čiščenje sob v
samskem domu.

TOZD P-Ko.: Drobne Anton - učnik, Drnov-
šek Viljem - učnik, Renčof Branko - učnik,
Vran Ivan 2 - učnik, Radovac Stipo - kopač,
Grgič Vinko - kop. pom., Jašarevič Nermin
-učnik, Kavgič Halil - učnik, Lončina Janko
-učnik, Jamšek Anton - učnik, Pograjc To-
maž - učnik, Kandrič Sead - vozač.

TOZD RESD Zag.: Kotnik Karel - inštruk.
elektro vaje.

TOZD SEP. Zag.: Vukalič Mesud - del. na
sep., Osmanović Edin - del. na sep.

TOZD RŠC Zag.: Ibrič Nuriya - kopač na šol.
delov. Grgič Juro - kopač na šol. delov., Ra-
dič Nedo - kopač na šol. delov., Kovač Irena
- prof. matematike.

DO TET

TOZD VN: Škrbec Borut - ključavničar.

DO IMD

TOZD SIMD: Kastelic Darko - ključav., Gla-
van Samo - voznik vilič., Popović Živojin
-delav., Mesojedec Zoran - pom. ključ. dela.

DO RGD

TOZD GRAMAT: Jontez Janez - del. na gra-
matu.

TOZD RIG: Duratović Vehid - kopač, Labu-
dović Miladin - vozač, Bilalić Kasim - pom.
rud. nadzor., Botanič Rufad - vozač, Jelič
Martin - vozač, Vidaković Veselin - vozač,
Osmanović Samid - kopač, Stupar Brane
-kopač, Memić Hasan - kopač.

Odhodi

DO ZPT

TOZD PH: Senica Milan - kop. pom. - samov.
prek., Ramšak Milan - učnik - disc. odp., Ši-
menc Stanko - učnik - v posk. dobi s str. del.
org., Aljukič Čazim - kop. pom. - v posk. dobi
s str. del. org., Čepin Alojz - vozač - disc.
odp., Stojančič Stanko - učnik - samov.
prek.

TOZD P-Oj.: Draksler Rado - učnik - disc.
odp., Gole Jože - učnik - v posk. dobi s str.
del. org.

TOZD RESD Hr.: Skale Karel - pom. del. v
del. - spor. prek.

TOZD PT: Kofol Rok - vozač - spor. prek.,
Glavan Samo - vozač - spor. prek.

TOZD RESD Trb.: Kolčan Vesna - izv. manj
zahtev. elektro opravil - spor. prek.

TOZD Sep. Trb.: Teržan Jože - del. na sep.
-upokojen, Sotler Jože - signalist - umrl,
Schöner Miroslav - motorist - umrl, Nrecay
Avdyl - vozač - v posk. dobi s str. del. org.,
Teršani Isak - vozač - v posk. dobi s str.
del. org.

TOZD P-Ko.: Kotnik Karel - inštruktor el. vaj.
- na RESD-Z., Petrič Milenko - učnik - v za-
por, Bebar Ladislav - učnik - umrl.

TOZD RESD Zag.: Sotenšek Alojz III. - del.
na RESD-u - upokojen.

TOZD Sep. Zag.: Drobne Anton - del. na sep.
- na P-Ko., Drnovšek Viljem - del. na sep. - na
P-Ko., Renčof Branko - del. na sep. - na P-
Ko., Pobjoljšaj Ivan - strojnik motala - umrl.

DO TET

DS SS: Pildek Fani - delavka - upokojena.

DO RGD

TOZD RIG: Matela Vinko - vozač - samov.
prek., Dadič Luka - vozač - samov. prek., Ve-
teršek Andrej - učnik - umrl, Radič Nedo
-kopač - spor. prek., Hrštič Esad - vozač - sa-
mov. prek., Husejnovič Vahid - kopač - disc.
odp. Udvinčič Bahrija - rud. nadzor. - samov.
prek.

TOZD GRAMAT: Jelkič Drago - zlag. opeke
-spor. prek., Sekiç Osman - zlag. opeke
-spor. prek., Popović Živojin - zlag. opeke
-spor. prek.

Kaj je, kaj pomeni

Sonja Božič

Alternativa — pomeni izbiro med dvema
možnostima ali več možnostmi.

Ambulantna trgovina — sodobna oblika
prodaje na drobno s pomočjo posebnih mo-
tornih vozil — avtobusov, kombijev in po-
dobno.

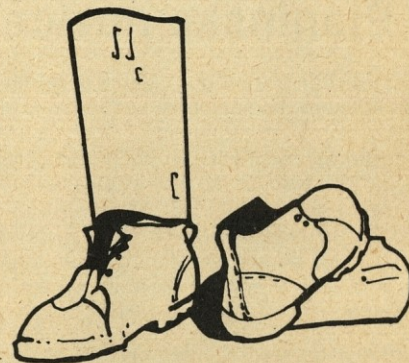
Barirani ček — je instrument negotovin-
skega plačilnega prometa. Je prečrtan z
dvema vzporednima črtama od spodnjega
levega v zgornji kot, kar omogoči izplačilo v
gotovini.

Birokratizem — težnja državnega, admi-
nistrativnega aparata, da monopolizira dr-
žavno upravo. Ugodni pogoji za razvoj biro-
kratizma so v pogojih obstoja državne last-
nine proizvodnih sredstev.

Delitveni sistem — določa razmerja, v ka-
terih se deli dohodek med OZD in družbeno
skupnostjo. Od ustaljenosti in stimulativ-
nosti delitvenega sistema je odvisna materi-
alna osnova OZD. Od leta 1950 dalje se je
delitveni sistem nenehno spreminjal in raz-
vijal tako, da je vsaka nova sprememba
prispevala h krepitvi materialne osnove te-
meljne organizacije, kar je povsem v skladu
z razvojem samoupravnega sistema.

Organizacija združenega dela — pomeni
splošni pojem za različne oblike združeva-
nja dela in sredstev. Ko govorimo o OZD, si
odmislimo konkretne oblike, povemo samo
njene skupne značilnosti. Skupne značilno-
sti vseh OZD so: združitev delavcev, družbe-
na lastnina proizvodnih sredstev, delavci
združujejo delo in sredstva, ter samouprav-
no odločanje. Konkretne oblike OZD pa so
različne: tozd — temeljna, DO — delovna,
sozd — sestavljena organizacija združene-
ga dela, poslovna skupnost

Reorganizacija — pomeni dejavnosti, ki
sestoji iz raznih ukrepov, ki spreminjajo ob-
stoječo organizacijo. Reorganizacija obse-
ga snemanje in analizo obstoječe organiza-
cije, podrobní načrt prihodnje organizacije
in etape, v katerih se bo prihodnja organiza-
cija realizirala.

Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elek-
troenergetski kombinat Edvarda Kardelja,
n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.
Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je
časopisni svet — predsednik Albin Haupt-
man.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci
Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna,
Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Bre-
znik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant,
Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Le-
narčič (urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Priprava Repro studio Mrežar, Ljubljana.

Tisk KTL — tozd TIKa Trbovlje. Za člane
kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je čas-
opis brezplačen. Rokopisov, fotografij,
skic, risb, itd. ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za
informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spa-
da glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke
prvega odstavka 36. člena zakona o obdav-
čenju proizvodov in storitev v prometu, za
katere se ne plačuje temeljnega davka od
prometa proizvodov.